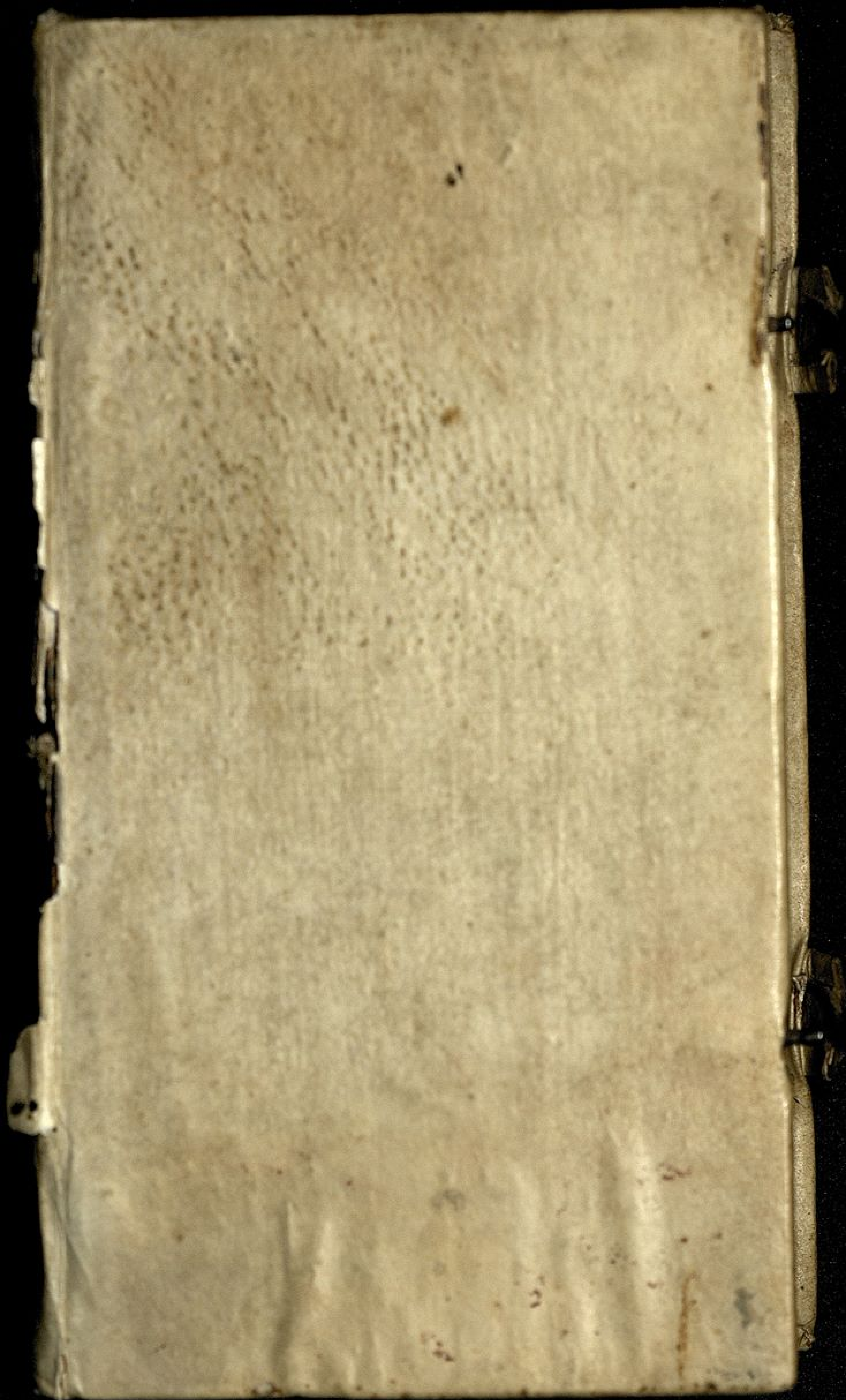

Meditationes S. Bonauenturæ.

To yest

BOGOGLIVBNA RAZMISCGLIANYA

Od Otaystva Odkupglienya Coviçanskoga.

S. BONAVENTVRAE CARDINALA Prenesena.

V yezik Slovinski, Trudom

P. O. F. Petra Bogdana Baksichia Custoda Bulgariæ Reda Male Bratye S. O. Franceska Obsluxevayuchijh.

ROMAE. MDCXXXVIII.

Typis Sacræ Congreg. de Propag. Fide.

Superiorum Permissu.

PLEMENITOMV,

I ſvake çaſti doſtoynomu,

GOSPODINV

FRANCESKV MARKANICHIV,

Poklon, i milo pozdravglienye.

OBICAY yeſt ſtara, i od mnoga vrimena megiu gliudi, à navlaſc megiu drazimi priategli, obsluxevana, da otiſcavſci tko od doma ſvoga, i ſtavivſe tugie zemglie prohoditi, vazda iscte na zavratku ſvomu doneſti sctogod, budi malo, ali veliçko, çimbi mila, i draga Goſpodina, i Priateglia nadario, za bilig, kako ya ſudim, da priategl moxe ſtanovito darxati, kako, i na koyi naçin putnik yoscte, i na daleko buduchi ſpomenuoſe yeſt od priateglia ſvoga. I yeſt toliko opchiena reçena obiçay, da yurve, i zakona mieſto darxi, tako da vrativſciſe putnik doma, ne ſamoga priategli primu, i pogliube, negoli

yo sćter obiçayu i upitatiga, koyu ſtvar yeſtim donio. Tu takovu obiçay xelechi, i ya obsluxiti, kada Boxyom pomochi budemſe k' vam iz ovih Svetih meſtih povratiti: za ſvidoçbu, i beleg dasã imao V. G. ù daleçnih ſtranah na pameti, i daſamſe od vas ù ovih Svetih meſtih ſpomenuo, hotejuchi pritiſnuti ove bogogliubne kgnixicze, od Razmiſcglianya naſcega odkupglienya, negda po ſvetomu Bonaventuri Kardinalu sloxene, à prie nekoliko vrimena od mene, ù naſc Slovinski yezik preneſene: hotih ih, Vaſcemu Goſpoſtvu zapiſati, i pod vaſcim imenom, i skutom na ſvietlo dati, à zayedno, i miſcgliah nekabi vam ih mogao, na moy zavratak, çimme upitate, sćtoſam vam donio, za dar vrida n V.G. pokloniti. To zaiſto biaſce moya miſao, i odluçeno hotenye. Ali buduchi da parvo negoſe doſpiſce pritiskati, morahſe ya, za razlike uzroke, doma potegnuti, i nemoguchi doneſti kgnixicz ſobom,

bom, kako biah nakanio, ostavih ovu moju, dase na poçetku od gnih postavi, priporuçivsci M. P. O. Frà Raffaelu Levacovichiu momu negdascgnemu, tèr ù vike posctovanomu, i pogliubglienomu Nauçitegliu, dabise dostoyao priglедati; à O. Frà Francesku Soimirovichiu nascemu drugu, i miesctaninu naposè naredivsci, kakose dovarsce, daih ima poslati. A yesu, i drughi mnoghi razloghi, osvin yurve reçenih, radi koih ya imah ovi moy trud, osobitim naçinom V. G. pokloniti, koye pusctam na stran, i taknutichiu samo nayparvo, jere tako potaçeme razum, krepost, i bogogliubnost vascia, i dobrotvorstvo vasce, i vascega pokoynoga Otcza, koyi doçim xiv bisce ne samo bioye slava, ovoga miesta nascega, paçek sve ove zèmglie; negoli milostiv pomochnik, i utescitegl Sirotam, i Vdoviczam; à yaki sctit, i zastupnik svieh Redovnikov, à navlastito Reda Svetoga Otcza Franceska, za çiyu

 gliu-

gliubav, i vami nadenu gnegovo
çastno ime, i sinovom gnegovim,
(od koih yesam, i ya yedan ne-
dostoyni) velik bi nastoynik dase
Manastir sagradi: razmiscgliayuchi
on ù tomu vele dobrò, i razum-
no one zlamenite rieçi, koye-
chie resćti Isukarst na sudgni dan
pravednim svoim: to yest: Ko-
liko uçinili yeste yednomu od o-
ve braye moye male, meniste
uçinili; à drugo yere tako uzho-
te duxnost moya, i harnost mo-
ga Reda, i moye Bratye, bu-
duchi oni, i ya mnogo duxni, i
darxani vami, i posćtenoy ku-
chi vascoy za reçena, i mnoga
ostala dobrotvorstva priyata, i
koya svaki dan primamo. Pri-
miteye dakle veselim sarczem,
i yasnim obrazom, za sve gore
reçene uzroke; i za sve yer dar
ubog, i malahan yest, dobro-
ta, i milost vascia yest velika,
koyom hochiete moye pomagn-
kanye nadopuniti; i Gospodin
Bog vasce Gospostvo zdravo, i
ve-

veſelo mnogo godisćta uzdarxi.
Iz Rima na çetarnayeſt Iulia Meſecza, to yeſt na iſti dan Svetoga Bonaventuræ. 1637.

Vaſc. P. Goſp.

Sluga, i Brat

Frà Petar Bogdan Bakſich, Reda Malē Bratye Obsluxevayuchih, nedoſtoynī Kuſtod Bulgariæ.

Impri-

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. Patri Sac. Pal. Apost. Mag.

I. B. Alterius Episc. Camer.

MEditationes hasce Seraphici Doctoris D. Bonaventuræ Cardinalis de Mysterio Redemptionis humanæ, seu de Passione Domini nuncupatas, atque in Bulgaram (quæ est Dialexis Illyricæ) linguam, Opera R.P.F. Petri Deodati Baxij Ord. Min. Obs. Bulgariæ Custodis, transfusas; de mandato Reueredisś. P.F. Nicolai Riccardij Sac. Pal. Apost. Mag. perlegi, & cum exemplari, vnde translatæ sunt contuli. Quas vti fideliter traductas, ita pro commodo, & spirituali Nationis Illyricæ beneficio, vt in lucem typis datæ exire valeant iudico, & attestor. Nihil enim in ijs reperi, quod non pietatem redoleret, & Catholicæ Fidei nostræ cõsentaneum esset. In cuius rei fidem, &c. In Conuentu Aracælit. die 23. Iunij. 1637.

Fr. Raphael Leuacouich Croata Ord. Min. Obs. Theologus, Ord. Pater, atque sac. librorum Illyricanæ Ecclesiæ, auctoritate Sedis Apostolicæ in Vrbe Corrector.

Imprimatur, Fr. Nicolaus Riccardius Sac. Pal. Apost. Mag. Ord. Præd.

KA-

KAZALO
POGLAVYIH,
Koyaſe uzdarxe ù oveh Kgnixiczah.

BO-

BOGOGLIVBNO, I MILOSTIVO OTAYSTVO COVIECANSKOGA ODKVPGLIENYA.

S. Bonaventure Cardinala.

Razmiſcglianye, kako Goſpodin naſc Isukarſt nakon uskreſcenya Lazarova, i ucinivſci Veceru u kuchi Scimu na gubavoga, uze proſctenye od ſvoye pridraghe Mayke.

Poglavye. I.

PRiblixavayuchiſe vrime, ù koye Boxanſtveno providenye biaſce od vieka odlu çilo, providiti çoviçanskomu narodu po xeſtokoy, i ſtrahovitoy Muczi, i ſmarti ſvoga yedinorodyenoga Sina za naſciu gliubav, ù utrobi pripogliubgliene Dievicze uputchenoga. V Czvietnu Subbotu, buduchiſe povratio priſlatki Iſus ù Betaniu, koyaye polak Yeruzolima dva miglia, i ondi bi zvan

na veçeru od Scimuna gubavoga, koga Goſpodin ozdravio biſce od gube, dali yoſcte uzdarxaſce ovo ime od gubavcza. A biaſce ovi Scimun bratuçed Marti, i Magdaleni, i buduchi priſclo vrime veçere, ſtaſce Magdalena pò svoyoy obiçayi, proſtarta nà zemgliu na noghe ſvoga priſlatkoga, i dragoga Nauçiteglia: i videchi Ieſus da *Mayke* ne biaſce ondi, reçe Magdaleni poydi, i dozovi pridragu Mayku moyu. Koya buduchi priſcla, i uçinivſci obiçayno poklognēye, i pozdravglē ye, ſtaviſe ſideti polak ſvoga pridragoga sinka, koyi niekom slatkom, i sinovgliō gliubavyu pogledavſciu ne bez ſuze reçeyoy. Malo vrime, imam ſtati ſvami, niſcta magne radi vaſcega uteſcenya ù sriedu, parvo negoli budem pridan ù ruke xidovſke, ſtatichiu ſvami. Tada pridraga Mayka zayedno s'Magdalenō ragniena neizmiernom boleſtyu, ne govorechi, negli prigorko plaçuchi ſtahu veoma çudechiſe, dali uſſayuchi dachiega umoliti, da nebi çinio

Vazam

Vazam ù Yeruzolimu, nego ù Betanij, gdi znadihu da Poglavicze nebi ſmieli doſaditimu, ni gnemu ondika isćto uçiniti zamuknuſce, i veche ſe ne plakahu, i dignuvſcise s' onoga mieſta doydoſce na veçeru, na koyoy biaſce Lazar, yedan od ſedechih dozvan od Scimua, (ovo skazuye *Ivan Evangeliſta*) za iſtomaçenye znamenya od uskarsnutya; çudnovata, i velika ſtvar biaſce videti yednoga koyie bio martav, i pogreben çetiri dana, i nakon toga blagovati, i piti. Skupiſe mnosćvo od xudiov, za upitatiga od bitya drugoga xivota, i od mukaa oſugenih, radi koih ſtraha, govoriſe, daſe veche nikada nie naſmiao. I ſtoyechi ù ovomu govorenyu gli ubezniva Magdalena videchi svoga Meſctra ſasvime zlovoglna, i tuxna, uze yedan veoma liep suud, od kamena, koise zove Alabaſtar, koi biaſce pun mnogoczēnom pomaſtyu, koiaſe zove nar di piſtici, i proliga ſvarhu one nakichiene, i çaſtne glavę slatkoga,

i dobroſtivoga Ieſusa. Ova pomaſt biaſce ohladgliva, i pokriepgliva, i vechma negolise moxe rieti od neproczegnienoga miriſa, i toliko-ye biaſce, da ſayde od glave do nogu; ali time nebiasce zadovoglieno xeglkogliubſtvo Magdaleni, koya goraſce, i pomagnkavaſce dabi uçinila po ſvomu obiçayu, to yeſt darxati ù krilu one mnogoczienne, i raskoſcne noghe, koye davahu toliko neprimiernu slatkoſt, da gnie ſarcze biaſce raſtopgleno, kako voſak na oggniu. O duſco bogogliubna, i razmiſcgliayuchia uçiſe po priliczi od Marie, lexati na noghe prislatkoga Isuſa, ako xudiſc dase iſpuniſc ovoga prislatkoga mlieka boxanſtvenoga razmiſcglianya. Buduchi udrio miris po ſvoy kuchi, neharni Iuda pun lakomoſti, pod slikom od miloſardya reçe. Zasćto ſe ne proda ova pomaſt triſtotine penez, i daſe da ubozim? biaſce bijſan yakno pàs, i ſckripaſce zubami, takoger i oſtaliem ſvetiem Vçenikô biaſce muçno podneſtiyu;

biaſce Iuda ganut zlobom, i poxudom, à oſtali ſveti Vçeniczi biahu privareni niekõ mahnitom miloſtyu, i karvavim okom gledahu gniu. I od onega hipa ù napried odluçi yur Iuda temeglito, cziechi ayere on nie mogao ukraſti ono triſtotine penez, prodati onu mnogoczienu karv onoga umiglienoga yagagncza; à bolezniva Maria, malo ſe od tega hayaſce, ni sđo govoraſce, nitiſe od slatkieh, i miloſtivieh nogah digaſce. I ovo nam daye priliku, da oni koyiſu okuſili vieçnu ſlatkoſt, ne marese pogargenya, ni oſtavgliayu dobro çiniti, radi zloga govorenya gliudskoga. Tada Iſus, radi gliubavi koyu noſçaſce Magdaleni slatko i mirno odgovori za gniu, i ogovorivſci yu, recçe: priategliu, koi yeſt uzrok, daſe toliko ſmuchiuyeſc radi ovega ohlagenya ko meni uçini ova moya vçeuicza? nemoyti biti doſadno ukratko od mene biticheſc slobodan, i za to imay malahno uſtarpglienye barzochesc oſtati s' ubozi koyem mo-

resc uçiniti dobro ako hotiet budeſc, takoyer oſtalem uçenikom reçe, zasctoiſte toliko doſadni marmgliuchi od dobro dielo? oſtaviteyu yurve, ovo nie poghibio kako hczie nite, negolye dielo od miloſardya, iod velikoga bogogliubſtva, i yeſt ꝑilika moga pogrebēya koyese priblixa. A unedegliu ù yutro ꝑipraviſe poiti ú Yeruzolī iznova kako od gnie ga prorokovano biaſce. I hoteyuchiſe dieliti, i poyti, Mati gniegova nekom miloſtivom xegliom reçe gniemu, ſinko moy, kamo hocheſc ti poyti? ti znadeſc izdavſtva, koyaſu pripravglena ſuproch tebi, kako miſliſc ti poyti k' gnimi? Radi togate molim ſinko moy, da imaſc miloſardye ſvarh mene, i nemoy poyti. Takoger i uçeniczi mogliahuga veoma da nebi hodio, i biaſce gnima vele muçno, takoger i Magdalena govoraſce. O Meſctre, akotye drago ne hodi, ti dobro znasc, da ſveger xude ſmart tuoyu, akopoy deſc onite uhititi tebe danas, i imati hote ſvovu odluku, i ono ſcto xude.

de. O koliko on gnima nosasce veliku gliubav, ali xudechi spasenye nasce ne prighibascese na molbe gnihove, paçekim reçe. Nemore biti tasecta voglia Otcza moga, koya yest, da ya poydem, nemoytese boyati, yereche on braniti nas, i ovu veçer povratiti chemose k' vã zdravi, i uzamsci put s'onom ubogom druxbom Maykom, i ostalim xenami, i svoimi uçeniczi, doydosce ù yedan Kastel koyise zove Betfage koyi biasce polak Yerusolima, i buduchi ondi, posla dva od svoyeh uçeuikov drazih ù Grad, govorechi, poydite privedite Tovariczu, i Tovarichia, koyeh naydete privezane na miestu oçitu prid vratih, koyi stoye na sluxbu Vbozih.

Razmiscglianye kako Gospodin nasc Isus ulieze ù Yeruzolim, ukazavsci veliko ponixenstvo.

Poglavye 11.

Buduchi priveli xivine, tada Vçeniczi gnegovi uzesce ode-

che ſvoye, naçiniſce na naçin ſedla, i buduchi ovo uçinili ponixeni Isus ſyede prie ſvarh Tovaricze, à paka ſvarh Tovarichia. Razmiſcglay ovdi, kakoſe pogargiuye taſcta slava ſvieta, kada Kragl slave yahaſce tako ponixno, i buduchi polak onoga myeſta, ſve mnoſctvo, veliki, i mali izidoſce prema gniemu izvan grada Yeruzolima velikom xegliom videtiga, radi velike ſtvari nove, koyu biaſce uçinio uſ kreſivſci lazara, i hodechi pievahu s' veselyem, Osanna Sinu Davidovu, doſtoynu velikoga posctenya, granami maslinskimi ù rukah, à dieçicza metahu po putu prid gnime gnihove odeche, i granye od ſtabla govorechi: Blagosovglien oni koyi pride ù ime Goſpodina od Izraela, ali ovyem veliczіem veſelyem, i posctenyem smieſcase velik plaç, i boleſt, yere kakoſe priblixiſce k' vratom od grada, videchi Goſpodin vas puuk tolikim veſelyem, rasmislivsci rasutye, koye imahu primiti radi gniegove ſmarti, pokaza

xa

xaloſt, i bolest, i gledayuchi grad proplaka gorko, go*v*orechi; Dabi ti poznao oſugenye tvoye, koye ima doyti ſ*v*arhu tebe, plakaobi ſamnom. Nenahodimo ù ſ*v*em ſvetō piſmu, daſeye Iſukarſt igda naſmiao, ali nahodimo daye trikrat plakao, yednokrat na ſmarti Lazaro*v*cy, to yeſt, ne*v*ogliu ço*v*içansku: drugo*v*ya ſ*v*arh grada Yeruzolima, to yeſt slipoſt ço*v*ieçansku, i neznanſtvo: trechiom na Krixu, to yest, grieh ço*v*ieçanski, i zlobu. Videchi da gniego*v*a ſmart, koya biaſce zado*v*oglna odkupiti vas ço*v*ieçanski narod, nechie biti koriſtna griescnikom ot*v*ardnutim ù griesih, yereſe ne hotiyahu pokoriti. A yoſcte imaſc znati, da plaçuchi Isus plakahu ſ*v*i Vçeniczi, koy igahu ſveger polak gniega s*v*i velikim ſtrahom, i boyaznoſtyu. Promiſcgliay dobro gniego*v*a çignienya, kakoſu ponizna, i puna gliubavi. Miſli takoger da Mati, i Magdalena, i oſtale bogogliubne xene, koyega sliegahu, nehoteyuchi plakati, ne-

mogahuſe uzdarxati , da nebi plakale *veoma* gorko.

I uliezavſci Isus ù grad s'toliczim poſctenyem, *vaſse* grad pobuçi rad tolike novine, netko çudechiſe, netko rad glub*avi* i *veſ*elya, à yędni radi nenavidoſti, i zlo*v*oglſtva, i ulizavſci Isus ù Czarkvu, s*v*ieh onieh koyi targovahu, izagna *v*anka iz Czarkve. I *v*as oni dan ſta pripovidayuchi oçito, i odgo*v*arayuchi na pitanya, i prigovaranya Pogla*v*iczã i Fariſeom tya do nochi, i prem da bi on toliko posćto*v*an, nebi nikoga, vas oni dan tkobiga zazvao blagovati, ili napitise. Radi çeſa bi uſilovã *v*ratitiſe oni *v*eçer ù Bethaniu ù kaſctielu Marthe gdi obiça*v*aſce çeſtokrat ſtanovati. Promisli koye *v*eſelye imaſce Magdalena ſ*v*om obitegli cziechia *v*elike çaſti, koyu biaſce primio Isus, i da bez poghibili, kakoim obechiao biaſce *v*ratiſe k'gnimi doma.

Raz-

Razmiſcglianye od povrachenya Isusova ù Yeruzolim, nakon Czvietne *Nedigle.*

Poglav. III.

RAzmiſcgliayuchi prikrotki, i blaghi Iſus svarhu prigorke ſmarti koyase priblixaſce. I premda ſveger biaſce od naſcega ſpaſenya pomgniv, niſcta magnie navlaſtito ovu nedieglju, buduchiſe zazorilo ù ponedelnik, uxexen slatki Isvs gliubavyu, i miloſtyu, uleze ù Czarkvu prislatkim i veſelim glaſom i raſciruyuchi plemenite ruke zvaſce duſce ſvoye govorechi. *Ako tko xegya, da doyde k'meni* i *da pie*; O ſtudençe ſlatkoſti, tkote okuſcia sarczem bogogliubnim, i poniznim, svaka druga slaſt ovega xivota umarloga yeſtmu neugodna. I onçias veliko mnosctvo Puka ulieze ù Czarkvu: nekoyi potegnuti kalamitom ſlatkoga, i proſtreglivoga pripovidanya, i miloſtivoga i goſpodskoiga pogleda: à neki napaſtovatiga,

rugatiſe gniegovim naukom : à neki dabiga uhitili ù govorenyu, hoteyuchiga poſlie oſvaditi, i radi toga vzroka prodigli besiedu tya do nochi. Ne biaſce yoscter imao toliki trud Isus ù nauku, i odgovaranyu Farizeom, i ù ova dva dni bi pridan vechi diel nauka Evangelskoga; takoger ù ovi dan Isus naviesti oçito raſutye Czarkve, i razorenye grada, koye poſlie uçini Tito, i Veſpeſian govorechi. *Yeruzolime, Yeruzolime, koyi ubyaſc Proroke, i kamenuyeſc onieh koyi k'tebi poslani yeſu, evochie oſtati vam kuchia vaſcia puſta*, to yeſt Tempal, koyche biti raſut, i nikada ne uffay dachie biti ponovglien, i zavarſciuyuchi ſvoyu besidu reçe. Od ſada ù napried nebudeteme vidieti, to yeſt od dnevi muke tya do dne napokogniega od suda, kada pridem ſuditi, i vratiti ſvakomu po diela gniegova.

Dovarſcivſci ovo govorenye, i buduchi blizu k'zapadu sunçianomu, iziſcavſci iz Templa tuxan, i trudan doyde ù Bethaniu, zayedno

s'Vçe-

s'Vçeniczi, ù kuchi Marthe i Marie, gdi miloſtivo i gliubeznivo bi primglieñ, i ulìezavſci ù kuchiu, i buduchi mu doſcla ù ſrechiu Mati gnegova ſlatkoyu pozdravi, koyamu suzami odgovori. Sinko moy priſlatki, ko pzdravglenye ya mogu imati znaiuchi, daſe do malo ima uzeti od mene moye veselye, i zdravye, i tako razumyem da poglavicze Popovski nenavide tvoy nauk radi gnihove zlobe, i da za tolika dobrotvorya, i çudesa koyaſi uçinio nechie oſtaviti dati nebi bili doſadni. Priſtani dakle sinko moy prislatki, na molbe xaloſtne, i tuxne mayke, i ne vrachiayſe vech ù Yeruzolim. Na koye rieçi buduchiſe Isus omiloſtio cziechia materine gliubavi, odgovori. Mayko moya day mir ſarczu tvomu, yere prorokovano yeſt od mene, *Dameſu nenavideli bez uzroka*, i yeſt od potrebe da tako tarpim. A ona slatko zagarlivſciga, nemogaſcese uzdarxati od suza, i gledati ù liepi obraz ſvoga prislatkoga sina i buduchi pripravna ſvaka, Isus

svoi-

svoima Vçeniczi ſiede zà tarpezom. O koliko gorka bi ova veçera prislavnoy Dieviczi Marij. I videchi Isus, daſe ſlatka Mati nemogaſce ni po yedan naçin utieſciti od plaça, obechiayoyſe ſtati ſcgniom zayutraſcgni dan. Tada dobroſtiva i razborita mati utieſcise, uſiluyuchi ſama ſebe, nekabi slatki sinak mogao blagovati. I svarſcivſcise veçera, nakon dughe molitve poçinu.

Yedno priliepo Govorenye, koye uçini Goſpodin naſc Isukarſt ſvoyoy pridragoy Mayczi.

Poglav. IIII.

V Sriedu, buduchi Dievicza Maria ù tolikoy xaloſti, da vechie puta oni dan pade na zemgliu kako martva, i buduchi dobroſtivi Isus ù Kamari, zazva Magdalenu pò ſvoyoy obiçayi, govorechi, Magdalena? à onaſe oni ças uſta, buduchi çiula ovi slatki i blaghi glas i poniznose poklonivſci, reçe, ſcto

zapo-

zapoviedasc slatki i draghi Mesctre? A on odgovori reçe. Draga moya Vçenicze, poydi dozovi moyu prislatku Mayku govorechi, draga moya Mayko, vasc pridraghi Sin vas zove. I uliezavsci Mati ù kamaru, i gledayuchi niekom materinom gliubavyu ù milostivi obraz prighizdavoga Sina, koyi biasce po obiçayi svietal i laskati, i videchiga svega blieda, i promegniena, bi ragniena smartnom bolestyu, i pade na zemgliu prid noghe svoga pridragoga, i prislatkoga Sina, à on posctenim naçinom uzdixeyu od zemglie, i çinyu siesti polak sebe, i hotiyuchi gniu slatko utiesciti reçeyoy. Draga i do brostiva Mayko moya, sadaye priscIo vrieme od vieka odregeno, da po dostoyanstvu moye smarti çoviecanski narod od smarti na xivot ima biti uzdignut, i za dat poçetak ovega moga dela spasonosnoga, saydoh s'spristolya kraglievskoga, i ù tebi ponizno dievicze imenita obrazom çistochie Dieviçanske ù svetoy utrobi tvoyoy po dielovanyu Duha sveto-

svetoga bih zaçet, hotihse poroditi, kakono istini druxbenik naravi çovie çanskoy, paka moye dietignstvo nebi slobodno od nemilieh progoniteglia malahno stayavsci na okuscenye slatkoga mlieka pripravglienoga od gorgnie milosti, ù sise tvoye pridraga Mayko, i potrebno bi da biexisc ù Egipat, posli kada bih od dvanadeste godiscta s'trudom i bolestyu naydeme ù Czarkvi sedechi po sriedi Nauçitegli i snisca dsci s'tobom tya do tridestoga godiscta bihti podl'oxan, doscavsci paka na vrieme podpuno, od Ivanna ponixeno, na priliku griescnika hotiah biti karscten, nakon toga poydoh ù tavnu pustigniu postechi çetardesti dana, pridobih napastnika. Poslie izisc avsci iz pustignie, izabrah ove moye draghe Vçenike, i zayedno s' ostaliem mnosctvom pripoviedah im kraglievstvo nebesko, à sadaye potrebno svarsciti ovo sveto dielo prolityem Karvi moye, i rad toga slatka Mayko, postavi sarcze tvoye ù miru, yere yest potrebno dase

proro-

proroçanſtva yur mnogo godiſcta od Prorokov reçena, izvarſce. Ya yeſam xivot, i potrebaye da ya umrem, daſe çovieçanski narod vrati na xivot. Ya yeſam iſtina, bitchiu oſvagen, i oſugen mnozima laxami, da moyom iſtinom çoviek bude oslobogien. Yaſam nayvechi mir, i pokoy, bitichiu muçen, da çoviek nayde pokoy, i mir. Vtieſciſe dakle, *Mayko* moya, yere velika tuga, i xaloſt moya, hochie biti neizmierno veselye narodu çovieçanskomu.

Na ove rieçi, nemoguchiſe odarxati tuxna *Mati*, plaçniem glaſom odgovori. Sinko moy, dobro znam ya, dasi na ovy ſviet doſcao za ſpaſenye naroda çovieçanskoga, nì scta magnie yeſt drughi naçin tomu, bez ſmarti tvoye. Tvoya rieç yest dielo, i tvoyom rieçyu moreſc uçiniti, i ponoviti ſvaku ſtvar. Priſtani dakle sinko moy na molbe draghe Mayke, koyu vidiſc ù tolikoy boleſti. Na koye rieçi odgovori Isus: priſlatka Mayko nemogute uslíſciati, yere piſma

piſma nebiſe iſpunila, koya govore, da ima umrieti za odkupglienye çoveçansko. Neſpominaſcliſe od Iſaiye da govori. *Kako ovcza na pogubenye poveden bude: Griebe naſee on uze, i boliesti naſce on podneſe*. Nie iskati naçin uzmoxni, negli prikladni, i tako kako Adam povede narod çovieçanski od xivota na ſmart, pruxivſci ruku na darvo odkle izide ſmart; takoye potrebno, da bude yedan çoviek, koi odkupi narod pruxivſci ruke na darvo od Krixa, i takogier bi potrebno, da ovi çoviek bude Bog. O slatka Mayko, yaſam oni od koga govori pismo. Odgovori slatka Mati, ſpaſi sinko narod da ne ſmartyu tvoyom. Odgovori Isus: Pokriepiſe Mayko, dobro znā ya, da ù ſarczu tvomu biti hochie boleſt bez miere, kadame vidieti budesc ù tolikoy nevogli. Sliſciavſci ove rieçi, ſnebita od boleſti, nemoguchi odgovoriti na rieçi gniegove, niſcta magnie miloſtivom slatkoſtyu ovako reçe. Spomeniſe pridraghi sinko, daſi ti rekao, poſctuy

ſcťuy tvoga Otcza, i tvoyu Mater. Molimte dakle rad onega ſcťoſi ... moy, akoye uzmoxno, ſahrani narod çovieçanski bez ſmarti tvoye. Neznaſcli, da umarvſci ti, ya nemogu xivieti, tiſi moy xivot, i moye uſſanye. Tada Isus hotiuchi gniu utieſciti slatkim naçinom odgovori: Draga Mayko darxanſam usliſciati, dali vechma Otcza moga. Videchi Mayka da nemoxe iſproſiti, da draghi gnie sinak ne umre, pomisli da utieſci kolikogod bolieſt svoyu, ter suzami i uzdiſanyem reçe. Neka day bude prineſena ova tvoya muka dokle ya poparvo priminem, i da moye oçi nevide toliku muku, yere kako ſamte s'veſelyem porodila, tolikochie biti vechie moye boliesti. Odgovori Isus, Mayko prislatka, ya znam, dachie vechia xaloſt biti ù ſarczu tvomu ù dan muke moye, imayuchi xalost cziechia mukah moyh tielesnih, nego dabi ti ista bila pribiena na Krixu, kako od Scimuna bi prorokovano, laſcgniebi da nebo, i zemglia poghinu, i razçineſe,

çine, negoli daſe piſma ù ſvaku ſtvar ne iſpune, i rad toga nemoxeſe yur kaſnieti. Tada treſuchiſe Mayka yed nim veliczim ſtrahom, i gorechi neizmiernom gliubavyu, reçe. Pri-slatki moy sinko çini da ya prie tebe umriem, à nemoy çiniti da tvoya ſmart bude pogardna, i gliuta, yereſe ſarcze moye ſmagnkava, mislechi dachieſc od mene biti uzet. Reczi-mi sinko moy, dali budi voglia tvo-ya. Odgovori Isus, draga Mayko moya ne priſtoiſe da ti umreſc, yere yoſcte niesu otvorena vrata od Ra-ya, à yaſam oni, po çigovoy ſmarti imayuſe otvoriti, à da ſmart moya ne bude pogardna, nemoxe biti, yere po mieri od grieha, ima biti i muka, i zato kakono grieh çovieçanskoga naroda bi texak, takoye potrebno da boleſt moye muke bude naytexaſ, koyachie biti liekaria onega grieha.

Do oviezih rieçi bi ſama Die-vicza Maria, i poçamſci ona viſokim glasom plakati i tuxiti, doteçe Mag-dalena, ſumgniechi ſcto ovo bieſce, to yeſt, da Goſpa biaſce odumarla, i vide-

i *v*idechiyu kako mart*v*u, reçe. Pridraghi Mesctre, ne*v*idiſcli da Mayka t*v*oya pomagnka*v*a od boleſti? imay miloſardye. I prem da Die*v*icza Maria *v*eoma xudyaſce spaſenye ço*v*ieçanskomu narodu, toliko biasce goruſcta gliuba*v*, da nemogaſce misliti, da yedinorodyeni ſin gne imaſce umrieti. Odgovori Iſus Materi, i *Magdaleni*: nemoyte vechiè plakati, yere potrebno yeſt da iſpunim vogliu Otcza moga, i da do*v*arſcim dielo odkupglienya, radi kogaſam priſcao na ſ*v*iet; pokriepiteſe, yerechiuſe barzò k'*v*am po*v*ratiti, i çinitchiu vas utieſciti, pokole uskarſnem od mart*v*ih. Koyemi rieçmi tuxna Mayka nekoliko utieſcena, iz no*v*amu reçe. O*v*o uçini, sctote prosim, to yeſt, da t*v*oya ſmart ne bude muçna, i da mala tuga, i boleſt bude t*v*omu tielu, i ne dopuſti da t*v*oy priliepi obraz nemiloſti*v*ò bude biyen. Odgo*v*ori Goſpodin: Prislatka Mayko, poſtavi ſarcze t*v*o ye ù miru, yere niyedan ço*v*iek nie umro tolikom mukom, i pogardom, koli-

koliko yest potrebno da ya umrem. I tako kako gliudi imayu potrebu od milosti, takoye potrebno da sve kosti moye svaka na pose primi svoyu muku i bolest, radi toga Mayko moya pridraga od sada ù napredak postavi sarcze tvoye ù mieru, i misli da ya yesam sin tvoy. Reksci ove rieçi, Maria kako dayoy pomagnka duh, zazivayuchiga govorasce; Imay milosardye od mene sinko moy prislatki: koyesu to rieçi koye ya çuh od usta tvoya? i nemoguchise vech darxati nasloni glav na parsi pridragoga sinka, i materinom gliubavyu garlechiga govorasce. O veselye, i spasenye moye, o studençe svake slatkosti i ugodnosti; tkochieme pomochi, da mogu umrieti rad tebe prislatki sinu moy? Sada kako mox dati toliki uzrok od bolesti tvoyoy Mayczi pridragoy, i miloy? Tada Isus radi posledgnie sinovglie gliubavi proglievayuchi potoczi od suza, nemogasce vech govoriti, à tuxna Mati iznova poçe vapiti. O sinko moy prislatki ò pokrepglienye, i spa-

ſpaſenye moye, xivote duſce moye, uteſcenye, i razgovore tuxne mayke. Na ovi tuxan plaç dotekoſce, ſvi Apoſtoli pokrepgliuyuchi gniu i govorcchi, Sctoye to goſpoyo naſca? koya gledayuchijh velikom boleſtyu reçeim: Sinovi moyi, molim vas da zayedno ſamnō molite moga sina, dabime çinio uçiniti ſcgnime Vazam ù Yeruzolimu, neka ya vidim ono ſcto od gniega ima biti, i plaçiuchi Apoſtoli govorahu, Meſctre naſc, nemoy zatayati takove miloſtive molbe, i proſcgnie tvoyoy pridragoy Mayczi. Tada Isus odgovori Mariæ Magdalenæ, i Mariæ Kleofæ, i Mariæ Salomæ, koye biahu priſcle zayedno s' Vçeniczi. Priporuçam vami moyu pridragu Mayku dragomiye da vi uçinite ſcgniom Vazam ù Yeruzolimu alibi bilo gnioy ovo veoma gorko. Svarſcivſci ovo govorenye, i plaçuchi dieliſe svoyima Vçeniczi od Mayke; i oni iſti dan skupiceſe Poglavicze Popovski, i ſtarieſcine puka zayedno s' Farizeyi, iſctuchi dabi uhiitili Isu-

sa, i buduchi on oſtao ù Betanij; daim mieſto nekaſe zgovore. Hczegniahu Poglavicze Popovski daye pobigao, i dase vechie nechie povratiti ù Yeruzolim, i rad togaſe skupiſce govorechi. Ne çinimo ovo ù dan blagdana, daſe nebi uçinila buka, boyechiſe, dapuk nebijmga, oteo iz ruke gnihove, radi viere, i miloſti koyumu noſciahu, ter nebi cziechia toga mogli uçiniti svoyu zlu odluku; à to znaduchi Iuda, yedan od dvanadeſte Vçenikov, koyi biaſce providialacz Iſusov, koi çeſto radi gniegova providenya odhodyaſce ù Yeruzolim, à ſada kakonoti himbeni targovacz, nekabi lascgnie mogao prodati svoga Meſctra, i Goſpodina, uliezavsci ù skup, to yeſt ù zbor xidovski, velikom nagloſtyu viçuchi reçe. Sctomi hochiete dati, i ya skrovitim naçinom vam pridati hochiu gniega ù ruke? O'Iuda izdaicze prokleti, tko tebe uçini takovoga targovcza, negoli poxuda prokleta? Tkote nauçi poſtaviti czienu ù vogli onoga koi

kupu-

kupuye, negoli Diavao; çigovsise uçenik uçinio? V istinu çinisc kakono ostali, koise tako izbavgliayu od stvari kradene postavgliayuchi czienu ù vogli onoga koyi kupuye. O izdavniçe nepravedni, ò neharni uçeniçe, ò svetokradni izdaicze, scto-ye uçinio suproch tebi pridobri Gospodin Isukarst; ù çemuteye uvriedio, *ili* dosadan bio? On te izabra za svoga uçenika, nekabi i ti bio ù broyu gniegovih izabranih. Oveselivscise tada xudei veomase uzviscevahu promiscgliayuchi da ovo biasce naybogli naçin imati Isusa, to yest izdavayuchiga gniegov Vçenik. I uçinivsci vichie obechiascemu triest srebargniakov, koyi svaki od gnih vagliasce deset dinara obiçaynih. I tako imavsci ono, scto igiasce isctuchi, temeglito im obechia izdati Isusa, kada bude imati prigodu vriemena, i miesta, i iziscavsci van skupsctine vasse oveseli. Scto hczienisc ti dasu govorili veliki Popovi, videchi uçenika tako zanisota izdati svoga Mesctra, i do-

broçinilcza, i za toliko malu czienu prodatiga? Buduchiſe uçinio veçer, vratiſe Iuda iz Yeruzolima ù Betaniu, i miloſtivo bi primglien od ſlavne Dievicze *Mariæ*, koyamu reçe. Sinko moy Iudo, priporuçuyemti moga prislatkoga sina, damu ti budeſc proskarbnik kod Poglaviczá, koyiſuti priategli. Koyoy Iuda odgovori; Vçinitichiu ono *ſcto* uzmogu. Takoger i Isus, komu *bia*ſce svaka-ſtvar oçita, ukazamu veliku gliubav, ne oçituyuchi gniegovu zlobu, yedabiſe pokorio, i na onoy nayposledgnioy veçeri bi poſtavglien Iuda na tarpezi po sriedi megiu Diviczō Mariom, i Isusom.

Razmiſceglianye kako Goſpodin naſc Iſukarſt uçini veçeru ſvoimi Vçeniczi, umyým noghe, i poslie naredi priſveti Sakramenat.

Pogla. V.

BVduchi priſclo vrieme boxanſtvenoga miloſardya, ù koye boxa-

boxånstvena mudrost biasce odluçila odkupiti çovieçanski narod, ne czienom pogubnom zlata, ali srebra nego mnogocziennom *karvyu* pogliubglienoga sina, nascega odkupiteglia. Isus hote *veçerati*, i uçiniti Vazam *svoimi* Vçeniczi poparvo negose dieli od gnih, na smart, za zlamen, i vieçnu spomenu gniegovu, i za ispuniti *sva* pisma, i sva *otaystva* nascega spasenya; i na ovoy gospodskoy *veçeri* veoma milostivoy, i punoy gliubavi, i milosćte, çetiri stvari bisce znamenite, i velikoga otaystva. Parva bi pokriepglienye, to yest, blago*vanye* tielesno. Druga, kako umi noghe svoyem Vçenikom. Trechia, kako naredi ostaviti isti Sakramenat mno goczienni Tiela, i *Karvi svoye*, na svoyu uspomenu. Cetvarta, milostiva, i slatka besieda koyu uçini buduchi *veçerali*. I koliko od parve, razmiscgliay, kako posla Petra, i Ivanna ù Yeruzolim k'niekomu svomu priateglìu, koi imasce yedno svoye pribivaliscte na gori Sionskoy

ù Yeruzolimu, proſechiga, dabimu pripravio za uçiniti Vazam s' Vçeniczi ſvoima, kakono ù mieſtu mirnomu. Priſcavſci çetvartak, i uliezavſci ù grad ſvoima Vçeniczi ù vrieme veçergnie, i poſciavſci ù ono mieſto, gdi biaſce pripravno, buduchi ondi, povede na ſtranu dobroſtivi Otacz, ſvoje draghe sinove, i uçenike, i pripoviedaſçe im, i uçaſce ih na uſtarpglienye, na mier, na napredovanye ù xivotu ſpaſenya i obſtoyanye ù vieri gniegovoy: A meyu to vrieme Ivan, kakono pomgniv, i posluſcan Vçenik, odhodyaſce, i dohodyaſce naregiuyuchi one ſtvari koye za pokrepglienye biahu potrebne. I priſciavſci vrieme blagovanya, buduchi pripravna veçera, umi ruke ponizni Goſpodin, i blagoſovi tarpezu. Razbiray dobro ſvaku ſtvar, yere na ovoy veçeri biſce bielexita znamenya od gliubavi. Blagoſovivſci tarpezù, Isukarſt s' Vçeniczi ſvoimi ſiedoſce na naçin ſtari redom ù okolo. A ſveti Ivan ſiede polak gniega,

er

ær niedan od Vçenikov nebi gniemu toliko blixgni, i obiteglni, ni toliko gliubglien od Isukarſta koliko on. O *v*eçera priblaxena, i çeſtita gozba; blaxeni oni koyi na t*v*oyoy tarpezi pichiu primayu. O primiloſti*v*i Isuse, blaxeni oni koyiſu bili doſtoyni takove gozbe. Staſce slatki Isus na tarpezi, po obiçayu xudioskomu, to *yeſt na zemgli*, i imayuchi ob deſnu pogliubglienoga uçenika Petra, koga on hotiaſce poſtaviti Pogla*v*iczom ſvarh s*v*ieh oſtalieh Apoſtolov, à ob lievu ſtaſce pridraghi uçenik I*v*an. O drusct*v*o priſveto: o slavna druxino, ſiedi prikrotko yagniencze po ſriedi blaghieh ovçicza, meyu koyemi biaſce izmieſcan oni vuk darpgli*v*i, i pas pribieſni Iuda. *Siede* ò dobri Jsuse *ovi* tvoyi sinovi *ù okolo* tebe, ò blaxeno ſvra tisćte, ò blaxena goſtionicze, ò prislatki, i pridraghi Iſuse, koliko slatke, i blaghe biſce one beſiede ſpaſonoſne, koyemiſi utieſcio t*v*oye pridraghe Vçenike. Koyu beſiedu poçe, ò dobri Isuse, siedechi ti za

tarpezom ? Xegliomſam xelio, to yeſt, mnogo *vechma* nego mogu izrieti, govoraſce dobri Isus. Xudioſam blagovati *ovi* Vazam ſvami draghi, i pogliubglieni Vçeniczi moyi. Znaduchi dobri Isus, da biaſce priſclo vrieme poyti k' Otczu, i buduchi ſ*v*eger gliubio ſvoye Vçenike, na ſvarſi iz*v*arſnitiye hote to ukazati. Buduchi dakle ſtao za tarpezom nieko *v*rieme, i poslie kako blagovaſce yagagncza vazmenoga. *Znaduchi Iſus, daye gniemu ſvaka dao Otacz ù ruke, i daye od Boga izisſcao, i da k' Bogu ide.* Dignuſe od *v*eçere, i ſ*v*uçe s' ſebe haglinu, i pripaſaſe ubruſom, i vlaſtitemi rukami ulij *v*odu ù miedeniczu, i ponizno pokleknuvſci na zemgliu poçe umi*v*ati noghe Vçenikom, i otirati ubruſom koyem biaſce pripaſã; à nayparvo poçe umi*v*ati Iudi, videchi Petar daſe on ne bragniaſce, *v*eomaſe oxaloſti: à nakon Iude doyde k' Scimunu Petru, koyi ſtoyechi *v*as zaçugen, i kako izvan ſebe *v*idechi toliko neizmierno ponixen-

nixenſtvo, nemogaſce podneſti vi-
diti Isusa ponixenoga prid ſvoima
nogama, prem da biaſce vidio uſi-
pati vodu ù ſud, i pripaſatiſe ubru-
ſom bielim, i veleseçugiaſce tomu
sćto on hotiaſce çiniti. Ali poſlie
kakoga vidi noſiti sud s' vodom, i
pokleknuti na zemgliu, pripraviv-
ſcise umivati, vele vechie negoſe
moxe rieti ſtaſce çudechiſe, i pora-
xen velikim ſtrahom, ſuzami poçe
vapiti, govorechi. *Goſpodine ti me-
ni umivaſc noghe?* Stvoritegl ſtvo-
renyu, Bog çovieku, Goſpodin
slughi, Mesćtar uçeniku. Dighniſe
Goſpodine moy, digniſe Boxe moy
sćtochieſc ti çiniti? Nemogu podne-
ſti oçi moyi vidieti tebe tako poni-
xena, prignuta, i padſca na moye
nedoſtoyne noghe. Dighniſe ſtvori-
tegliu moy, dighniſe Boxe moy,
ſvietloſt ſvieta, xivote moy, slavo
moya, ne uçini tega. Radi çeſa od-
govorimu Goſpodin. *Sćto ya çinim
ti neznaſc ſada, ali znati hochieſc po-
slie.* Nemoyſe boyati, i ne ſtraſciſe;
iſtinom Petre ovoye veliko poni-

xenſtvo, aliches barzo vechiu ſtvar vidieti ; puſtime çiniti , yere yest potrebno, da tako çinim ; i prem da ti ſada neznaſc otayſtvo ovega çignienya , aligachieſc znati poslie . Odgovori Petar, ne umiyeſc meni noghe ù vieke . Odgovori Isus: ako ne umiyẽ tebi noghe,ne budeſc imati diela ſamnom . Videchi Petar ovi odgovor , vaſse uzboya, i vechiemu ne ſmie odgovoriti ſuprotiva: nego reçe: Cini od mene ono sctoye tebi drago, umiymi noghe, i ne ſamo noghe, nego i ruke, i glavu. Odgovori Isus: Onomu koiye çiſt, niemu potrebno umiti ſamo noghe, viſte çiſti, da ne ſvi. To reçe, yere dobro znaſce Isus , koyi biaſce izdaynik . Darxim da Petar videchi toliko ponixenſtvo nemogaſce obdarxati ſuze za ne plakati: paçekſe govori, da po Vziſcaſtyu Goſpodinovu, malo magnie ſveger plakaſce. Buduchi Petar upitan od ſvoga Vçenika Klementa , dabimu poviedao uzrok od tolikoga plaça, odgovori. Kadmi pride na pamet veliko ponixen-

xenſtvo moga slatkoga Mesctra, i kadaſe ſpomenem daga vidih prignu ta k'zemgli, gdie darxi moye pri-zloçeſte noghe ù krilu, i gdie ih oti-ra, i slatko czeliva, igda nebi bilo uzmoxno daſe mogu udarxati od plaça. Kako umi noghe Petru doge k' druziem Vçenikom, i radi poka-ranya koye uçini Petru, cziechia ſtraha niedanmuſe vech ne ſmie ogo voriti. Buduchijm umio noghe, uze odechiu, i povratiſe na tarpezu, i reçe. Znateli ovo sctoſam uçinio? Vi mene zovete Mesctrom, i Goſ-podinom, i dobro govorite. *Yeſam do iſtine.* Ako dakle vaſc Mesctar, i Goſpodin umi noghe vaſce, koliko vechma imate vi yedan drugomu umivati noghe. Yaſam vam dao ovu priliku od gliubavi, i ponixenſtva. I kakoſam uçinio ya, tako imate i vi çiniti. I tako ſtoyechi na parvo-mu mieſtu, gdi biahu blagovali ya-gagncza Vazmenoga, ſtuxivſcise Iſus cziechia doſciaſtne muke, i bo-lechiſe za izgubglienye Iudino, ve-likiem uzdahom oçitova ono scto

biaſce skrovito, govorechi. V iſti-
nu, u iſtinu govorim vam, da yedan
od vas, koiſte moyi Vçeniczi, izda-
ti hocihe mene. O koliko yeſt tvar-
da, i muçna ova beſieda Isuse Kar-
ſte, ah koliko gorke, i gliute yeſtoy-
ske ſahranio yeſi na ſvarhu od veçe-
re tvoyem Vçenikom! Meed, i mlie
ko daoim yeſi ù poçetak, à sahra-
nioſi na svarhu xuç, i prigorki pelin.
Biaſceim zaiſto vele teſcko da gnih
Mesctar, i Vladalacz miloſtivi Isus
imaſce biti izdan na ſmart: Ali biſce
veoma nepodnoſcglivo, da yedan
od uçenikov to hotiſce uçiniti. Gle-
dahuſe yedan drugoga, i yedva mo-
gahu govoriti, tere boyaznivim
glaſom, govorahu. Koiye to ne-
harni izdaicza od nas, koyichie uçi-
niti toliko veliko zlo? i ſvi govorahu
to nieſmo ikada mislili, i ſvi ù yedno
obrativſciſe k'Iſuſu, govorahu. *Ye-
dali ya yeſam Mesctre?* Na koye rie-
çi odgovori dobroſtivi Iſus: Yedan
od vas dvanadeſte moyeh Vçenikov
koyi omaçete ſamnom ruku ù zdieli.
Tada Iuda reçe. *Yedali ya yeſam*
Me-

Mesčtre? Odgovori dobri Isus. *Tisi rekao*, kako da reçe. Ya to negovorim, dali ti yesi. Xudechi svi çuti, tko yest on koyi hotiesce toliko nepodobstvo uçiniti, Petar nayvruchij oda svih poyde k'yednomu od Vçenikov, to yest k'pogliubglienomu Ivannu, koyi cziehia velike bolesti poçivasce svarh onih prisvetih parsi. O çestiti Vçenik, koyi toliko biasce obiteglnik poçetku xivota. Vele posčtovan yest ovi Vçenik, koyi ima za naslonisčte one posčtene parsi: O Ivanne priblaxeni, koyisi bio dostoyan nazvan biti pogliubglienik Gospodinov, i svoya skrovita priateglski tebi oçitova. Znasce Petar, da Isus nekim osobitim naçinom gliubgliasce Ivanna, i ne sakrivascemu skrovisčta Boxanstva i radi toga poyde k' gniemu dabiga upitao. *Gospodine koiye, koichie izdati tebe*, i neuzboyase Ivan upitati svoga dragoga Mesčtra od izdaynika, yeremu yurve biasce oçitovao otaystva boxanstva svoga, i ponizno poklonivscise reçe: Gospodine

moy , i draghi Mesctre , koyiche biti oni zloçeſti, i prokleti, i neharni izdaicza ? molimte nemoymiga ſakriti , buduchiſe doſtoyao oçitovatimi tolika druga otayſtva ; komu miloſtivi Iſus slatko odgovori . Oni komu ya dam kruha omaçena moima rukama,onchie mene izdati: i omoçivſci Iſus kruha,podadega Iudi: i poznavſci to Ivā po reçenomu znamenyu , oſta tuxan , i cziechia xaloſti naſloni slabahnu glavu, ſvarh onieh plemenitieh parſi : Aliſe nemogaſce ſakriti oni izdaynik neharni, i prem da niedan od druzih ne blagovaſce radi velike boleſti,nisсta magnie on ne priſtayaſce blagovati. Buduchi ſvarſcena veçera, i hotiuchi dobroſtivi Isus narediti Sakramenat na uſpomenu muke ſvoye , uze kruh ſvoima rukami priſvetima, i uzdignuvſci oçi k' viſcgniemu Otczu , blagosoviga , i razlomiga , govorechi rieçi poſvechienya,koimi krepoſtyu ſvega Boxanſtva obrati ono ſuchianſtvo , koye prie biaſce kruh ù pravo tielo ſvoye , dayuchi pri-

priliku, da primayuchiga imamo uzdignuti nasciu pamet k' Bogu, uzdatimu hvalu od tolikoga dobrotvorstva, i s' velikim bogogliubstvom, i poscтenyem imamoga primati. Potleih priçesti sveh svoimi svetimi rukami, poçamsci od lude, govorechi; Primite bogogliubno, ovoye moye tielo dano na smart radi vasce ga spasenya. I tadase ispuni ono govorenye. *Kruha Angelskoga blago va çoviek.* Nakon toga uzamsci çasciu, to yest yedan sud ù komu biasce vino s'vodom izmiescano naposeye posveti, yere na gniegovoy muczi, karv bi razdiegliena od tiela. A kakoye posveti, reçe gnimi. Vzmite, i pijte ovoye çasca Karvi moye koyachiese proliti za vas, i za mnozih viernih Karstyanov na odpuscтenye griehov, primiteyu s' gliubavyu na moyu vieçnu uspomenu. I ù ovomu Sakramentu dospisce sva posvetiliscтa staroga zakona, i tadase poçe nova Czarkva. Ova bi parva Missa, na koyoy Yagagniacz neoskvargnieni Isukarst Gospodin nasc

pri-

prikaza ſamoga ſebe Bogu Otczu za grieſcnike, i ovo prikazanye bi iſpu-gnieno, potvargeno, i dovarſceno na drievu priſvetoga Krixa, i prolit-yem Karvi gniegove priſvete; onda kadno reçe: *Svarſceno yeſt*. I zato ovdi bi zadanye od Krixa, i plachia, otvorivſciſe, i proſvietlivſciſe ono mnogoczienno blago ſvoih priſve-tih parſij. à yere biaſce Iuda ù grie-hu ſmartnomu, buduchi uliezao dia-vao ù gniegovo ſarcze, uze vechiu oblaſt, i od onega çaſa posli nemo-gaſce ſtati s'mirom, negoſe çeſto di-zaſce, i idyaſce ovamo, i onamo, kakono pàs bieſan, i nenahodyaſce pokoya, niti mogaſce gledati obraz Iſukarſtov, vaſse ù ſebi grizaſce, i çigniaſcemuſe tiſuchia godiscta da izide iz onega mieſta. Tada dobro-ſtivi Iſus reçe. Ono scto imaſc çini-ti, çini barzo. Niyedan od Vçeni-kov ne razumie, nego ſamo Ivan; à Iuda s'nagloſtyu, i ſarxbom izide na dvor, yurve biaſce noch, i poyde k'Pog laviczam Popovskim, i toliko biaſce razggnieven, da yedva moga-
ſce

ſce govoriti, i reçe. Stoyte pripravni, i prigotovite mnoghe ſviechie, neka ſvietlo bude, daſe moxe vidieti da nebi gdi mieſto, gdibiſe ſakrio, pripravite oruxye, i konope, i mnoghe verighe, da nam nebi utekao. Meyu to vrieme ponukovaſce Iſus ſvoye Vçenike, dabi imali gliubav, i miloſt meyu ſobom, i da nasliedu-yu put ſvetoga ponixenſtva po priliczi, kako im on biaſce dao, i zato im govoraſce. Ya vam dah priliku, da i vi budete çiniti, kakoſam ya çinio, i radi tega vam oſtavgliam ovi preplemeniti Sakramenat moga priſvetoga Tiela. Primitega na moyu uſpomenu, i otayſtviy, koyaſam dielovao ù vrieme moye muke za vaſce ſpaſenye. O duſcio bogogliubna povratiſe k'tebi, i misli ovi dar, koyiti oſtavi tvoy Goſpodin Iſukarſt ovoye ona uſpomena, koyaye doſtoyna ſpominanya, koyu tko prim doſtoyno priproſtom vierom imao biſe opoiti, i uxechi gniegovom gliubavyu, i vaſse priobratiti ù gniega. Nemoxe nam oſtaviti blago

ver-

vredniye, i od vechie cziene, ni liekariu koriſtniyu, ni ſtvari vechie nasladyuyusćte, ni slagie, ni gliubeznivie, nego ſamoga ſebe.

Od bieſede, koyu uçini Isus Vçenikom po veçeri.

Poglavye VI.

NAredivſci Iſus çudnovati Sakramenat, i Vçenike ſvoye bogogliubno priçeſtivſci; ù ono malo vrieme, ù koye imaſce izdan biti, i uhvachien, uçini Vçenikom yednu prebogogliubnu, i miloſtivu bieſedu, vaskolik uxexen ù gliubavi i miloſcchie. A meyu to vrieme oni zali, i neharni izdaynik Iuda, dugovaſce, i naredyivaſce s'Poglaviczami Popovskimi, kakomu imahu dati gliude za uhvatitiga. I ù ovoy miloſtivoy bieſedi govori Iſus Vçenikom ſvoyem mnoghe miloſtive rieçi za gnihovo pokriepglienye, i videchiih veoma oxaloſtenieh, i tuxneh, mislechi da oſtayahu kakono ſiero-

ſierote bez Otcza, i bez Paſtira: na vieſtiim nayparvo ſvoye razdielenye, pokrepgliuyuchi ih ſa ſvom xegliom, govorechi. Yoſcte namye oſtalo yedno malo vriemena, da ya mogu ſtayati s'vami, ali ya vas nechiu oſtaviti ſierote, yere prem da idem, povratitichiuſe k'vam, i drugovya chiu viditi vas, s'velikim veſelyem ſarcza vaſcieh. *Govoraſce* i drughe gliubeznive, i utieſcglive rieçi, koye prohodyahu ſarcze, ali niſcta magnie ſtahu zlovoglni, nitiſe mogahu utieſciti cziechia gniegova raſtavglienya: paka ih nauçi, kako imahu vazda imati gliubav, i dragoſt meyu ſobom, i govoraſce. Po tomu chieſe oçitovati, da vi yeſte moi Vçeniczi, akoſe uzgliubite yedan drugoga. Promiſcgliay takoyer da *kadno* **Iſus** *govoraſce* s'ſvoyimi *Vçeniczi*, oni ſtahu xaloſtni, i tuxni, glavami k'zemgli prignutimi, prigorko plaçuchi, i uzdiſciuchi. Cziechia çeſa imayuchi Iſus xaloſt ſvarhu gnih, govoraſce. *Sinovi* moi, ya dobro vidim, da buduchi vam ya

rekao

rekao o*v*e no*v*ine, vaſcia ſarcza napuniſceſe xaloſti, dali neboyteſe, yere kako ſam vam rekao, drugo*v*yaſe hochiu po*v*ratiti k'*v*am, i o*v*eſelititeſe ſarcza vaſcia. Razgleday malahno duſcio moya s*v*etoga I*v*anna, koi biaſce naypriazni*v*ij, i naypogliubglienij Iſukarſtu, nada ſ*v*ieh inieh naymiliyè oxaloſchiena, i razcz*v*igliena, pogledayga, go*v*oru, s'kolikom tugom, i boleſtyu pogledaſce gliubglienoga *M*es&tra s*v*oga, i kako pomgni*v*o kupgliaſce rieçi gniego*v*e. Yere ſamo on i upiſa o*v*u beſiedu, i mi Karſtyani od gniegayu imali yeſmo. V prie reçenoy bieſedi pokriepi ih Iſus na obsluxenye ſ*v*oih zapo*v*iedi, go*v*orechi im. *Ako vi mene gliubite ; obsluxite s*v*e zapo*v*iedi moye, obsluxuyuchi ih naprie do*v*atchiete ù gliuba*v*i moyoy* ; gdi go*v*ori s*v*eti Gargur. Iskuſcenye, yeſt ſud, ili izaznanye gliuba*v*i, koya ne ſtoyi ù rieçah, nego ù dieleh. Takoyer ù toy bieſedi ponuko*v*aſce ih, i krepgliaſce da podnoſe uſtarpgli*v*o progonſt*v*a gniho*v*a, i ſuprotiv&ti-

ne

ne ovega svieta, govorechi im. Sinovi moyi, znayte, da chiete imati na ovomu svietu mnoghe nevoglie i suprotivsctine. Alise ufayte, yere sam ya pridobio, i primogao sviet, radi koye stvari, sviet chie vas nenaviditi. Znayte, da prie mene nenavidio yest, yere dabiste vi bili od svieta, onbi vas gliubio, ali nebuduchi vi od svieta, on vas radi tega nenavidi. Nie vechi sluga od Gospodina, zato yere sviet, to yest gnie govi gragiani, yesu progonili mene, imayte ustarpglienye ako i vas uspro gone: niscta magnie nemoytese boyati, yere prem da gliudi sega svita smute vas, i oxaloste, svarha vasce xalosti obratichiese ù veselye, i ù radost vieçnu. A na svarhu ove besiede uzdixe Isus oçi k' nebu, i priporuçi svoye Vçenike Otczu svo mu sasvom xegliom, i reçe. Otçe moy imay pomgniu od Vçenikov koyehsimi dao, buduchi voglia tvo ya dase ya dielim od gnih, i doydem k' tebi: do sadasam ya imao pomgniu od gnih, à od sada ih pazi ti: i nemo-

nemolimte ſamo za gnih Otçe moy, nego za svieh onieh, koyi budu vierovati ù mene po gnihovoy priliczi i nauku: hochiu takoger, da i oni budu ù onomu mieſtu, gdi ya yeſam neka vide ſvietloſt, zraku, i slavu moyu. Potvardi dakle Otçe moy, ove moye sinove ù vieri, i ù gliubavi tvojoy. Yere kakomeſi ti poſlao na ovi sviet pripoviedati, i arvatiſe, i umrieti radi viere, i ſpasenya naroda gliudskoga, tako Otçe mo y ſadaye vrieme dame proslaviſc, i da oçituyeſc svietu, da ya yeſam tvoy Sin, i dame ti yeſi poslao, da budem oçitovati tebe, Otcza moga i da podam tvoim viernim xivot vieçni, da oni budu poznati tebe, Otcza moga, i mene Isusa Sina tvoga pogliubglienoga. Dovarſcioſam Otçe moy putovanye, koyemiſi zapoviedao. A ſada idem na Krix izvarſciti posluh. I kako ſvarſci ove rieçi, reçe Vçenikom. Vſtanite gori, i dielimoſe odovle. Biaſce obiçayan Goſpodin Isukarſt çeſto odhoditi na planinu Maslinsku, koya
bia

biaſce daleko od Yeruzolima yedan migl, à blizu ondi biaſce yeno Selo imenom Getſemani, i ondi biaſce yedan *v*artao ù planini, gdi miloſtivi Isus biaſce obiçayan ulaziti s' Vçeniczi, kada skro*v*ito obnoch hotiaſce moliti. Buduchiſe dovarſcila i pos*v*etila, slavna *v*eçera, i ſ*v*arſci*v*ſci prislatku besiedu, iziſca*v*ſci iz *G*oſtionicze, buduchi yur noch markla, i nasliedo*v*an od ſvieh Vçeniko*v*, uze put k' reçenoy planini. Razmiſcgliay duſco bogoliubgliena; kolikom slatkoſtyu, i blagoſtyu nauka, uçaſce ſ*v*oye draghe sino*v*e po putu. O kolike gorke ſuze progli*e*vahu; nieſe çuditi ako biahu zlo*v*oglni, yere yur*v*e znahu koliko slatko, i ugodno biaſce, pribi*v*ati s'prislatkim Isusom, i koliko biaſce gliubko gniego*v*o drusctvo. O t*v*arda raſtavo, kolike tuxbe, i plaçne glaſe çigniahu, go*v*orechi; O slatki Mesctre naſc, ò Paſtiru, i uteſciteglio naſc, komu chiemo mi poyti? tkochię biti *v*odya tvoyem o*v*çiczam? radi koyeh plaçnieh rie-

çi pridobri, i primiloſtivi Isus cziechia xaloſti Vçenikov poçe plakati, à kako pridoſce k' potoku Czedronskomu, privelikom gliubavyu zagarli, i pogliubi ſvoye draghe Vçenike, govorechi. Siedite ovdi, do kle dovarſcim molitvu. Znadiſce dobro Iuda, gdi biaſce ono mieſto, yere vechie puta biaſce ondi bio s' miloſtivim Isusom. I uliezavſci Iſus ù Vartao, zva Petra, Iakova, i Ivanna, i povede ih na ſtranu, i buduchi tuxan, i xaloſtan, vas blied, kako napol martav, yedva moguchi govoriti, ſuzami, i glaſom darhtavim reçe: Sinovi moyi pogliubglieni, budivam me milo, yere duſca moya yeſt oxaloſtena dori do ſmarti, i ovoſe moxe razumeti, utezglivim, i raſtezglivim naçinom, to yeſt, da ona duſca biaſce tuxna od ſvetoga zaçeya ſvoga ù Vtrobi Dieviçanskoy, tya do onoga çaſa, i do one nochi, ù koyu reçe ove rieçi, i tya do ſmarti, za ukazati koliko biaſce etſcka ona boleſt gniegova ù oni ças, kako rekſci, da na ovomu ſvie-

tu nie vechie bolesti, od ove koyu chiuti sada dusca moya, i hoteyuchi se oddaleçiti nekoliko od gnih, reçe im: *Bdite, i molite, da ne budete pridobiveni, i premoxeni od napasti.* I odtide od gnih koliko bi kamik hitio s'velikom bolestyu yerese yedva mogasce oddiliti, i oddaleçiti od gnih, toliko iz varstitu gliubav, i veliku milost gnim noscasce, imasce veliko utescenye pribivati sc'gnimi, i ù ovomu da priliku iskati pokoy, i samochiu na molitvi, ali kada molitvu tko hochie çiniti.

Razmiſcglianye kako naſc Gospodin poyde ù vartao çiniti molitvu Otczu ſvomu.

Poglavye. VII.

ITako ù vartlu poklieknuvſci goliemi kolieni na zemgliu za ukazati ponixenſtvo duſce drughiem znamenyem, i naçinom prignu mnogocziennu glavu k'zemgli uzdignuvſci ruke k'nebu. Smotrite, i promislite ovu ſtvar ſtrahovitu duſce bogogliubne. Mogliaſce gliubiteglni Iſus ù dugo, prolievayuchi ſuze, i govorechi. Otçe moy, molimte goruchiè, koliko ya ſada mogu s'ponixenſtvom, da ti usliſciaſc molitvu moyu, yereſam tuxan, i duh moy yeſt xaloſtan, à ſarcze moye ſmuchieno, i ſtrah ſmartni doſciao yeſt ſvarhu mene. Otçe moy, tebi drago bij poslati me na ſviet za çovieçansko odkupglienye, uçinioſam ſvaku ſtvar koyumniſi zapoviedio, i yeſam pripravan iſpuniti yoſcte ſcto oſtaye: Ti vidiſc kolilka zla uſtaſce nada me,

me, i poſtaviſceſe ſuproch mene. Prodalime yeſu za triyeſt dinara. Buditi drago Otçe moy, odneti mi toliku gorkoſt. I tuxan ſtaſce proſtart na zemgli ſuzechi, i plaçuchi vele grozno, à ne biaſce ikoga, tko biga utieſcio. Poslie dignuvſciſe reçe: Otçe moy, akoye uzmoxno, dame mine ova çaſcia, toy eſt ove velike boleſti, i muke, koye imam podniti, to yeſt, uçini da ne umaru ſci ya, vas narod çovieçanski ſpaſen bude, i odkupglien, i daſe nebo otvori. Niſcta magnie nemoy çiniti kako ya hochiu, po xegli gliudskoy, ukazuyuchi da vazda voglia çovieçanska imaſe pogoditi z'boxyom, kako dabi rekao. Nemoy da bude uçigniena voglia moya, nego tvoya. I uſtavſciſe doyde k'Vçenikom ſvoyem slatko ih pohodivſci. Naydeih ſpechi cziechia velike xaloſti, i plaça ikaraſce ih, à navlaſtito Petru reçe, Scimune ti ſpiſc, toyeſt, ti ne kaxeſc toliku slobod ù dielih, koliko ù rieçi. Nemoxeſc bditi yedan ças ſamnom, à govoriſc dabi umro ſa-

mnom. Bdite, i moleteſe da ne budete pridobiti od napaſti, duh *v*aſc (*v*idim) prignut yeſt dame ne zatayite, i rad toga obechia*v*ate, ali pût *v*aſcia yeſt toliko slaba, da ako *v*am Bog po krepoſti moli*tv*e ne da koye pokrepglienye, upaſtichiete ù napaſt. Ne *v*iditeli Iudu, da ne ſpi, negoli ſe potexi, i harli izdatime ù ruke xido*v*ske? I opet drugo*v*ya poyde na ono iſto mieſto, i takoſe pomoli go*v*orechi: *Otçe moy, ako ne moxe ova çaſcia momoiti, neg' dayu popiyem, budi voglia tvoya*, to yeſt ako nemoxeſc ſahraniti ço*v*ieçanſkoga naroda drughiem naçinom, negoli po moyoy ſmarti; budi uçigniena *v*oglia t*v*oya.

Bielexi çtioçe, da ù Iſukarſtu biſce çetiri *v*oglie. Par*v*a, i pogla*v*ita *v*oglia biaſce pùt, *ili tielo*, i o*v*a po niyedan naçin ne *hotiaſce* tarpeti. Druga biaſce chiuchienye, i o*v*aſe boyaſce, i marmgliaſce: Trechia biaſce razlog, ili razbor, i o*v*a naregiuyeſce, i priſtayaſce: çet*v*arta biaſce boxanſt*v*o, i o*v*a zapo*v*ie-

daſce

dasce, i povegliavasce.

I dignuvscise s' molitve, pride k' Vçenikom drugovya, i nayde ih yoscte spavayuchi, oçi gnihovi biahu otelıçali cziechia velike xalosti, i dugoga bdenya, da neınogahu odolieti velikomu snu; i drugovya pokarav ih, kako zgara rekoh, povratise molitise trechiom govorechi parvagnie rieçi: *Otçe moy, ako nemoxe mimoiti çascia ova, nego dayu popiyem*, to yest. Akosi ti tako naredio, da ya popiyem çasciu prigorke, i strascne smarti svetoga Krixa, budi voglia tvoya. Draghi, i dobrostivi moy otçe, priporuçuyem ti xalostnu, i prislatku Mayku moyu, i moye pridraghe Vçenike. I promiscgliayuchi ù sebi samomu strah od varle, i prigorke muke, poçese strasciti, i boyati, i stasce s'neizmiernom, i velikom bolestyu. Chiuchienye sasviema ne hotiasce, ali boxanstvo primagasce; i arvuchise meyu sobom ova dva, mokrine tiela sasmase ganusce, i smutisce, tako dase poçe nasc obedeni i oxaloschie-

ni ISVS znoiti od velike muke, i ſile iznutargnie: tako daſe oni znoy obrati ù kapglie od karvi koyi kapgliuchi namakaſce i natapaſce zemgliu, kaxuchi neizmiernu boleſt, koyu on tarpgliaſce ùduſci. O Goſpodine vieçni, od kle izhodi toliko gliuta tuga ù duſci tvoyoy? Nieli povoglno to neoskvargneno posvetilisćte, koye ti prikazuyesc otczu? Toſi ti uçinio za dva razloga. Parviye, daſe ukaxe slaboſti neviernikov, kolikotiſe vide osćtra, i prigorka muka. Drughi razlog ye, nekabi nas vechma uxegao ù gliubavi, i dobrohotinſtvu prema tebi, gliubeznivi Spaſiteglju, poznayuchi, daſi iſtinō uzeo naſciu umarlu narav. Buduchi dakle pao, i proſtraoſe vas karvav, na zemgliu vapiyaſce ſarçanimi uzdiſi, i tuxnemi xegliami, *da biſe ozdravile rane naſce*. O veliçanſtvo od gliubavi, priplemeniti Iſukarſte ù koyoy nevogli ti biaſce poſtavglien? ò obraze mnogoczienni, kakoſi okarvavglien. ò dobroſtivi Iezuſe, sćto chiemo uçiniti? drugo ne oſtaye nami

mi, nego umrieti, i padnuti k' nogam medotoçnoga i dobroſtivoga Iezusa.

Naprieduyuchi tako ù bolezgli voy molitvi ſvoyoy, prislatki Iſukarſt ſijde s'neba poglavicza voyſtva nebeskoga, toyeſt Mihail Archangel uzamſci sliku tielesnu, i poklonnò ter ponizno pokliekuvſci, s' velikim ſtrahom reçe: Gospodine moy Iezuse, vasciu molitvu, toyeſt znoy karvavi, ya yesam prikazao prid obrazom dvora nebeskoga, i ſvi ſtoyechi kleçechi prid priſtolyem boxanſtvenoga veliçanſtva, molismo za vas vaſcega Otcza nebeskoga, à onye odgovorio: znade moy ſin pogliubglieni: da odkupglienye çovieçanskoga naroda po pravdi nemoxeſe uçiniti bez prolitya karvi gniegove, i da ako on hochie ſpasenye çovieçanskoga naroda, potrebno yeſt da umre. A vi Goſpodine Iſuse, sćto kanite i odluçuyete uçiniti? Odgovori prislatki ISVS: po ſvaki naçin ya hochiu ſpasenye od duſciah, i dobrovoglno hochiu

ſtarvo od krixa, neka budu shragniene. Odgovori Angeo: Mili Goſpodine naſc odtierayte ſtrah: od ſebe. velikomu i viſokomu potribno yeſt çiniti ſtvari velike, a veleduſcnu i ſarçanomu podniti ſtvari trudne i muçne, rad togaſte uzeli pùt çovieçansku, nekabiſe proz ſmart vaſciu poſtavio mier meyu Bogom, i çoviekom, i prem da ſmart vaſcia ima biti veoma pogardna, pokriepiteſe nisčta magnie, yerechie biti odkupglienie priizvarſceno naroda çovieçanskoga, à barzo proſciavsci trechi dan imate uskarsnuti slavan, i neumarli Bog, i vrata od raya hoteſe otvoriti. Vaſcia mayka, i vçenici yeſu mu priporuçeni, i pozdraviv ſciga ponizno ter pokloniv ſe, dieliſe.

Pokrepivſciſe dobroſtivi Iezus, cziechia pohodenya Angeoskoga, i dignuvſcise s' zemglie, i hotiyuchise povratiti k' ſvoim draghiem Vçenikom umi oni Angeoski obraz ù potoku, i doſciavſci k' Vçenikom ſvoim, tèr naſciavſci ih ſpavayuchi, reçe:

reçe: *Spite yur, i poçivayte*: kako da reçe, malo moxete ſpavati ove nochi. O dobri Paſtir, i miloſtivi od kupitegl, koyi nahodechiſe u ſmartnoy tuzi, pokrepglivaſce i nukaſce uçenike ſvoje da poçivayu, à on tuxã i peçalan, tèr poznavayuchi ù duhu da grede Iuda s' druzimi protivniczi, reçe, *Zadoſti yeſt*: i probudivſci ih, reçe; *Vſtanite hodimo*, to yeſt k'druziem uçenikom, i buduchi ih naſciao, slatko ih pozdravi. Dighniteſe ſinovi moi prislatki, yereye yur priſclo vrieme od moye ſmarti, hodimo prot Iudi izdayniku, yere Adam bi privaren od diavla ù vartlu. Govorechi dobroſtivi meſctar s' drazimi uçeniczi, eto Iuda gdi ide izdaleka, imayuchi s'ſobom ſvu mnox od sluga. I govori Evangeliſta Ivan, da oni hudobni izdaicza imaſce ù druxbi vas dvor, to yeſt ſvu çetu, i çegli ad od petſat kognikov oruxanih, izvagn drugoga mnosctva pesciakov ſvi oruxani, koyi biſce poslani od Poglavicza popovskih; i prie negoſe dieli iz grada hudobni, i vragometni Iuda,

da, biſce ih çinio pripraviti vele ſtvari, govorechi: Pripravite konopi i verighe, noſite oruxya bezbroyna za pobiti Vçenike gniegove, akobi oni uzeli i ſtaviliſe branitiga, pripravite ſviechie mnoghe, da nebi gdi mieſto ù komubiſe mogao ſakriti. i yere biſce poveo ſobom mnosctvo Rimglianov, koi yoscte ne poznayuchi Iſusa yer Iakov magni brat Ivanov, biſce veoma priliçan Isusu ù obrazu, i rad tega bisce zvan brat Gospodinov: uzboyaſe oni prihudi izdaicza, cziechia velika pohlepa, i xelenya ko imaſce oſvetitiſe na Iſusu, da nebi uhvatili onoga, koyibi im prie doſciao pod ruke, to yeſt da nebi uhitili yednoga Vçenika miescte Iſusa, i radi toga dase nebi privarili, kako izdaicza da im znamenye, govorechi: *Kogagod pogliubiti budem on yeſt, darxite gnega, i voditepomgnivo*, yere on yeſt hudoban i mnogoznan, i laşnochie utechi; znascebo on da vechie puta biaſce im utekao iz ruk. Tađa krotki yagniacz videchi dohodechiega Vuka,

Vuka, ne pobiexe, negoli gredisce daga susriete, i upraviusci svoye govorenye k' Iudi, reçe: *Priategliu nascosi dosciao?* Tada oni izdaicza nepravedni, çinechimuse priategl, reçe: ya niesam s'oviemi oruxniczi, negoli po obiçayu vrachiayuchise k' tebi pozdravgliamte, i pozdravgliayuchiga reçe: *Zdrav Mescstre.* i zagarlivsciga czelovaga. Komu odgouori Isus. *Iudo czelovomli sina çovieçanskoga izdayesc?* i Iuda veomase uzboya, yere vidyasce, da niyedã nesmiyasce postaviti ruke na gniega za uhititiga, nego svi biahu od boxãstva zaslepglieni tako daga nemogahu poznati.
Tada xudechi muku hotiyuchi ukazati, da od svoye voglie na smart idiasce, sarçeno i povoglnom yakostyu poyde suproch gnim, i reçe: *Koga isctete?* à oni od govorisce: *Isusa Nazaranina.* Reçe Isus: *Yasam.* i toliko velika bi moch onieh rieçi, da ù tay ças padosce na zemgliu, i neimahu nikakovo chiuchienye, ni slobod, nego biahu kako martvi. I

opet drugovya upita ih, govorechi: *Koga isčtete?* A oni uſtavſcise, rekoſce, drughi put: *Iſusa Nazaranina.* Odgovori Isus; *Yaſam.* i opet padoſce na zemgliu. A Isus miloſtivo gledasce ih ſarçanom boleſtyu, xalechi gnihovo pomagnkanye. I upita ih trechiom, govorechi: *Koga isčtete?* i da im obłaſt da çine ono ſcto htiahu, à oni odgovoriſce: Isusa Nazaranina, à dobri Iſus reçe: Yasã oni, ako mene isctete, oſtavite ſtati moye Vçenike, neka da neizreçena iſtina ne budese çiniti laxa, koyaye rekla po proroku: *Yere onih koyehſimi dao, ne izgubih od gnih niyedinoga.*

Mieſciasceſe Iuda i popotarkavaſce po onomu mnosčvu, yakno pàs bieſan, govorechi: Vhvatitega, nemoytese boyati, onye oni, ſvexitega, i ſtavitega ù verighe, da ne uteçe, i ukazaimga parſtom.

Razmiſcglianye kako Goſpodin naſci bi uhvaten, i od muke koyu podnie do parvoga çasa.

Po-

Poglavye. VIII.

Koyi bogogliuban razmiscgliaclacz moxe çuti bez ſuza, i plaça, kako oni nemiloſtivi buduchi im dana oblaſt ſvarhu nascega pridobroſtivoga Iſusa pruxisce karvniçke ruke, ſtexuchi tvardimi uzami, i yacziemi uzli yagagncza krotkoga, i ſvukoscega iz plaſcta, kako lupexa nevoglnoga. Tada vçeniczi priſtrasceni izgubivsci ſvu yakoſt rekosce: *Goſpodine, hochiemoli biti maçem?* to yeſt govorahu: Buditi drago daſe branimo ſilom oruxya; à Petar pun ſarçanoſti i vas uxgavſcise ne çekavſci odgovora iztarxe nox, i udri slugu Biskupova, komu ime bisce Malk. Voglia zaiſto petrova bisce ranitiga britko i veoma, ali po boxanſtvenoy vogli, ne odſieçe nego ſamo uho reçenomu slughi biskupovu. Onda dobroſtivi Isus gliubkoga pokaravsci, reçe mu *Poſtavi maç tvoy ù noxniczu*. kako da reçe: ſada nie vrieme branitiſe

oruxyem, nego ustarpglienyem. Yedali nechiesc ti da yapopiyem çasciu, koyumiye dao moy Otacz? Hczienisc ti da ya nemogu moliti Otcza moga nebeskoga, i ſadbimi dao dvanaeſt ſaſtave Angelov, koibime obranili? Oviem naçinom potrebno yest da umrie ſin çovieçanski.

Hotiyuchi oni nevierni slughe uhvati Petra radi velike vike, koyu çigniasce Malk, miloſtivi Isus reçe: çinitega priti dovle, i taknuvscimu uho bi ozdravglien. I videchi Isus da ſtahu zablenuti i çudechise, i da neimahu ſarcza ſvezatiga, reçe: *Kakono na razboynika izidoſte ubititi mene s' maçi, i paliczami.* to yest bez uzroka doscli yeste ovdi, toli ne ſtah ya ù Czarkvi pripoviedayuchi, i uçechi, i niyedan od vas ne uhvati mene, à ſadaſte priscli ſvi oruxani kako da bih ya bio yedan lupex: ne biaſce vam potrebno noſiti tolika oruxya, yere ya pripravglien yeſam tarpeti. Ali ovo vrieme yest vasce, i oblast koyuſam vam ya dao;

maha-

malahnochie tarpeti. Tada oni psi xudei podbodeni i potaknuti od diavla cziechia rieçi Isusovih vechma rasarçivscise, kakono psi biesni posta visce na gnega yednu verigu, i metnuvsciga na zemgliu, mnoghimi konopi veoma tvardo svezasce-ga. I prem da Evangelista Ivan ù kratko skazuye, govorechi: Svezasce gniega: Nissta magnie çinimise stvar mila i bogogliubna ù dugo razmiscgliati, kako pogardno od onieh i neharnieh xudiov bij vuçen, i potezan. Oprislatki Iezuse, oni te prem obstirahu okolo i okolo, kakono çine pscele oblituyuch. Razmiscgliayò duscio bogogliubna, i ne bez prolivanya suza razmiscgliay dobrostivoga Iezusa, obkogliena od onieh biesnih pasa. nebiasce im zadosti daga svezasce, negoga yoscte darxahu yedni za skute od odechie, à neki za ruke, druziga darxahu za verigu koyamu biasce na garlu, à druziga potezahu za kose. o yagagnçe prikrotki, o ovçiczo priustarpgliva koliko nemilostivo yesi vogena.

na. I prohodechi potok metnuſcega ugn, nekase ispuni govorenye, koye govori: *Od potoka na putu pij.* i izvukavsciga vanka za verigu sctapi i toyagami porivahuga, i biyahuga neki yabuçiczami koyesu na ruçiczah od maça,neki nogami udarayuchi, à neki kamenye nagn hitayuchi. Buduchi veden tako ſvezan milostivi Isus, Vçeniczi pristraſceni, i boyechise ſmarti pobiegosce, i ostavisce ſvoga gliubglienoga Mesctra. Viſtinu mogasce onda rieci, ò prislatki Isuse: *Koyi vidyahu mene vanka biexahu.* Biahu pobighli vçeniczi, greduchi tuxni, i razczviglieni. O kolike uzdahe, i plaçe!, ò kolike ſuze i yaukanya çigniahu. Dali yedan nekoyi mladacz, koyi opchienim naçinom darxanbi da biſce pogliubglieni vçenik *Ivan Evã*gelista, moxebiti radi grozna i miloga plaça koga çigniasce, bi poznã daye vçenik Isukarstov, radi koye ſtvari nemili ſlughe za uçiniti vechiu pogardu gliubeznivomu Isusu, hotiahuga uhvatiti; à on imasce ſvar-
hu

hu gole puti ſamo yednu haglinu, to yest yedan plasct, po obiçayu xudioskomu, i tako ostavivſci on plasct ù rukah slughe, gol uteçe. Svarhu ovieh rieçi, koye reçe Marko Evangelista, idu isctuchi Razmiſcgliavczi gliubavyu Iezusovom kakono ogagn goruchi, i pitayu, kamo poyde Ivan tako gol, tèr govore da tarçuchi, i plaçuchi poyde ù Betaniu ù kuchiu Marte, i Magdalene, koye xivgliahu ù yedno s'priſlavnom Maykom Iesusovom, ſumgniechi da bimuse koye zlo ne zgodilo, yere veçerayuchi prie toga yedan dan ſcgnimi reçe yoy: Stoy z' Bogom mayko, yere ya idem na posſvetilisćte, koyese ima uçiniti od moye karvi na krixu: koya rieç toliko bisce ranila ſarcze gnioyno, da ne nahodyasce miesto, gdibiſe obdarxala: ſvako malo ganutye, ſvak mali triesak ili ſcium kadbi çula, hcziegniaſce da çuye glas od ſmarti ſvoga ſina: i padayuchi toliko puta po kuchi, Marta, i Magdalena, i one tuxne, pomagahu gniu. I ſtoyechi
ova-

ovako u takomu tuxnom plaçu doge Ivan s' velikom nagloſtyu, i po kucza na vratih. Maria zaboravivsci i nespominayuchise od ſvoga bitya, kakono yedan mahnitacz tarçi otvoriti vrata, i buduchi otvorila vrata eto ul ieze Ivan, koyi nescto yer vidyasce ſvoyu Gospu ù tolikoy gorçini, à nescto yere yoy imasce naviestiti toliko tuxan glas, takobi oxalosten, da od tughe pade prid noghe Dievicze Marie, koya domiſlivſciſe ono scto biſce iſtino, bi pora xena yednem noxem od gorkosti. I ù tay ças ſkinu s'ſebe gorgniu haglinu, i pokri golu pùt ſvomu neputu Ivanu, paka nemoguchise darxati, kako martva pade razpostarvſci ruke na Ivana; koyu ſtvar videchi Marta, i Magdalena, i drughe ſestre marijne, i kuchiani Lazarovi, ſvi koliczi ganuti neizreçenim plaçom prihvatisce Deviczu Mariu, i Ivanna, i s' velikiem trudom çinisce ih dase osveste: i buduchise yedno malo oſveſtili, poçe Dievicza Maria govoriti: O moy Ivanne draghi, moy neputu,

tu, gdiye moy ſinak Iezus? i tako ona govorechi ſtiskaſce ruke Ivanove, mieſciayuchi ſvoye ſuze s'onimi Ivanna neputa ſvoga. Reczimi, nepustime umrieti od bolesti, ſctoye od moga ſinka? Nemoguchi odolieti Ivan tiem plaçgliviem molbam i xalostnomu upitovanyu s' velikiē trudom reçe ove rieçi. Mayko moya vaſcega ſina, à moga pridragoga Mesctra, i moye pokrepglienye Iudaga proda za triyeſt dinara xudiom. Mi veçerasmo na planini ſionskoy, i ondi moy Mesctar vas oxalosten, reçe rieçi, koye nam ſarcze prohodyahu. Paka poydohmo na planinu maslinsku, i ondi molechise moy Mesctar vasſe priobrachiasce i rastapasce ù znoy karvavi, toliko obilat, dase zemglia natapasce i opiyasce karvyu. o mayko, daſi ti ondi bila hczienilabi da nebo, i zemglia, planine, i poglia, i ſvako ſtvorenye da yakno dieçicza plaçu, i ſva kamenya daſe xaloſteſce. daſi vidila one slughe hudobne, kakono pse biesne gdi uhitisce tvo-

ga

ga prislatkoga ſina, pokliga czeli va izdaynik Iuda, sctobi bila uçinila? yaga vidih ſvezati rukama na trag, i metnutimu na garlo yednu verigu, varchiga na zamgliu, i gdiga povukosce s' velikom nagloſtyu niz oni potok pun kamenya, koye biasce toliko osctro, damu odkidaſce nokti s' nogu. O mayko s' kolikimi nemiloſtivimi pogardami bi naruxen i poraxen oni yagagniacz prikrotki, yaſe çudyah, kakose planine ne razorisce cziechia tolike neizmierne bolesti. Nekiga biyahu ſuliczami po prisvetomu tielu, nekiga pogogniahu kamenyem, à neki gaxahu nogami po gniemu. O mayko, toliika bi karv, koyu on proli, da od planine tya do tavnicze karv prolita put mi kazaſce. poydi barzo tuxna Mayko, i vech ne karsmay, ako xu disc viditi xiva tvoga prislatkoga ſinka. I kako on reçe ove prigorke rieçi: toliko bi velik, i osctar nox, koyi probode tuxno i nevoglno ſarcze prislavne divicze Marie, da kakonoti yedna daye izvagn pameti, i raz-

i razloga, xalostivo prigorkim plaçem vapiyasce. Barzo, barzo hodimo k'momu ſinku. O Magdaleno, ne kasnimo. I ù tomu tuxnomu plaçu stayasce tya do zore.

A ſadse povratimo k'gliubglienomu Iſusu, koyi biasce tako potezan od onih neharnih xudiov, i buduchi doscli ù grad povedoscega nayparvo h' kuchi *Annæ*, koi biaſce ſtarei od ſvake zlobe i opaçine, i bisce bio poglavicza godisčta prosciaſtoga, i bisce taſt Kaiſin, i ulizavſci ù kuchiu s'velikom nagloſtyu, i trieskom, izide Anna s' velikom druxbom, i ſiede na miesto Biskupglie, i çini privesti Isusa prid ſebe, i pſuyuchiga, govoraſce: Razruſcitegliu puoka, koi yest toy nauk, koga ti pripoviedasc? *koyali ye toy skupsčtina od vçenikov, koyu çinisc?* s' koyom oblastyu çinisc toliku ſmetgniu ù puku? ſčto idesc ti pripoviedayuchi, i uçechi? ſčto hczienisc daſi ti? yedaliti nie zadosti nauk Moyſiov? Ovo ne govoraſce dabi poznao istinu, nego dabi naſciao

ko-

koyi uzrok osuditiga na ſmart: i ſa
ditim glasō dvignuvſcise;yere kro
ki Isus muçasce, reçemu. Danas
yest vrie me, atese poznati tvo
diela, i dachiesc primiti plachiu
Komu dobrostivi Isus neda nikak
odgovor od vçenikov, yere ſvi bi
hu pobieghli, i mogasce rieti: *Tu*
gin uçignien yesam bratyam moyim
Dali na drugo upitanye slatkim,
blaghim glasommu odgovori. Ya
ſam vazda oçitò govorio po ul
czah, i ſviem ſam pripoviedao poſre
Czarqve glasom veliczim, nekab
ſvaki mogao razumieti: yerme
upituyesc od tega, koyi ne vieru
yesc? Vpitay ovieh koiſu ovdi, i oſt
leh, koimesu slisciali: I govorech
ove slatke rieçi, on ças yedan o
sluga, koi biſce ondi, komu biasc
ozdravio uho, rukami oruxnimi,
s' naglom bieſnoſtyu dà yednu zau
ſcniczu dobroſtivomu Isusu, veli
kim glaſom govorechi: *Takoli odgo*
varasc Biskupu? Gdiye posctenye
i çast koyu noſisc Biskupu, kom
ponizno i krotahno imaſce odgovo
riti?

iti? O prokleta ruko, koyaſe ne uz-
oya udriti oni xegleni obraz, ù koyi
ude Angeli ghledati, à u kolo ſtoye-
hi hvagliahu Malkuſcia govorechi:
Hay kakoſi dobro uçinio oſvetiti
ogardu Biskupa. Tada prikrotki
sus tihim glaſom odgovori. *Ako
lo govorio yeſam, izvedi ſvedoçan-
ſtvo oda zla*, pripravan yesam na po-
karanye. *Da akoliſam dobro reko za-
ctome biyeſc?* kako da reçe, ovoliye
plachia.

A yere Isus ſtoyaſce muçe, i nemo-
gaſce Anna po istini nayti ſtvar, za
koyubiga mogao oſuditi, poslaga
vezana h' Kaiſi, koi vladasce puok
ono godiscte, i tay ças skupiſcese
Biskupi, i Farisei, kakono pſi laçni,
kudechi naſititise meſa prikrot-
koga yagagncza Iezusa, i poslavſci-
ga priko Grada uzdixese yedna ve-
lika buka ù puku, tako da netko go-
voraſce: Onye çoviek dobar, à dru-
zi govorahu, onye zal, i higniacz.
Biſce velik nesklad, i rastava meyu
gnimi, i dosciavſci k' kuchi Kaife,
koi çekasce da mu bude prikazan
Iſus,

Isus, kakono çcka pas lovu, koi ſva
ki ças poſilaſce posle, koyi idyah
i donaſciahumu glaſe od tega, ſcto
ſe prigayaſce Isusu. *Buduchi* dakl
na ſtolu Biskupskomu, zapovieda
da mu prikaxu Isusa, i bi dovede
yagagniacz prikrotki Isus, koyi ſta
ſce meyu gnimi kakono yagnie umi
glieno, ſvezan, i okovan, kako da
bi bio yedan lav prigliuti, i ſvi go
vorahu, dovelismoti ovega zloçin
cza, koiſe çini kragl, i zabragniu-
ye, ter pripovieda dati danak Ce-
ſaru. Hini mnosctvo, podvrachia
nasc zakon, pripovieda novi nauk
çiniſe ſin Boxyi, i mnoga druga oſ-
vadenya, i kriva ſviedoçanſtva, go-
vorechi. Mismo çuli gniega govo-
rechega. *Mogu razoriti czarqvu*
Boxyu, i nakon tri dni opet yu ſagra-
diti. Koyi zao çoviek yest ovo, i
nenavidgliv, i tasctoslavacz. Yoſ-
cterga osvagiamo od velikieh laxa
tako da nemoxe uçiniti ono ſcto go-
vori, i ſvi revahu glaſom, kakono
lavi ſvarhu ovçice. O çudnovato
uſtarpglienye prikrotkoga yagagn-
cza,

cza, ſtaſce kako niem, i gluh, za koga muçanye raſardivſcise veliki Pop, i dignuvſcise s' velikom naglo-ſtyu reçe: *Nisctali ne odgovaraſc na ova koyaſuproch tebi ovi govore?* à pri krotki Isus glavom prignutom, i ne odgovaraſce. Tada oni prigliuti pſi radi muçanye Iſuſovo krenuti na ve-chiu zloehiu, i ſarditoſt, naghlimi glaſi bez priſtanka, govorahu: Y-ctali neimaſc yezik, lupexu nenarni? recaſi onimio? Kamye veliko go-vorenye, kadate naſliedovahu mno-ſctva, i hvagliahu, i kadate puok ſliedyaſce po gradovieh, i Kasctie-lih, i puſtigniah? Ti bieſce obiça-an veoma govoriti, i vapiti. Nie-ſili ti oni koi ù Czarqvi çigniasce toliko dughe bieſede nami Pogla-viczam, i Farizeom, i Nauçiteglie zakona, i çeſtokrat nas zvaſce liczomiercze? ter bez ſtraha ikakova arçeno karaſce, higgnçe nepravi? Sto za ſvaku plachiu hochiemoti povratiti ſcto doſtoyiſc. ſada nieſu ludi nenauçna mnosctva, i pripro-ſti gliudi, ù koyeh ti biaſce poſta-

vio tvoye uſanye, varayuchi i tvoyimi laxami.

Videchi Kaiſa da Isus ſtasçe kako niem, vele naglo poçe vapiti, govorechi. *Zaklinam te Bogom xivim da nam reçeſc, akoſi ti ſin Boga xivoga*. Tada Isus radi posctenya zazvanya imena Boxyega, od govori *Ako vam reçem, ne vieruyete meni da ako li vas upitati budem, nechiet mi odgovoriti*. Ali da neimate ogovora, odgovaram vam. Viſtinu va govorim. *Od ſada chiete viditi ſina çovieçanskoga ſedechega ob deſnu kriposti boxye, i prihodechiega u oblacih nebeskih*. Odgovoriſce tada on vuczi razdarpglivi. Dakle ti ſin Boxij yeſi? Koyem odgovori pridobri Isus: *Vi govorite*, to yeſt, iſtinaye da ya yeſam ſin Boxij. Tada vapiyuchi rekoſce: ſcto vechie isctemo ſvedoçbu, ovye rekao; da yeſt ſin Boxyi. A Kaiſa s'velikom nagloſtyu razdre ſvitte ſvoye, yere tako biſce obiçay xudeyská, kadabi çulipſovati zá znamenye velike boleſti, i vapiyuchi viſokiem glaſom reçe: Op-

ſova,

psova, scto vechie imamo potribu od svedokov? *Evoste sada çuli psost, ctose vami vidi?* Odgovorisce svi, kako psi biesni, dostoyanye smarti. Tada pgliuvahu po obrazu gniegovu kako çovieku dostoynu smarti; i oni xegliateglni obraz, ù koga xude Angeli ghledati, bi oczqvargnien smardechimi pgliuvkami, oni sveti vrat, bi poraxen i biyen nemilimi rukami, à gliubeznive oçi za pogardu pokrisce, kako slughi krivomu; i govore neki, da biasce tolika svietlost, koya izhodyasce iz oçiyu Isusovih, da nemogahu podnieti uçiniti-mu zlo, à yere da gnihova nemilost nebi bila pridobita, i primoxena od slatkosti, i svietluyuscese zrake oçiyu Isusovih, pokriscega, à paka udarayuchiga govorahu. *Prorokuy Karste*, tko-te-ye udrio? Muçechi umiglieni Isus hczegniahu da on neznasce tkoga udarasce, i rugayuchise gnim, govorahu. *Sctotse sada çini himbeni proroçe*, kada neznasc tkoye, koiteye udrio? Nieki napastovani od diavla pote-

zahuga po zemgli, à pakaga dizahu
vleçuchi-ga na zemgliu. A druzi
vechma nemiloſtivi gaxahuga noga-
mi, i rukamiga udarahu, toliko da
çeſtokrat cziechia velikieh udoracz
izhodyaſcemu mnogoczienna karv
iz uſta, i takoyer iz noſa kapayuchi
tecziesce po onieh priſvetieh par-
ſeh. Kadgodga poſtavgliahu ſiede-
ti na ſtol, pokrivſcimu oçi, i udara-
yuchiga govorahu: O Karſte, *koyiſi*
prozvan Prorok, prorokuy ſada
tkoye, koite udri, i metahuga niz
ſtola. Yedniga potezahu za koſe, à
neki za verighe, toliko damu biesce
vas vrat izragnien.

Stahu meyu ovo vrieme slughe
polak oggnia; yere zima biſce. Pe-
tar, kako nepoznan nemoguchi ulie-
ſti, liepo moli vratariczu, koya par-
vo zabragniuyuchimu, i nehotechi,
naposlie ſtiſnuta, i uſigliena slatkimi
molbami Ivannovimi otvorimu, ipo
gledavſciga ſardito reçe: *Yedali i ti
yeſi V çenik çovieka ovega?* Koyoy od
govori treſuchiſe: Xeno, neznã ſcto
govoriſc: i buduchiſe vas priſtraſcio
ſiede

ſiede polak oggnia s'druziemi, i dosciadſci yedan sluga velikoga Biskupa, reçe ù okolo ſtoyechim. V iſtinu ovi çoviek yeſt od Vçenikov ovega, koiye uhvachien. Odgovori Petar. Cioviece, neznam ſcto govoriſc. I poslie n kon yednoga çaſa doſciadſci yedan od slugá rodyak Malkuſa, komu Petar biſce odſiekao uho, reçe: *V iſtinu od gnih yeſi: yere i rieç tvoya oçituye tebe.* Nieſamlite ya vidio ù vartlu ſc'gnime, i iſtino ti yeſi oni, koi uſieçe uho rodyaku momu. Vzboyavſcise Petar odgovori treſuchiſe, i zaklinayuchise: Po Boga xiva, ne poznavam gnega, i daſam proklet akogaſam igda poznao. Tada zapeva Petal trechi put, i pogledavsci mili Isus Petra, koga oçi probiyahu ſarcze ſvakomu koibiga poghledao, taknut boleſtyu izide na dvor, i proplaka veoma gorko za ſvoy grieh: A pogliubglieni Vçenik ſtasce gori ù polaçi, i vele milo tere gliubeznivo razmiſcgliaſce igledaſce ſvoga pridragoga Meſctra, koi ſtaſce obkoglien od onoga hu-

dobnoga mnosctva. Buduchi yur trudni Poglavice oda ſna, i naſichieni meſom prikrotkoga yagagncza Isusa, rekoſce meyu ſobom. Scto chiemo uçiniti od ovoga çovieka: Yoscte nam oſtaye vechi dio od nochi, i dogovarayuchise meyu ſobō, govorahu: Svakiſe povrati doma dokle ſvane, à paka chiemo pomiſliti, koyu muku imamo dati ovemu çovieku prokletomu; à meyu to ne hotiyuchi da Isus ſtoyi nemuçen, buduchise yur oni naſitili muçitiga, dozvaſce nekeh od sluga, i kuchiana, i voynikov, i daſce im Iezusa na ſtraxu, govorechi: çinite vaſciu oſvetu, da nie muka, nevoglia, pogarda, ni psoſt koyaſe moxe izmiſliti, koyemu ne date, i kolikoga vechma pogardite i ozlobite, toliko vech ma biti hochiete plachieni. *Odgovoriſce* oni vuczi gladni. Poyte vi ſpati, à oſtavite gniega ù naſcieh rukah, yere yeſt vele vriemena, da xudimo razdrietiga. Oveſelivſciſe Pop veliki, zayedno s'Poglaviczami oſtaliemi otide, oſtavivſci Isusa

meyu

meyu oniemi psi, koyi kako *v*uczi gladni uh*v*atisce yagnencze prikrotko, i *v*leçehuga po zemgli, ki za noghe, à ki za kose, dokle doydosce k'yednoy prita*v*noy ta*v*niczi, i udarayuchiga nogami, metnuscega ù nutra, i s*v*uksciga gola prit*v*ardoga privezasce k'yednomu stupu, i rastegnu*v*sci ruke prigliubkomu Isusu poçehuga *v*eoma nemilosti*v*o frustati, i go*v*orahu: Ti hcziegniasce dasi mudrij, i bogli od nasceh Pogla*v*icza, nù sada oçituy tu t*v*oyu mudrost, istinnosi dostoyan smarti, koyu nemoxesc utechi, dati ne bude dana, yeresi bio toliko smich, i slobodan karati Pogla*v*icze, i pogarduyuchiga na ti naçin bez pristankaga biyahu od çasa Yutargniega, tya do çasa *Par*v*oga* oda dne.

* *

*

Razmiſcglianye kako Goſpodin naſc Isukarſt bi prikazan Pilatu, i od muke koyu podneſe tya do trechiega Vriemena.

Poglavye IX.

BVduchi yur zora skupiſceſe zayedno Anna, i Popovi, i Pihczi, i Farizei ù kuchiu Kaifinu, i govorahu. Sčto chiemo uçiniti od ovega himbenika zloçeſtoga, nie kaſniti vechie, povedimoga k'Pilatu, nekaga propne, yere yeſt bio oni od kogaye prorokovano: *Proklet çoviek koi viſi na darvu*. I tay ças zapovieda Kaifa tavçinaru, damu prikaxe Iſuſa: i odreſcivſciga oni pſi pribieſni od ſtupa, pade prislatki Iſus na zemgliu, cziechia muke i ſlaboſti. O duſcio bogogliubna, i miloſtiva, ſarcze gvozdeno, i otvargeno, yerſe ne razſedeſc i ne razpadeſc, razmiſcgliayuchi slatkoga Iſusa obrazom na zemgli otopgliena vlaſtitom karvyu, á oni gliuti pſi vapiyahu. Dighniſe

ghniſe, dighniſe izdayniçe: i uzamſciga neki za verigu, digoſce od zẽglie prikrotko Yagnencze govorechi: Hodi s'nami lupexu k'ſudczu, yerechieſc danaska primiti plachiu za tvoye zlobe, i nepravde; ali toliko prigorko biſce bio izbiyen, i obnevoglien, da ne ſamo nemogaſce hoditi, negoli po niyedan naçin mogaſcese ganuti ner s'velikom bolestyu. I cziech tega oni nemiloſtivniczi, vechma razgliutivſciſe, s' velikom naglostyu iſtegnuſcega iz tavnicze: i vukuchiga gori ù Polaçu, bi prikazan prid skupsctinu od Poglavicz, koyi videchiga tako bez obliçya, ruxna, i karvava, uçiniſce velik ſmieh govorechi. Hey ako ti biaſce Prorok, yer nieſi providio oviem ſtvarem prie negſuse zgodile; i tolika biſce vika, koyaſe çigniaſce ù Polaçi, daſe çigniaſce kako da ſvaka ſtvar glaſom govoraſce. A Kaifa, i Anna dignuvſciſe s'oſtalim mnosctvom, i doſciavſci ù ſudniczu Pilatovu, zapoviedaſce, da provedu Iſusa priko grada, neka bude od

ſvakoga viden. Biſce yur poſciao glas po Yeruſolimu, da Prorok, zvan Karſt, biſce uhvachien, i radi toga ſvaki tarçaſce viditi ovo veliko çudo.

Buduchi dakle vogen tako ſramotno i pogardno, videchiga iz daleka prislatka Mayka xaloſtna, i tuxna, nemogaſcega poznati, toliko biſce ogrubglien pgliunkami, i kalom koga toliko naglo bihu nagn nahitali, i yere biaſce vas karvav. Dali mila Mayka nemoguchiſe pri-blixiti cziechia mnoſctva i tiske, govoraſce. Molim vas za miloſt; reczitemi koyem putem ima biti pro veden ovi çoviek, koga ſumgnim da nie moy mili ſinak, neka priſciad-ſci blixe, moglabih poznati, da nebi on bio oni, yere kako çuyem, i razumiem, da on yeſt uhvachien. A ona li hczenechi da on yeſt, poya ſarcze, i odluçi uliesti, meyu mno-ſctvo, gdi od yedneh za miloſt bi uz-darxana; ali ona vele milo vapiyaſce govorechi: Iſtino ovoye moy ſin, puſtite me poyti, yere drugo ne iſctē

nego

nego dusciu moyu. I posli istinomse boyechi, daye gnie sin, tuxnim glasom uzdisciuchi govorasce. O slatki sinko, gdisi ti sada, date nemogu viditi? I stoyechi ona ù ovakieh xalosnieh tuxbah, eto, oni biesni psi pogardno vodyahu prikrotkoga Isusa. I videchiga ona drugovya iz daleka, i boyechise bez sumgnie daye on oni, bi poraxena neizmernom bolestyu. Ali tolika biasce naglost onieh pasa biesnih, i prokletih, da odtiskuyuchiyu nemilostivo i pogardno, nemoxese toliko pribilixiti, dabiga mogla viditi, i taknuti, i tako prikrotki Isus potezan od onieh pasa vele hitnò, i harlo bi doveden k'kuchi Pilatovoy. Ne uzhotiesce onada Xudei uliesti s'Isusom ù Polaçu Pilatovu, yere on biasce poganin, à to dase nebi oczqvarnili, i dabi moghli blagovati Vazam çisti, i neosquargneni. O sliepo dvobrazstvo, boyahuse oczqvarnitise uliezavsci ù kuchiu pogansku, à nevierovahu oczqvarnitise prolievayuchi karv pravednu; i uliezavsci Isus

ù Polaçu, poklagniahuſe tya do zē-
glie dvanadeſte horugve, koye pa-
zehu Sudniczu, i ne od ſvoye voglie,
negoli radi ſtraha biſce ſtiſnuti klek-
nuti, i poklonitiſe gniemu, koyu ſtvar
videchi Pilat vasſe priſtraſcivſci
izide na dvor, i videchi Iſusa ſveza-
na tako pogardno, znaduchi da biſce
pravedan, i daga Xudei za nenavi-
doſt izdavahu, pozna dagaſu prive-
li k'gnemu, damu ſmart zadade; i
radi toga ne reçe: sƐto isƐtete, nego-
li reçe: Koye oſvagenye dayete ſu-
proch çovieku ovomu, kogamiſte
priveli tako ſvezana? komu oholo
odgovoriſce Poglavicze. *Dà nebi
bio zloçinacz, nebismoga pridali tebi*.
Ali znaduchi Pilat, da radi otrovne
nenavidoſti biahumuga priveli, od-
govori: Akoſe vami çini zloçinacz,
uzmitega, i ſuditega po zakonu va-
ſcemu. Odgovoriſce oni. Namiſe ne
priſtoyi ubiti ikogare, ſamoſe nami
priſtoyi iſpugnenye tvoga oſugenya.
Odgovori Pilat. Koyem pomagnkan
yem oſvagiate ovega çovika? Oni
odgovoriſce naglo, od tri ſtvariga
oſva-

osvagiamo. Parvo, yere vara puk nasc. Drugo, yere zabragniuye, dase neima dati danak Cesaru. Trechie, yerese on çini Kragl, i Sin boxij. Stasce prikrotki Yagagniacz meyu oniemi vuczi razdarpglivimi, i muçasce. A Pilat osctriem glasommu reçe: Neçuyescli ti kolika svedoçanstva izhode suproch tebi? Vigi ù koliko stvari osvagen yesi. Ali dobro stivi *Isus* derxechi glavu prignutu, niscta ne odgovori, radi scto stasce çudechise Pilat. I uvedsci ga unutra radi buke velike, i malose hayuchi za parva dva osvagenya, ner samo za trechiu koyase pristoyasce çasti Cesarskoy, ohologa upita, govorechi: *Tilis kragl Xudioski?* Komu krotki Iezus milostivo odgovori. *Od samogali sebe to govorisc, alitisu druzi rekli od mene?* Odgovori *Pilat* Yedalisam ya Xudijn. Puk tvoy, i Biskupi tvoi pridalite yesu meni ù ruke: Sctosi uçinio? Odgovori Isus. *Kraglievstvo moye nie od ovega svieta.* Dabih ya bio od ovoga svieta, slughe moye branilibi

mene, i arvalibiſe za mene, tèr ne bih bio izdan ù ruke xidovske. Reçe Pilat. Dakleti kragl yeſi? Odgovori Iſus. *Ti govoriſc, da ya Kragl yeſam* A ya na to pridoh na ſviet, da ukaxem ſviedoçanſtvo od iſtine.

Ovdiſe vidi da Pilat bij doſtoyan za nieſcto malo pravde koya u gnie biaſce, yerega iskaſce osloboditi, dabimu Gospodin Isukarſt odgovorio. A scto reçe Isukarſt, da ukaxe ſviedoçanſtvo od iſtine: iskaſce dobroſtivi Gospodin proſvietliti ſarcze gnegovo, i datimu razumieti ſvoye Kraglievſtvo, i da pozna gnegova vieçna Otcza, koyi nie drugo, nego Iſtina, i nayvechia Pravda; yere ſtvari ſvietovne yeſu ſvekolike laxglive, buduchi da ù poçetak kaxu radoſt, à gnihova ſvarha paka yeſt prigorka, i izvagn toga barzo pomagnkayu, dali Bog yeſt iſtiniti, i pribivayuscti ù veselyu, i neima nikada ſvarhu: i radi toga reçe. *Da ſviedoçanſtvo izvedem od iſtine.* to yeſt rechi, nekabih ya bio ſviedok, da nie drugo veſelye pravo, ni drugo

pra-

pravo pribivalisćte, nego ono moga neumarloga Otcza, i ſvaka ſtvar koya nie koriſtna za dobiti ovo ſveto Kraglievſtvo, imaſe pogarditi kakonoti ſtvar niyedne koriſti. Ali yere Pilat dopuſtiſe pridobiti ſtrahom gliudskim za uçiniti ſuproch pravdi, radi tega nebi doſtoyan çekati odgovora, i zato kako Iſus reçe: *Da ſviedoçanſtvo izvedem od iſtine*, ne çekavſci odgovora Pilat izide na dvor, govorechi Xudiom, ya nenahodim niyednoga uzroka od ſmarti ù ovemu çovieku. Biaſce uſiglien Pilat za prikrotkoga Goſpodina naſcega Iſukarſta, i za ponizno uſtarpglienye gnegovo, koye kazaſce, iskat naçin, i put osloboditiga, ali oni pſi bieſni, revahu viçuchi, i govorechi. Onye pobunio vas naſc puk, i ſmutio, uçechi po ſvoy Xudei, poçamſci od Galileæ dori dovle. Ciuyuchi Pilat imenovati Galileyu, upita ako ovi çovik biaſce Galileyanin, i poznavſci da biſce pod oblaſt, i vladanye Iruda kraglia, vas ovt ſeliviſcise, razmisli razpartitiſe ſmarti

gne-

gnego*v*e, i reçe. Voditega k'Irudu, yerye on podloxan gnego*v*omu *v*ladanyu. I prigo*v*arayuchiſe cziech toga Xudei, daga nebi Irud oslobodio, po niyedan put, ni naçin nehotiyahu, da reçeni Pilat kaſni datimu ſmart: ali on buduchi Namieſtnik *v*elikoga Ceſara uçini na ſ*v*oyu, i poslaga k'Irudu Kragliu, koij ù to doba biſce i on ù *v*elikom Gradu Yeruzolimu. Kako *v*idi Irud Goſpodina naſcega Iſukarſta, *v*eomaſe o*v*eſeli, yerega xudyaſce *v*iditi, buduchi razumio ſt*v*ari gnego*v*e, i tako çekaſce *v*iditi koye çudo, i upito*v*aſcega, à Isus muçaſce.

Ne priſtayuchi Pogla*v*icze Popo*v*ski oſ*v*agiatiga, à Irud *v*idechi, damu Iſus ne odgo*v*araſce, narugaſ*v*ſcise gnime, kako mahnita, i luda çiniga obuchi ù ſ*v*itu bielu, i damu yednu tarſt ù ruke, i takoga odasla k'Pilatu, i harlechi ter potexuchi ſe oni himbeni slughe, çeſtokratga çigniahu padati po putu, i metahu na gnega kal, kamenye, i ſ*v*aki gnus, go*v*orechi: O himbeni i laxi*v*i Pro-

roçe,

roçe, dobrosi zaplachien rad *t*voyeh
axij. O duscio *v*ierna razmisli, ko-
ye ustarpglienye podni, i nasctoye
losciao oni, polak kogaye znanye,
*s*vieta; promisli malahno koyom,
gliuba*v*yu gliubgliasce Isus narod
ço*v*ieçanski, i tebe neharna, i neu-
starpgli*v*a. E*v*o gdi Gospodin t*v*oy
niscto nehotie uçiniti, ni odgovori-
ti Irudu, yerebiga on bio oslobo-
dio, dali krotki Gospodin goruch,
xeglian cziechia t*v*oga spasenya,
hotie poyti na Krix dobro*v*oglno, i
rad toga niscto ne hotie odgo*v*ori-
ti, neka bude opeta odaslan k'Pilatu,
koibimu dao smart. Misli ço*v*ieçe,
ti koi malu hczenu çinisc od dusce,
t*v*oye, da niesi odkupglien zlatom,
ali srebnom, negoli mnogoczennom
kar*v*yu, i gliuba*v*yu Boxyom. Misli
da ti niesi *t*v*oy*, negoli *Boxij*, yeresi
odkupglien *v*eoma *skupom czienó*.
Day, nemoy biexati onoga, koi ide
za tobom s'krixem na ramenu date,
sahrani na t*v*oyu malu har: Poçekay
malahno o*v*ega Gospodina, yerete
on hochie zagarliti, à ne osuditi. Oh

dabi

dabi ti znao koliko veſelye hochieſc-
mu dati, i kolikomu hocheſc ugo-
diti ,akomuſe dopuſtiſc malahno za-
garliti. Spoznay da on neima potre-
bu od tebe, dali dobro ti imaſc po-
trebu od gnega. Evote hochie pove-
ſti na razgovor, i ſcetgniu ù perivoyi
puni czvietya, i ſvakoga naslagen-
ya.

Kako doyde Iſus ù Sudniczu prid Pi-
lata, oveſelivſciſe Xudei cziechia
pogarde, koyamu biſce uçinena onō
odechiom od mahnitcza, vapiyahu,
i revahu govorechi: Vzmite toga
zloçincza, i propnitega. Odgovo-
ri Pilat. Nenahodim ù gnemu u-
zrok od ſmarti. Vidite dagaye Irud
poslao bez ine zapreke, yere nie
naſciao, daye doſtoyan ſmarti. Ali
Popovi xudioski ne priſtayahu os-
vagiatiga, govorechi. Onye privario
vas Grad, hvaliſe, da moxe razoriti
Czarqvu Boxyu, i opet ù tri dni ſa-
graditiyu. Ne buduchi im Pilat vie-
rovao parvo oſvagenye, to yeſt da-
ſe çini kragl, ne vierova ni ovo dru-
go, to yeſt daye on podvratio na-
rod,

rod, i narugase tiem. Tada oni nemilostivi s'vechiom naglostyu, i vikom, nego parvo, uzdignuvsci glas kako vuczi razdarpglivi, govorahu. Csin umoriti toga zloçescgniaka, propniga, yere istinom dostoyan yest smarti. Tada Pilat uglavglien i potaknut gnihovom biesnostyu, Smisli se drughi naçin za osloboditi ga, kako biasce uçini o parvo, kadaga posla k'Irudu, ali niscta magnie svi naçini biahu vraxya iznahodeya, i nepravedna yere videchiga prava i bezgriescna imascega osloboditi, á ne poslatiga, da bude sugen od Iruda, i tako istim naçinom ovo iznasciastye bi himbeno, i hudo, ter zlo.

Bisce obiçay Xudiom, da na Vazam, radi svetkovine, oproste xivot yednomu Zloçinczu. Hotiyuchi dakle Pilat osloboditi Isusa, mislechi da ako im on stavi naprid Barabana koi bisce toliko zao, i hudoban, nete po niyedan naçin iskati smart Iesusu, za oprostiti Barabana, i reçe Xudiom koga hochiete, da vã pustim, Barabanali, ili Isusa, koise

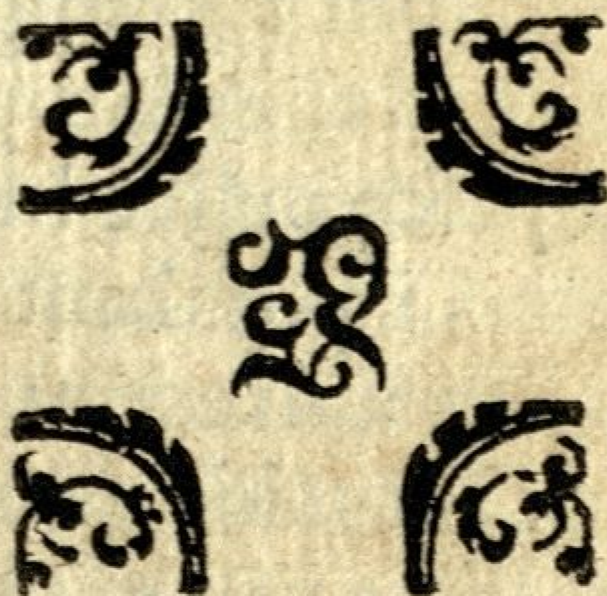
zove

zove Karſt? Bielexi da ne reçe ù opchieno od ſvieh zloçinacz koi bijhu ù tavniczi, nego od Barabana naygorega oda ſvieh, ſtisnuvſci ih, da hotiyaſce po ſvaki naçin, da yednomu od ovieh dviyu imaſe darovati xivot, to yeſt ali Isusu, ali Barabanu, hczienechi da po niyedan put nete hoteti da Baraban bude puſctē. Ali neharni Xudei poparvobi bili oſtavili, i puſtili ſve naygore od ſvieta, negoli prislitkoga Ieſusa, i radi to odgovoriſce Pilatu viſokiem glasom. *Ne ovega, nego Barabana*: to yeſt. Nechiemo puſtiti Iſusa, nego hochiemo da puſtiſc Barabana, i damu proſtiſc xivot. O nevoglna promieno, o nepravedno izabranye, oſtavgliayuchi Zlato za kal, a yagne za vuka. Onda reçe, Scto hochiete da uçinim od Iſusa, koiſe zove Karſt. I ſvi uzdignuvſci glas govorahu, *Propniga, Propni*. Odgovori Pilat, O gliudi neharni, i prokleti, vi privedohte meni ovega çovika, kakono podvrachialcza ſvega vaſcega naroda, i ya buduchiga prid vami upitao

nena-

enahodim ù gnemu uzroka, za koi-
i imao umrieti, i to rekſci dignuſe
z ſtola, i ulcze unutra oſtavivſci Iſu
a s' onimi pſi gliutimi, à u oni ças
osla xena Pilatova k'gnemu govo-
echi. Yah pazi Pilate, dase po niye-
an naçin neukladeſc ù tega pripra-
ednoga çovika, kogaſuti pridali ù
uke, yere cziechia gnega yaſam ovu
och proſciaſtu vele tarpiela. Dali
rditi, i nevierni Xudei skupiscese
yedno, i s'velikom nagloſtyu po-
ekoſce k'onomu mieſtu gdi biſce Pi
at, ter s'velikom vikom govorahu,
a propne zloçincza. Stoyechi Pilat
Polaçi çuyaſce velike buke koye
ni çigniahu, i potaknut velikim
gnievom ſmetaſcese ù pameti, i
ovoraſce, Sctochiu ya uçiniti, vi-
im da ovi Ieſus yeſt pravedan; i ta-
o iziſciad na dvor doyde k'gnimi, i
uduchi ſveger ogovorao Iſuſa (ka-
ono biſce iſtina) da on biaſce pra-
edan, i daga on nehotiasce çiniti
mrieti, oçito reçe : Zloye uçinio
sus, uçinivſci ſuproch vaſcioy vogli
inechi ſe Kragl, i branechi dayati
dar-

darxani haraç Cesaru, i zato za te
takove stvari hochiuga pedepsa
pokaravsci, à pakagachiu pusti-
ti. A ona psia nepravedna
videchi Pilata da obra-
ti oçi suproch Isusu
za muçitiga,
oveseli-
scese.

Raz-

Razmiſcglianye kako Goſpodin naſ primiloſtivi Iſukarſt bi biyen, i fruſtan pri Stupu.

Poglavye X.

VIdechi tada Pilat, da im to biſce drago, i ugodno, naſiti h, i zato ù tay ças uçini uhvatiti slat oga Iſusa, i çiniga gola privezati k' ednomu Stupu ù dvoru prid ſvemi, erese tuda prohodyaſce z' pazara ù udniczu, a iz ſudnicze ù duor Poaçe, i dozvavſci naynemiloſtivnie oynike, zapovieda im da Iſusa veoma izbiyu, nekabi bieſna, i neugaſna xegia Xudioska priſtala, i da ebi vech iskali ſmart gnegovu, yeega Pilat ne hotiasce oſuditi na mart. Tada voyniczi zapoviedyu Piatovom s'velikom nagloſtiu, i ſilõ vlekſciga kako vuczi razdarpglivi zvukoſce Iſusa iz dvora. O pregre o puna pomagnkanya, on koi biaſe nayliepſci oda ſvieh ſinova gliud kih, ſtoyi ſada gol prid poganskim

na-

narodom, na proſcenye,i ugogeny
hudobnih Xudiov. Buduchi odkri-
vena ona ramena blagoslovgliena
izute noghe one premille, kaxuch
ogoglieno ſve ſvoye tielo mnogo
czenno, i ſveto. Nayparvo uzamſci
mu ruke, i izvratiuſci ih na opako k
ſtupu, s'konopi debelimi, i tvardim
privezaſce ruke one plemenite, pa-
ka ſvezaſce noghe ſtiſnuvſci ih vel
xeſtoko, i ſillom k'ſtupu kamenitu
yedali hczieniſc ti da on govoraſce
Ne çinite to, neſtiskayte toliko ya
ko? yedali hczieniſc daſe ſargiaſc
na gnih? negovoraſce niyednu ſtva
neg' kadgodi oniemi oçima ſvietle
mi pogledaſce ih hoteyuchi proſvi
tliti ſarcza gnihova, nekase neb
izgubili: Znay to, damu vechma bi
ſce teſcko gnihovo zgubglienye
nego muka gnegova. O dobri Iſuſe
hczienim da ti mogaſce druga ve
chia znamenya gliubavi ukazati, t
yeſt da ti gliubgliaſce ſtvorenye, ti
bi to bia uçinio. O dobri Iſuſe,
gliubglieniçe naſc, yeſili mogao iz
misliti muçniyu, i pogardniyu ſmar
od

l tvoye? Ah premtibi mahnit, i
molostiv tkote nebi gliubio, à
epchie biti istinom oni, koise od-
iepi, i oddvoij, ter oddieli od tvo-
milosardya. Dopustivscise dakle
iposluscni Iesus ù nogte oniem
om, i lavom gliutim da çine od
ega scto hote, i ù ray ças kako bi
ivezan, dignuvscise nieki koyi bi-
yaçi, pripravisçe biçe nemilosti-
, i pruxivsci ruke sa svom silom,
Isusa, vele nagloga biyahu, da-
chi neki po plemenitih misckah,
ki po svieteh parseh, à neki po
ugliudnomu vratu. Ah yioh,
yezika toliko govorgliva, dabi
ogao skazati tolike muke. A kto-
yoscte nepravda, i nemilosardye
igorko od biça bi neprocziennno.
prislatki Isuse, ona put prisveta
eta od priçiste karvi deviçanske,
a obiçayasce syati nekom zrakō
leyom od sniega, kakoye sada
posignela, pomodriela, i otekla.
çahu iz ponovglienih rana poto-
od karvi, i od pet do glave vas bi
karvav, izragnen, i modar, i ona

tla

tla puna biahu karvi, i na ſve ſtrane
biaſce karv, a ſveger ſtaſce ondi on
nemilli ſudacz Pilat. O duſcio bogo
gliubna, ſada nechieſc mochi rieti,
da ye tvoy pogliubglienik bel, i ru-
men, negochieſc rieti, moy pogliub-
glienik pomodren yeſt, i izragnen.
Koye yeſt ono ſarcze kameno, koye-
ſe ne umekça da place, razmiſcglia-
yuchi primiloga, prislatkoga, i pri-
krotkoga naſcega blagoslovglien
ga Goſpodina Iſukarſta tako pogar-
dena i izobraxena; ſadaſe ispugniu-
ye govorenye Ixaye Proroka. Evo
vidihmoga bez niyedne lepote, i p
xegli naſcioy naypogardnijega var
ſvieh ſinov gliudskih. Hczienihm
gnega kako gubavcza poraxena o
Boga, i ponixena. I koliko on biaſc
vechma slab, i plemenit, tolikog
vechma gorko biyahu, i muçahu b
çi. Vzdiſaſce prislatki i miloſti
Gospodin naſc Iſukarſt, i muçe pla
kaſce boleznivo, i potihim glaso
tuxechiſe ne ſamo radi ſvoye boleſ
i tughe, prem da biaſce neizmiern
nego yosçe radi slatke i ſinovgli
gliu-

gliubavi koyu nosciasce svoyoy priragoy mayczi, koya stasce van Poçe, nemoguchi uliesti cziechia velikoga mnosctva, i çuyasce gorçinu udarcze od biçaa, koiyoy kakono striele oggniene prohodyahu dori do dusce, i velicim, ter tuxnim i milim glasom vapiyasce. O sinko moy prislatki: O Iesuse moy priliepi. O Iesuse koi biasce prislatka utiho, i razgovor moya. I ù ovakoviem milim tugovanyu, çigniasce glase toliko visoke, da idyahu tya do nebesah.

Buka, i vikanye od puka, nebise moglo izrieti, ni skazati, dali bolest devicze Marie, i gne plaç i tugovanye nadhodyasce, i pridobivasce gnihove glase. Bolest mile Mayke udarasce ù sarcze gne pridragoga, i gliubglienoga Sinka, tako, da oni tuxni glasi prohogiahu i probiyahu sarcze gnegovo, i stisnut izvarsnostyu sinovglie gliubavi s'neizbroynimi uzdisi teczihu kladenczi od suza iz gnegovieh pribistrih oçiyu. Ghibgliasce glavu veoma oslabglienu cziechia velike bolesti, isctuchi gdibiyu

mogao nasloniti; ali yaoh ne imaſce mieſto, negoli pritvardi ſtup kameniti, pri komu biſce privezan. A oni razhuſtani voyniczi i muçitegli, ne buduchiſe ganuli na niyednu miloſt; negoli to vechma s'velikim nemiloſardyem, meſciayuchi zayedno i velike pſoſti ter pogarde, biyahu primiloga Iſusa, rukami, i yezikom, i buduchiſe tako utrudili, da padoſce po zemgli, i nemogahuſe ganuti. nakō tega pak odreſcivſciga s'velikom naglostyu, i ſarditom bieſnoſtyu, tako gola vleçahu po kuchi, isċtuchi gnegove prisvete hagline, koye biahu razmetnute. O duſcio gliubeznivа, razmiſcgliay slatkoga Iſusa tako izbiyena, gola, i darhtayuchia od zime, razgleday takoger unutargniō i gliubeznivom milinom priplemeni toga, ghizdavoga, i pripravednoga Iſuſa, ſvega izbiyena, i karvava, i tako nemiloſtivo potezana. O pogliub glieni mladichiu, sċtoſi ti uçinio? ah, ah, tko nebi imao podniti ſvake muke za gliubav prikrotkoga Iſusa. Iſkupivſci Iſus tako gol razmetnute

ſvitte,

vitte, à oni iznova potexuchiga, badscia na zemgliu, obukoſcega, i sviemi temi ſtvarami nebi ſnaſichie-ta gliutoſt, i zloba onieh biesnih paſà, i videvſciga tako razdarta, i razkinuta poslascega Pilatu, i reko-ſce, Oviſe çini Kragl, day daga okru-ſimo, i obuçemo kako Kraglia. A Pilat hczienechi da po temu hochie zadoſti uçiniti nepravednim Xudiõ, koi ſtahu zgara, dopuſti voynikom daga obuçu, i yedva bi obuçen, çi-niſcega opeta s'velikom nagloſtyu svuchi, i opet iznova bi pogargen i zaſtidyen, kako govori piſmo Evan-gelsko. V tay ças skupiſceſe oni kar-vniczi, i kako bi opet ſvuçen iz ſve-yih haglinà, odiſcega yednom hagli-nom çarglienom ſtarom za vechiu pogardu, koyaſe tay ças ſaſiri, i okre-nene za yedno s'karvyom terſe pri-lepi i pritisnu k'ragnenomu tielu, kakono yedna koxa. A ozgormu ſta-viſce yedan plasct xut, koiſe zovia-ſe skerletnik, koi biaſce slug gne-govih; i ovo uçiniſce za pogardu negova imena kraglievskoga. Na

boxaſtvenu glavu poſtaviſcemu bodlivu, i kraglievsku krunu, to yeſt krunu od drake morske, koyeſu oſctre, a tvarde veoma kako gvozdye: i biaſce toliko velika, damu pokrivaſce ſve çelo, i ſvu glavu tya do vrata. I nekabi vechma ona plemenita glava bila izbodena, udarahumu po glavu tarſtmi, i sctapi, à poslie davſcimu yednu tarſt ù *ruku* s'velikom pogardom kleczayuchi na *koliena* pozdravgliahuga govorechi; Zdrav kragliu Xidovski, to yeſt, tiſi hotio kraglievati, ali nieſi mogao: i biyahuga po boxanſtvenomu obrazu zauſcniczami, oſqvargniuyuchiga ſmardechiemi pgliugnkami, i podruxevahu udorcze tarſtyu po tarnovoy kruni na glavi priſvetoy. O priçudnovato milovanye, prohodyahu one priosctre drake ſvu onu mnogocziennu, i plemenitu glavu, koya biaſce pokrivena, i ſvakolika poglita karvyu pridragom, bihu oni ruſi vlaſi poſuti i poſcprihani tekuchiom karvyu, koya izhodyaſce zayedno s'moxdani, tekuchi nizdolu

po

po onomu ſvietlomu i goſpodskomu obrazu, yurveſe vechie ne hczie gniaſce da ye obraz prislatkoga i prie poga Iſusa, negoliſe mgniaſce kako da ye obraz yednoga çovieka od rana, oni oçi neumarli, koyi prohodyahu ſarcza gnegoviem slatkiem, i miloſtivim pogledom biahu pokriveni, i zatvoreni karvyu naſiednutom, tako da ih nemogaſce otvoriti cziechia osctrine od draçya, i radi karvi ſtiſnute. Zato o duſcio milovateglna razmisli, kako, i koliko sla getiſe hczieni,

Scto tarpi
za
tebe miloſtivi
Goſpodin
naſc
Iſukarſt.

Razmiſcglianye od uvredenya Goſpodi na naſcega Isukarſta okrugnenoga, i od oſude, koya bi dana od nepravednoga Pilata, i muke koyu podneſe od Tretoga çasa do Sceſtoga vremena.

Poglavye XI.

BVduchi Xudei ogladneli kako vukovi razdartglivi, xudechi poxdrieti yagagncza Ieſusa, poteko ſce s'velikom nagloſtyu k'polaçi Pilatovoy vapiyuchi, daſe ſmart Ieſusova ne prodigliuye, i videchi Pilat doſadu ſarditoſti gnihove, i daga vech ne oſtavgliahu, izide na dvor, çinivſci da izvedu za gnim Iſuſa iz dvora Polaçe na ſudniczu, gdi biahu blizu Anna i Kaifa; Popovi, Pihczi, i Farizei, i ſve oſtalo mnosƐvo xidovsko, toliko da vas Pazar, i Vlicze bihu pune; i hczenechi Pilat da sechie naſititi velik ggniev xidovski videchi Iſusa tako zlo spravna, i pogargena çini priveſti k'ſebi Iſusa za verigu prid Polaçom prid ſvimi; i

kako

kako doyde Isus k'Pilatu, reçe Pilat Xudiom. *Evo izvodim gnega na dvor da poznate, da nenahodim ù gnemu uzroka niyednoga*, i akoye prem koye pomagnkanye uçinio, otoye pokaran zadosti, i vele tescko pedé osan; i usilovase Pilat izvesti van Isusa s'nayvechiom pogardom i sramotom, koyase igda moxe uçiniti, svuçena iz vlastite hagline, karvava, modra, obuçena odechiom çarlenom starom za pogardu, okrugnena targnem, tielo svekoliko razdrieno i izragneno, tako da od svieh strana kapasce karv; i yere biahu rekli suproch gnemu, dase on çigniasce sin boxij, ukazaga svemu puku tako naruxena, i pogardyena, i za porugan ye Iesusa, reçe: *Evo çoviek*, kako dabi rekao, evo nie nikakova prilika od kraglievstva, nego yednoga çovieka od nista, povarxena i zloçesta puna svake nevoglie i bolesti: nista magne rad toga ista nepomagn a sarditost, i naglost onieh bienih, i nepravednih pasà, negoli to vechma razggnevani i razsarçeni va

piyahu: *Vzmi, uzmi, propni gnega.* Onda Pilat ganut ſarditoſtyu, yere hcziegniaſce da ih yur biſce naſitio, reçe im. *Vzmitega vi, i propnite gnega.* O narode prokleti, ya nenahodim ù gnemu uzroka niyednoga, za koibi imao umrieti, i zato ya nechiu biti ſudacz. Ali boyechiſe oni psi nepriyategli iſtine, dagachie Pilat osloboditi, ſvi s'velikom nagloſtyu poçeſce vapiti. *Mi imamo Zakon, i po zakonu on ima umrieti, yereſi çini ſin boxÿ*; çuyuchi Pilat ove rieçi vech maſe uzboya, i uvede Iſuſa trechiõ ù nutra, i upitaga, govorechi: *Odkleſi ti?* Ali prikrotki Iſus darxechi glavu prignutu, ne damu nikakova odgovora. Reçe Pilat, *Tili meni ne odgovaraſc? Ne znaſcli ti da ya imam oblaſt propeti, i osloboditi tebe?* Onda Goſpodin Iſukarſt za ne oſtavitiga ù tomu zabludenyu, odgovori. *Nikakovu oblaſt nebi imao ſvarh mene, da ti nebi bilo dano zgara,* to yeſt od Boga, *i vechi grieh imayu oni koime pridaſce ù tvoye ruke. Yaſam priſciao na ovi ſviet za ukazati ſviedoçanſtvo*

od

od istine. I rece Pilat. *Sčto yest istina?* ali neçekayuchi odgovora ne poçeka, dabimu Isus rekao, koya stvar biasce istina, i videchi nevierni Xidovi da Pilat veoma kasnisce s'prislatkiem Isusom, boyechise da on çini to za uçinitiga pobiegnut, nekaga nebi osudio na smart, bez pristanka potarçasce k'miestu gdi bisce Isus s'Pilatom, i s'tolikom naglostyu navalisce na Pilata, da silom drugovya izide vani, i iznova reçe, daga ne hotiasce çiniti umrieti bez uzroka: Odgovorisce Xudei. Ako ti pustisc tega zloçincza, ti nech biti priyategl Cesaru, yere svaki koise çini kraglie suprotivise Cesaru. Tada Pilat prido bit i primoxen strahom gliudskim, boyechise damu nebi çinili izgubiti Gospodstvo, koye imasce od Cesara, vechmase boyechi nepriyateglstva Cesarova, nego Boxyega siede na Pristolye na onomu miestu od Suda, koyese zoviasce *Licostrato*, to yest Stol kamenni gdise sudyasce, i boyechise puka, terga hotechi utiesciti, pokaza im Isusa, govorechi: *Evo Kragl*

vaſc, s'otaynom bieſedom. O Pilate tiſi prorokovao *ovu* rieç govorechi iſtinu, prem daye nieſi razumio. Viſtinu on noſi krunu ſ*vieh* pogardá, i ſramotá. I razlogomſe mogaſce rieti Kragl pogarde i poruganya. *Izidite kcbiere Sionske, i vidite Kraglia Salomona ù kruni, koyomga okruni Mati gnegova*, to yeſt Skupsctina Xudioska, glava Angelskim duhovõ ſtraſcna, osctrinom targnia guſto yeſt izbodena, obraz çovieçãski liepſci od ſ*vieh* ſinova gliudskih pgliunkami Xudioskimi yeſt iskaglian. Oçi ſ*vietlij* od ſuncza potavneli yeſu, uho koye çu Angelske peſne, çu grieſcnikov pſovãya. Promiſlete, jeſuli tako*vi* druzi kragli, hczie niteli, da ovi kragl hochie *vam* uzeti *vaſce* Kraglievſt*vo*? Nu mi reczite, o neznayuchie Xudei, koye znamenye kraglia yeſt ù gnemu? gdiye kruna kraglievska, i ſcibika Ceſarska? gdiye ureha i ſ*vita* pozlachiena? gdi ſu oruxani, i ghizdavi kogni? gdiye *velik* broy sluga? gdiſu *viſoke* polaçe? Dakle *vigite* ovega çovek, ye-

re niyedna od oveh ſtvarij ne vidiſe ù gnemu. Ne preſta radi toga biesnoſt Xudioska, nego potaknuti od diavla, vapiyuchi i revuchi kakono lavi, govorahu, *Vzmi, uzmi propn i gnega*. odgovori Pilat rugayuchiſe, i reçe: *Yedalichiu Kraglia vaſcega propeti?* Odgovoriſce Biskupi. *Ne imamo mi Kraglia, nego Ceſara.* Vapiyahu priviſokiem glaſom Pilatu govorechi, daga propne; hotiyuchi isproſiti od Pilata privelikom bukom ono, Sčto po razlogu imati nemogahu; i gledayuchi Pilat prikrotkoga Yagagncza, toyeſt Goſpodina naſcega Iſukarſta, koyi ſtaſce prignut tya do zemglie, buduchi yur kako martav. I videchi da niyedan ne govoraſce, ni odgovoraſce za gnega; paçekmu bihu ſvi ſuprotivni; buduchi ſtao ſve yutro prigovarayuchiſe s'Xudei, bivſcimu vechie doſadili, i priſciavſci na zaboravglienye po boxanſtvenomu ſudu, ſvieh ſtvari krepoſtnih, koye biaſce razumio od Iſukarſta, s'velikom tugom reçe: Ya chiu propeti kraglia vaſcega: ma

*v*ichiete *v*ideti, s&to *v*amſe chie pri-
goditi; i *v*idechi daſe to vechia bu-
ka uzdigaſce, kolikoſe uſiluyeſce
uteſciti ih, reçe: Ya çiſt yeſam od pra-
*v*edne karvi o*v*ega çovieka, i umi ru-
ke prid pukom, go*v*orechi na o*v*i
naçin. *Csiſt ya yeſam od kar*v*i pra*v*ed-
noga o*v*ega.* Ali ne darxaſce pravdu i-
ſtinu buduchi on ſudacz, niti rad tega
umivena bi gnegova duſca. I *v*idechi
puk tako*v*e reci, koye Pilat govora-
ſce, *v*elikō bukom, *v*as puk odgo*v*a-
raſce, govorechi. *Kar*v* gnego*v*a budi
ſ*v*arbu nas, i ſ*v*arb ſino*v*e naſci.* Tada
Pilat za ugoditi puku, koi nepriſtaya-
ſce vapiyuch, buduchi kako *v*rieme
Sceſto, ſiede za ſtolom ſuda, buduchi
ondi Barabā, dade oſudu, da Iſus ima
biti bijen, i propet kako oni hote, ali
yedva biſce izrekao neharni ſudacz
oſudu, da oni pſi ſilno ugrabiſce do-
broga Iſusa, i po*v*edoſcega kognikō
ù dvor, neka prie nego umre moghli
biga ſramotiti, i pſovati. Meyu to
uçiniſce liçbu po Gradu, daye yur
oſugen, da ſ*v*aki çoviek tarçi viditi
to çudo. Stahu na dvoru prid Pola-
çom

çom nerazumna mnosctva, i Biskupi s'Pihczi hlepechi, i gorechi od xeglie dabi izveli vanka Yesusa, nayma gne vrieme çigniasce imse yedna dugglina od mnogo godiscta, neki poydosce pripraviti prigorki krix, neki çavli, neki oruxye, à neki sulicze, i za to svaki çovek bisce hitar, i prignut çiniti, i provideti, nekabise barxe vidila prigorka smart gnegova. Meyu to stasce pridobrostivi Isus obkoglien od nepravedna i hudobnoga mnosctva, i odluçisce svuchi scgnega one mnogoczienne svite, à obuchiga opeta ù gnegove, nekabi bil od svakoga poznan, i da radi toga budemu vechia sramota, i tako dixuchi mu onu çarglienu, i xutu svitu, ochiuti Isus veliku bolest, ponav gliayuchi mu tiem sve smartne rane, yere one svite bihuse ¡stisle ù yedno s'karvyu, i bihuse pririsle k' ragnienomu tielu kakono koxa, i kakoga svukose, pogardyahuga svakom sramotom, koyase moxe izmisliti, i hczegniahu dase nemogahu nasititi. O mili Iesuse, kolikote ima-

mo

mo xaliti. Buduchi Iuda vane s'mnoſctvom, videchi Iſuſa oſudena na ſmart, poznavſci daye ſagreſcio, i povrativſci dinare Poglaviczam Popov skim reçe: Yaſam ſagreſcio, pridavſci karv pravednu; à oni odgovoriſce: Akoſi ſgreſcio, budi tvoya ſcteta: radi ſcta on izgubivſciſe poyde i obeſiſe za garlo; i puknuvſci po poli, duſciamu izide tarbuhō, yere nebi doſtoyna iziti na uſta, s' koyemi biſce pogliubio Goſpodina Iſukarſta izdayuchi ga.

Raz-

Razmiſcglianye kako Goſpodin naſc Iſukarſt noſechi Krix, doveden bi na planinu Kalvariæ za biti propet, i od oneh ſtvarij koyeſe zgodiſce ù putu.

Poglavye XII.

BVduchiga toliko izmuçili, obukoſcega ù vlaſtite hagline, i pripravivſci krix viſok (kako govori Mesctar od ſentencia) tri ſexgnia s' onim scto po preko biſce tegotno, i nepodnoſno, neimayuchi oni hudobgniaczi niyedno miloſardye videchiga tako naruxena, i prignuta tya do zemglie, daſe nemogaſce ganuti, s'veliko nagloſtyu metnuſcemu oni teſchki krix na ramena, i izbiyena plechia, à prikrotki yagagniacz prignuvſci tarnovu glavu; (koyu nemoxe nikako podignuti od onega çaſa kakomu bi poſtavgliena tarnova kruna) poniznoga primi, govorechi. Hodi k'meni krixu boxanſtveni, yur toliko tiſuch tiſuchia godiscta minusctih meni od Oczamoga

odre-

odregen. Hodi k'meni ò Krixu pogli ubglieni, triyeſt i tri godiscta od mene na ovomu ſvietu s'velikim trudom i ſmartnim znoyem iskani. Hodi k'meni dobitye vieçnoga Otcza, hodi k'meni slavo rayska. Hodi k'meni Horugvo moyeh nasliednikov. Hodi k'meni priſtolye boxãſtveno, na tebi hochiu ſvarſciti dielo moye. O ponizni posluh Ieſuſov, iſtinom, Iſuſe, uçignen yeſi posluſcian dori do ſmarti. O dobroſtivi Iſuſe Kruno ſvieh ſvetih, i slavo blaxenih. Sada ſi nazvan Kragl od mahnitieh, i nepravedneh. O medeni Iſuſe, koliko ſi doſtoyan da te xalimo. O duſce bogogliubne razmiscgliayte ſpaſonoſnom boleſtyu xaloſtechiſe, odmetnite nepomgniu, i lenoſt, razmiſcgliayte ovoga xaloſtivna, i krotkoga Iſuſa. Razgledayte kako izide iz ſudnicze Pilatove okrugnen tergnem, i da priosctre bodglike tar nove krune probole yeſu onu mnogoczennu glavu: gledaytega ſvega karvava, i izragnena: Dakle ò duſcio miloſtiva, poydi malo ſuſreſti gnega

ſada,

ſada, i vigi tvoga gliubo*v*nika, *tvo*ga Goſpodina, gdi noſi krix za tebe, i ide na ſmart, hoteyuchi oçiſtiti ſ*v*oyemi mukami *tv*oye griehe. Raz misli nekoliko *tv*oga Ieſuſa, *v*ig kako gliuba*v* ide poduoſechi tegochiu *krixa*, i *v*eoma umoren yed*v*a moxe odiſati, i podrieti uzdah. Sctoſi igda ty uçinio ò mladichiu? Sctoſi ti uçinio ò pogliubglieni dietichiu? koi ye *grieh tvoy*? koili uzrok od oſugē ya? ù iſtinu yaſam oni prineharni, koiſam uzrok ſ*v*ieh tvoyeh boleſtij, ono scto sluga pripra*v*io yeſt, prido bri Goſpodin yeſt odreſcio, i razorio: ono sctoye uçinio nepra*v*edan, pripra*v*edan yeſt platio. O pri*v*eliko, i çudno*v*ato çudo puno snebitya, ò dobri Iſuse prikrotki, igrayuſe tobom ne*v*ireni Xudei, i ſmiyuchi ſe go*v*ore: *E vo Kragl.* Za sctap kraglie*v*ski daſcemu krix. Promiſcgliay duſcio pogliubglienoga naſcega Goſpodina, i odkupiteglia, kako radi tegote, i *v*eliçine neizmiernoga bremena, çeſtokrat padaſce na zem gliu, à oni neharni *v*oyniczi *v*echma ne-

nemiloſtivi , potexuchiga konopima, porivayuchiga sctapi, udarayuchiga yabuçiczami maçniemi , ſilomga çigniahu hoditi; Bihu yosćte pripravili oni hudobgniaczi Pilatovi dva lupexa, da ih propnu zayedno s' Iſuſom , neka nebi rekao daye oſugen nepravedno buduchi ſam; i poſtaviſcega po ſriedi,nekabi bio hczegnen kakono glava nayvechia od lupexij.

Veliko mnosćtvo muxi,i xene koi nasledovahu Iſuſa, plakahuſe, i xalovahu miluyuchi Iſuſa. H'koyem obratiuſciſe Iſus s'Krixem na ramenu, reçe: Kchiere Yeruzolimske, ne plaçite ſvarh mene, nego ſvarh vas ſamih, i ſinova vaſcih, yerechie priti vrieme, da chiete rieti planinā, padnite ſvarhu nas, i bardam,da vas pokriyu kakono grobovi, yere ako çine ovako meni, koiſam darvo ſierovo od krepoſti, sćtochie biti uçigneno vam , koiſte ſuhi od nepravde? I govo rechi dobroſtivi Isus ove rieçi, buduchi yur blizu vrat od grada, eto xaloſtna mayka, ſuſretega,

bu-

buduchi sdruxena s'pogliubglienim Vçenikom Ivanom, i dragom Magdalienom. Biahu yoscte ſcgniome mnoghe drughe xene, koye xaluyuchi prislatkoga Iſuſa, i milu Mayku plakahu veoma gorko: A prislavna Mayka ondi biſce, kada gne ghizdavi ſinak bi ukazan puku okrugnen targnem, obuçen odechiom çarglienom, i çu vapiti: Propni; i kakobi oſugen çuyaſçe puk vapiti, ali ne mogaſce viditi ſinka cziechia veliko ga mnoſctva ko biſce ù okolo gnega; i ſtoyechi tako vidi puk hoditi k'planini kalvarskoy, i reçe Ivannu: Draghi moy seſtrichiu, çini da ya vidim ſinka moga prie nego on umre. I niscto ne odgovori Ivan, negoyu uhvati za ruku, i doydoſce yednim kratkim putem na vrata od Grada, i ondi doydoſce ona dva lupexa, koi bihu oſugeni s'Iſuſom za vechiu pogardu, i dignuv mayka oçi vidi ſina s'krixem prignuta tya do zemglie. Hoteyuchi progovoriti mayka ſinku, gorkoſt boleznivayoy ne dopuſti, nego pade prid noghe ſinovglie,

à Iſus

à Iſus hotiyuchi ukazati, da imaſce upiyenu boleſt maykinu ù ſarcze, ſtiſnut ſinovgliom gliubavyu, pade i on na zemgliu s'krixem; O velika gorçina, à oni pſi nemili dignuvſciga konopi metnuſcega ſvarh yednoga kamena, i k'tomu boyechiſe, da nebi Pilat razbio oſudu, digoſcemu krix z'ramena, yereſe vech nemogaſce ganuti, i poſtaviſcega na Scimuna Cireneanina, koyi uſilovan noſiga tya do planine kalvarske, i uhvativſci Iſuſa nekoi za noghe, à nekoi za koſe potezahuga po planini, pusctayuchiga padati ſvarh ono osctro kamenye, ko biſce ſve poçar venilo od karvi, koyamu izhodyaſce na dvor ſa ſvih ſtrana za radi ſile koyomga potezahu. A ſada moxeſc lexati ò duſcio namoçena ſuzami, i gledati tvoye *yedino dobro yur* na planinu Kalvarie privedeno. O pridobri i miloſtivi Iſuſe, ko koſi darxã, i obnevoglien. Na ti naçin pridoſce ſvarh planine od Kalvarie, koya ne biſce vele daleko od Grada Yeruzolima.

Raz-

Razmiſcglianye od prigorkoga propetya naſcega Goſpodina Iſukarſta, ko bi uçigneno na planini Kalvarskoy.

Poglavye XIII.

BVduchi priſcli on i nemiloſtivi slughe, i hudobni voyniczi na planinu Kalvarie, koyaye puna ſmrada, neçiſta, i pogardna, puna glava, i koſtih od zloçinacz oſugenih. Pripraviſce datimu piti. Biſce naredba Salomonova, daſe ima dati piti oſugenim dobro vino, à to neka uhvaceni vinom laſcgne ſmart podneſu. Nevierni Xidovi daſce dvama lupecom, koi imahu biti propeti s' Iſuſō, nayboglie vino piti, à dobromu Iſuſu daſce vino mieſciano s'mirrom, i kako okuſi, nehti piti, radi gorkosti od mirræ: tada oni neharni slughe zedni, i gladni ſmarti gnegove, xudechi izbavitiſeye pobarxe, i koliko parvo ſmaknutiga, s'velikom naglostyu uhitivſciga metnuſce ù yedā

kla-

kladenacz ſuhi doklebi krix pripra-
vili : à oni vuczi razdartglivi krutc
radiſe trudyahu, yedni kopahu ka-
mij, gdi chie krix uſaditi, drughi pri
pravgliahu çavle, i bate, à druzi ko
nope çimchiega potezati na krix, à
neki lieſtve. Buduchi dakle ù yedan
ças ſvekoliko pripravno, yere biahu
mnozi koi pripravgliahu veoma hi-
tro, uzeſce oni slughe diavolski Iſu-
ſa za verighe, i izvlekoſcega van iz
kladencza s'velikome bolezni, yere
biſce ſvezan, nitiſe mogaſce ganuti:
i buduchiga izvukli vele harlo tre-
chiomga ſvukoſce, i ponoviſcemu
opeta ſve rane, tako da onako gol çi
gniaſçeſe kakono yedan çovek od-
ran. O plemeniti Iſuſe, ò dobri Iſu-
ſe, ò priliepi Iſuſe, kakav biſce ù o-
ni ças tvoy obraz priliepi? O prido
broſtivi Iſuſe, ò priugodni Ieſuſe,
koliko bi pogardna tvoya muka, bu
duchi poſtavglien gol na krix, s'to-
likom pogardom, i poruganyem o-
da ſvih. Vzdighni pamet tvoyu ò du
ſcio bogoglubna, i gleday miloſti-
vom gliubavyu, damu bi uzeta o-
mera

mera duxine ruku, i viſcine od glave
do nog: i buduchi izvartali krix, i
uçinili, dubke oni himbeni slughe,
uhvatiſce krotko yagnencze, tko za
noghe, à tko za blagoslovglienu gla-
vu, i nemilò metnuſcega ſvar darva
od krixa: a prikrotki Iſus ſam bez ni
kakove opreke otvori ruke, pruxiv-
ſci ih s'neizmiernom slatkoſtyu
ſvarh krixa, i gledayuch k'nebu, reçe:
Evo pridobri, i prigliubglieni Oçe,
da za ispuniti kolikoſe priſtoyaſce
posluhu tvomu boxanſtvenomu, na
hodimſe s'moyom mnogom rado-
ſtyu, i dobrom vogliom da doydoh
na konak, i ſvarhu od ſmarti za um-
reti na ovomu pritvardomu krixu:
*Evo*tiſe ſada iſtinom poſvechiuye,
tvoy iſtiniti ſin Ixak, Divicza, i neos
qvargnena kchi Yeptova, iſtiniti Ya
gagniacz *neoſqvargneni*, toliko od
tebe xudeni, i gliubglieni, à ſve to
za nayti, i odkupiti onu tvoyu ov-
czu izgublienu duſciu razloxitu ço-
veçansku. Primi, molimte, Otçe,
moy miloſtivi ovo prikazalisćte, ko
yeti tolikò dobrovoglno prikazuyẽ;

ute-

uteſciſe ſada, ſmarſi one ſmardechi
griehe, koyi ſtayahu kakono zijd me
yu tobom, i çoviekom, i doſtoyſe,
molimte, daſe zadovogli velikoy
pravdi tvoyoy, uçiniuſci tako, da
slobodno moxu dochi prid obraz
tvoy.

Rekſci ove, ili tezim priliçne rie-
çi, vele dobrovoglno raſciri blago-
slovgliene ruke. A kako raſciri ruke
yedan od onieh hudobnih i nevier-
nih sluga, uzamſci deſnu ruku pri-
miloga i prikrotkoga Goſpodina na-
ſcega Iſukarſta blagoslovglienoga,
poſtaviyu na utlinu priſvetoga kri-
xa, à yedan drughi, yednim prive-
likim, i debelim çavlom bez varh:
neka ulazechi muçno, vechma raz-
drie ruku, i nekamu dà vechiu do
ſadu, i muku, i tako probode plem-
nitu ruku mnozimi udorczi, yere y
dva mogaſce ulieſti radi debeloſti ç-
vla, prem da biahu udorczi nemili
i s'velikom yakoſtyu uçigneni; i b
toliko gorka boleſt Iſusova, da ſv
gnegove xile ſgarçiſceſe ù tay ças,
zato privezavſcimu yednim kono

pom

pom drugu ruuku, tolikoyu pote-gnuſce oni pſi nemili, da zglobovi, i sklapi prislavnieh i svetieh parſi otvoriſceſe, i raſtaviſce, i pri-tegnuvſci lievu ruku na utlinu, ne-koyi dodavahu bat, à neki darxa-hu ruku, i udarayuchi probiſce, i prikovaſce, i drugu ruku, i tako prikovan Yagagniacz prikrotki viſeſce na rukah. I priſtupivſci da zakovu noghe naydoſce ih veoma kratki, i daleko od utline, radi yerſe biſce ſve tielo sgarçilo. To videchi oni pſi gliuti, i nemiloſtivi lavi ſvezaſce noghe priſvete ko-nopima, i ſvi potexuchi s'velikom nagloſtyu, tako da malomagn pu-czahu ruke gnegove, poçeſce pri-gorko udarati za proboſtimu, i probiti ſvete noghe. Ah koliko u-doracz prigliutih *hczieniſc* da ù-driſce, prie negomu probiſce obie noghe prisvete, yere videchi oni nemiloſtivniczi da saſvom gniho-vom yakoſtyu nemogahu uçiniti uliesti çavao ù obie noghe, to yeſt yednu ſvarh drughe radi veliçine

ſvetih koſtij , i radi tvardine od xila, bi potrebno, da ih nayparvo probodu yednim gvozdyem osctrim , à poslie s'yednim druziem bezmiernim çavlom,i ſilnimi udorczi prigorkih batà, da ih prikuyu k'tvardomu darvu : i raſtegnuvſciga , bi potegnuto s'tolikom ſilom ono priſveto tielo,da ſve koſti, i ſvi zglobovi uzhodyahu iz ſvoga mieſta, tako da ſe ſvi izbroiti mogahu , i po reçi Proroka Davida : *Provartiſce ruke moye , i noghe moye, i izbroiſce ſve koſti moye.* Ah yaoh mili Iſuſe , slatki Iſuſe , draghi Iſuſe, ti koiſi satvorio ſvaku ſtvar: Ah , kako ti neima ù ono plaçno vrieme, gdibi glavu naslonio targnem okrugnenu, i gdibi malahno poçinuo. *Liſicze yame imayu, i pticze nebeske ggnezda, à ſin sloveçanski ne ima,gdibi glavu ſvoyu naslonio.* O dobri Iſuſe, koliko gorkò, i vechma negoſe promisliti moxe, yeſi muçen bio ? O prigliubglieni Iſuſe, ù komu odru lexiſc ti ? sctoſi uçinio medeni Iſuſe, dateſu tako nemi-

nemiloſtivo izmuçili? O ponizni Iuſe koliko izdiſij, yauczij, i czvi-glij ter miloſtivih skuczij yeſi izuſtio, ſtoyechi tako raſtegnut na pritvardomu krixu, koi svi izhod-yahu iz ono boleznivo i tuxno ſarcze, od velike boleſti, i xaloſti, i vaſſe razçi gniaſce znoyem karvaviem.

Razmiſcglianye kako bi krix uzdignut uzgoru, i od ſedam plameni gliubavi, koi planuſce iz pechi pogliubglienoga Ieſuſa, buduchi poſtavglien ſvarh darva ſvetoga krixa.

Poglavye XIV.

BVduchi pech gliubglienoga Iſuſa, veoma uxexena cziechia skupglienya darva, i ugglia, to yeſt prislavne karvi prolite ſvarh onih bieſnih paſa, koiſe razlogom mogu zvati darvye po onoy rieçi: *Ako çine ova ù ſierovu darvu*, i oſtalo. Yere koliko vechma oni biahu uxexeni ſarditoſtyu za muçitiga, toliko vechi plamij uxixaſce onoga razxarena i dobroga Iſuſa, tako da uzleze tya do priviſokoga priſtolya boxanſtvenoga, i nerazdegliena Troyſtva, i ſvaki koiſe priblixi k'ovoy goruchioy pechi, potrebno ye, da bude ganut od ſvietlih plamenov, koi od onle izhod-

hodyahu. I lexechi yosćte prisveti krix prostart na zemgli, na koyemu pridobri, i prikrotki Gospodin nasc Isukarst spasitegl, i odkupitegl nasc, kakono yedan Yagagniacz bisce prikovan, i hotiyuchi dignuti prigorki Krix, izpusti parvi plamij, govorechi: *Otçe, oprosti gnim, yere neznayu sćto çine.* Razberi ò duscio razborita, i razgleday slatke i medene rieçi prislatkoga, i pridobroga Isukarsta Gospodina nascega. O s'kolikiem ponixenstvom, ò s'kolikiem dobrotinstvō, ò s'kolikom milostyu, ò s'kolikom slastyu od pameti, i s'kolikiem duhom milosardya; ò s'kolikom punostyu od gliubavi vapij one prisvete rieçi svomu nebeskomu Otczu. *Otçe oprosti gnim, yere neznayu sćto çine.* I hotiyuchi oni psi dignuti krix, videchi dase bisce oddaleçilo tielo od krixa, yere sbiahu çavli veoma dugaçki, i boyechise dase ne bicziechia tegote ono prisveto tielo odkovalo, s'nemilom naglostyu skoçisce na ono sveto

tielo, i zgaziſceye ſve ſilome, tako da cziechia ſilnoga trepanya otvoriſceſe ſve parſi gnegove. O boleſti ne podnoſcgliva za çuti. O grehoto velika razmiſcgliati ovo bez velikieh potokov od ſuza. I poslie dignuvſci priſveti krix gori uſadivſciga ù kamen, potreſayuchi gnim doklega uzdizahu s'velicziemi buhczi vechie puta puſtiſcega paſti na zemgliu. *Pogleday* za poxaglienye malahno okom miloſtivim. Razgleday, govoru, veoma dobro, i razmiſcgliay xaloſtyu gliubeznivom, i ſnebivayuchiſe, koliko prigorku muku chiuchiaſce plemeniti Goſpodin naſc Iſukarſt kada uzdizahu krix, yere od velike tegote priſvetoga tiela utline priſveteh ruka, i ghizdavieh noga bihuſe razſcirile toliko, da biahu kako razkinute, i razdarte. *Da* ti pride prid oçi ò duſcio, koyaſi gliubavyu ragnena tvoy prislatki Ieſus gol, karvav, i zakovan meyu dva lupexa, napayan myroizmieſcianim vinom. Gleday, da iz pridra-

dragoga tiela gnegova izhodi yedan kladenacz rumene karvi. Misli da ſa ſvem biſce izragnen, à ne biſcemu mieſto nikakovo gdibi ſvetu glavu targnem okrugnenu naslonio; gnegov prisveti vrat biaſceſe veoma iſtegnuo, à priſvietli i pribeli obraz promenio, licze ſvekoliko pgliunkami biſce pokriveno, i vas xivot, ter licze gnegovo xivo biſce uzelo çudnu promienu od xutine, toliko biſce izgubilo liepotu: çigniaſceſe kakono da ye podoban yednomu gubavczu, buduchiſe promenila liepota mladoſti gnegove, Sc̃to vech?od priſvetih nogah tya do mnogoczenne glave biſce dobri Iſus Gospodin i ſpaſitegl naſc izmuçen Vçiniſce takoger prokleti, i hudi Poglavicze Popovski propeti dva lupexa uyedno s'Gospodinom naſcim Iſukarſtom, nekabi oni koibi to vidili hczienili, da oni lupexi yeſu po pravdi oſugeni; i tako vi dechi Iſuſa po ſriedi, nekaſe on çini glava od lupexov; à to i

Ixaia govori: *Is'razboynicczi sluçen iumegnen yeſt*. Vpiſa takoger Pilat uzrok od ſmarti na yednu dahçiczu, i çiniyu poſtavit ſvarhu krixa, yere biaſce obiçay od xudiov poſtaviti uzrok ſvarh propetih: à yere dobroſtivi Iſus bi oſvadē kako daje hotio poſvoiti kraglieſtvo xudisko upiſa po dopuſctenyu boxyemu ovo malo piſmo, ne razumivſci, ni poznavſci iſtinom ono scto bijſce napiſao, à to yeſt: *Iſus Nazaranin kragl Xidovſci*. I tako po prigorkoy mucczi od ſmarti ne izgubi Iſus kraglievſtvo, negoli po parvo dobi. Biſce napiſan ovi nadpis slovmi Garçkiemi Yevreyskiemi, i Latinskiemi. A çtechi Poglavicze Popovski ovi nadpis, videchi da im to ne biaſce poſcteno, to yeſt da bihu propeli ſvoga kraglia, rekoſce *Pilatu*. Ne piſci da on kragl yeſt xudioski, nego daſe ye on çinio kragl xudiski. Odgovori Pilat, Ono scto piſah, piſah, kako no da reçe, nechiu povratiti drugo yako, nego yoscte iznova potvargiu-

giuyē. Ovo ne uçini Pilat sā po ſebi, nego po dopusćtēyu boxyemu.

Buduchi Voyniczi Pilatovi uzdighli krix, uzeſce odechie, uçiniviſci çetiri diela, ali ſvitu popletenu ne hotiſce razdieliti, nego metnuſce xdriebi komu pade, nekaſe iſpuni govorenye Prorokovo. *Razdieliſce ſebi ſvite moye, i ſvarh ſvitah moih metaſce xdrebi.* Stahu polak krixa Poglavicze, i Popovi s'oſtalyem mnoſćtvom, i gardyahu pſuyuchi propetoga Iſuſa, govorechi. Nut kakoye mahnit ovi, onye druzieh oslobodio, à ſebe ne moxe osloboditi. O luda skupsctino Popovska, pokli hczienite da nemoxe ſayti s'yednoga malah na darva on, koi ſijde s'viſcine nebeske. O sliepi narode, pokli hczienite odarxati konopima ſvezana onega, koga nebeſa ne mogu obdarxati. Hodyahu po onoy planini, i prihodyahu ghibgliuchi glavami ſvoyemi ſuproch Iſuſu, i pſuyuchiga govorahu. *Ah koi razoruyeſc Czarqvu boxyu, i ù tri*

dni gniu ſagragiuyeſc, sbrani ſamoga ſebe. Takoyer yedan od propetih pſovaſcega govorechi. Ako ti yeſi ſin boxij, oslobodi ſebe, i nas; à drughi lupex karayuchiga govoraſce. Muçi mahnitçe, yere ya, i tipo pravdi zanaſcia zla diela oſugeni yeſmo, dali ovi koga ti pſuyeſc, koyeye zlo uçinio? kako da reçe, nepravedno yeſt propet. I nakon toga obrativſe ovi lupex, reçe Iſuſu: Ah Goſpodine moy ſpomeniſe od mene, kada dojdeſc ù tvoje prislavno kraglievſtvo. Onda izide drughi plamik iz one goruchie pechi prislatkoga Gospodina naſcega Iſukarſta, i reçe. *V iſtinu ù iſtinu govorim tebe, da chieſc biti danaska ſamnom ù Rayu.* O çeſtiti lupexu, varh koga medotoçna dobrota Boxya obilato bi prikazana. O kolike privisoke kriepoſti po ovemu govorenyu biſceti uliyane. Vierovaoſi da iſtini Bog yeſt oni, koga vidyaſce kako çovieka nemochna umrieti tako pogardnom ſmartyu.

O

O privelika viera, ustayuchi primiti zdravye od onoga, koga ù vlastitomu tielu vidyasce bez svakoga zdravya. O s'kolikom gliubavyu milostivom glubio yesi Isusa propetoga, posctovani lupexu, scto imasce ti prikazati dobromu Isusu na posvetilisćte za izvarstitu gliubav? Biyahuti propete, i prikovane prisvere ruke, i noghe; samo ti osta sarcze, i yezik za mochimu sluxiti, i oçito pripoviedati prisvetu pradvednost gnegovu.

Razmiſcglianye od plaça prislavne dievicze Marie, i pogliubglienoga Vçenika Ivanna, zayedno z'drughiemi Mariami, i od trechiega plamika, koyi planu iz prigoruchie pechi gliubeznivoga Goſpodina naſcega Iſukarſta.

Poglavye XV.

S*Taſce polak krixa Iſuſova Mati gnegova, i ſeſtra Matere gnegove Maria Kleofova, i Maria Magdalena.* ſtaſce tuxna Mayka polak Krixa ſvoga obneuoglienoga ſinka. O rieçi doſtoyne xalenya, koyaye ta toliko ſuha duſcia, da bez plaça, uzdaha, i yaukanya moxe razmiſcgliati neizreçene bolesti, i xalosti Marijni, koi biſce neizbroyenni. Kakono idu tekuchi ù more ſve rieke, i ſve vode, tako teku ù Mariyu ſve nevoglie, ſve tughe, ſve bolesti, ſve xalosti, i gorkosti, koyeh nie çudo da ih Euangelisti ne ſpominayu, yere yeſt iſtinno tvard oni, koi moxe od

gne

gne misliti bez bolesti, ni mogu podnieti bez velike muke uspomenu gorkosti Dievicze Marie oni, koi imayu milo, i plemnito sarcze. Euangelisti ne hotiesce rieti tolike stvari, i yere biahu kako martvi razmiscgliayuchi prigorku smart Isusa Mesctra gnihova, ostavisce nami mnoghe stvari. Zatose ima misliti od tega kakono za yedno sveto zabavglianye. O Mario, koye sarcze bisce tvoye, kada stasce polak krixa, gledayuchi gdi visi nagnemu prislavni, i mnogocziéni plod utrobe tvoye. Vistinu isti razlog to nam kaxe po iskuscenyu, yere ako samo razmiscgliayuchi muku gnie pridragoga sinka bogogliubnò, uçini nas kako odumrieti, scto hczienisc ti, da uçini onada nazoçna muka ù onoy razczviglienoy Mayczi, koya rodi Spasiteglia Isusa, i vidyascega vi sechi na krixu? Ako ta smart, i muka bi tako tuxna dusciam bogogliubnem, koliko tuxnia i gorucheya bi ù svetih parseh gliubezni-

nive,i slatke Mayke? Doiſtine mi znamo da ka'ye tko uhvachien od gliubavi, i da vruchiè gliubi ſvoga pogliubglienoga, toliko gorçiye mu yeſt razſtanutye,i oddielenye gnegovo,koliko vechma gliubgliaſce, á bez ſumgne, o Dieviczo priſveta, prislavni obraz tvoga pridragoga ſinka nadhodyaſce bez prilike ſva naslagenya od ſvieta, ù gnemu ti yeſi poſiedovala ſvaku ſtvar, gnegov hod biaſce tebi izvarſtita slava,i duſcia tvoya biſce gdi biſce Iſus, i vechma ti xiveſce ù gnemu nego ù tebi, a nayvechieti veſelye biaſce gledati plemenitoga, i ureſcenoga ſinka tvoga ſvarhu ſvakoga inoga ſtvorenya umarloga. Vgodnoti naslagenye biaſce razmiſcgliati gnegovo Boxanſtvo, i misliti ò gnemu davaſceti çudnovato pokrepglienye. Govoriti ſc'gnime biaſceti neizmerno veſelye, i radoſt, ali sluſciati rieçi od gnegovieh medeneh uſta biſce tebi prislatko naslagenye. Bjeſce ogle

gledalo ſarcza tvoga, i oçiju tvoih boxanſtveni izgled, i gledaliſcte. Gniegovo xeglno bitye dariva tebi ſtvari nebeske, i zemaglske ù yedno. Tega dakle yedinorogenoga ſinka, mnogoczenno blago ſarcza tvoga, uzdixuchi ti plaçne oçi tvoi, gledaſcega tako neuoglno i pogardno viſiti meyu dviema lupexi, i prolievati ſa ſvich ſtrana prislavnu karv: razgledaſce, i vidyaſce oni prislavni obraz vas pokriven karvyu, i moxdani cziechia priſtraſcne krune tarnove, ono çelo priyaſno, koye obiçayaſce ſvietletiſe neizmernom ſvietloſtyu, ù oni ças biaſce ſve izbodeno, i izragneno, i ſa ſvieh ſtrana izgnega kapaſce karv. Razmiſcgliaſce one liepe, i ſvietle vlaſe, koi biahu raztarkani bez nikakova reda, i ſtiſnuti karvyu zayedno. Gledaſce izhoditi bez priſtanka iz prislavnih rukah, i ſvetih nogah mnogoczennu karv, kakono teku daxdne vode niz ſtriehe od kuchia; a prid gnim vidyaſce zemgliu ſvu kar-

karvyu pokrapglienu. Ah koyi yeſt yezik toliko obilat, i govorliv, koye yeſt pero, toliko barzo, koyali pamet toliko biſtra, da moxe zadovoglno razmiſcgliati gorçinu, iſpiſati boleſti, i izgovoriti tughe koye proſtrigliahu tvoye ſarcze, i za tebe boleſti gniegove biahuſe obratile ù gliubav, i gnegove ſmartne muke, toliko vechma umnaxahu boleſt tvoyu. O prislavna Mayko, tolikoga vechmati gliubgliaſce, koliko yere iſtinitò poznavaſce da on biſce pravi ſin boxij, od tebe po naravi porogen: i toliko biaſce tvoya tuga vechia, koliko yer vidyaſce ſina boxyega, rogena, i zaçeta od tvoye utrobe tako nemiloſtivò, i ſtraſcnò muçiti, i zatoſe ti bogliaſce neizmiernom boleſtyu. O preslavna Mayko, videchi ti, da *tvoy* pogliubglieni ſinak podnoſcaſce, i tarpiſce ù ſebi neizmiernu bolezan, i da po tomu zadovoglno çigniaſce za podpunno oproſctenye od grieha nevoglnoga çovieka, toliko neizmier-
mier-

mierniya, ò primiloſtiva Bogoro-dicze, poſriednicze, mirotvornicze, i zasctiteglnicze grieſcnikom, bi ù te od Duha ſvetoga ulita bolezan, koliko vechma biaſce ti zadovoglna ogovoriti, i moliti za neharnoſt çovieçāsku, koya po tako pritvardoy, i gorkoy ſmarti uzè xyvot onomu, koyi yeſt xivot, i ſatvoritegl od ſvieh ſtvarij. Ovo ti biaſce yedna boleſt ne podnoſcgliva. O koliko tuxno, i yadovno ter doſadno biſce ſarczu tvomu to takovo videnye. Biſce duſcia tvoya od velike boleſti muçena: Materina utroba biſce prigorkò ragnena, i umirahu ſc'gnime ſve koſti tiela tvoga. Svekoliko chiuchienye od tebe biaſce odaſclo, i ſa ſvieh ſtranah biſce boleſtyu obkogliena. çeſtokrat uzdigaſce plaçne oçi onamo gdie viſaſce na krixu pogliubglieni Iſus, à niyednu pomoch, niyedno utieſcenye nemogaſcemu dati: ne biaſceti daleko od ſarcza, paçekga ſveger dar xaſce s'tobom propeta. Ti biaſce

izgu-

izgubila prislatki glas od tolikoga plaça, i yedva mogaſce govoriti. I pomagnkavayuchi od privelike tughe i boleſti padè na zemgliu kako martva. Nayposlie uzamſci nikoliko yakoſti od ſmarti gnegove, tuxnim, i niskim glaſom govoraſce. O veſelye, ò sladkoſti duha moyega, i ſvietloſti oçiyu moih. V proſcaſto vrieme obiçavahte poghledati s'privelikim veſelyem ſarc za moga: à ſada s'neizmiernom boleſtyu vidim te ſvega izruxena; Oh yaoh, kako te tako nevoglna ſada gledam propeta. O poſriedniçe, i polovino duſce moye. O yedino pokrepglienye duſce moye. Vzmi s'tobom prituxnu Mayku, veomami ye muçno biti razſtavglienoy od tebe ſinu moj, ja xudim s'tobom umrieti, i bez tebe nie uzmoxno, da *ya xivē*, ne oſtavgliay tuxnu Mayku, ſinko moy prislatki. Day uzmime uzmi s'tobom zayedno. O tkochiemi dopuſtiti umrieti s'tobom prislatki moy ſinko. Tko ye tko, koyime-

chie

chie mochi ù napried uteſciti, i razgovoriti? Tkolimechie ſvietovati? ſveger od ſada ù napried xivot, bitichiemi ſmart, buduch od tebe oddigliena; uzmi, molimte, o primili moy ſinko, tuxnu Mayku, neka s'tobom umre na krixu. O neizkazna boleſti xaloſne Mayke. Ah yaoh, ya vidim mrieti onoga, ù komu poçivaſce xyvot moy, i ſve zdravye moye. çeſtokrat dizaſce ruke za taknutiga, ali krix biaſce toliko viſok, da nemogaſce doſechi, ni taknuti blago ſarcza ſvoga, i umnaxayuchiſe ù gnioy ſvey vechia boleſt, bi uſigliena paſti na zemgliu. O dobri Iſuſe, imay miloſardye varh prituxne Mayke tvoye. Scto çigniaſce, ò dobri Ieſuſe, kada çuyaſce plaç ſuzni, i tya do ſarcza prohodechiu tux bu tvoye prituxne Mayke ù iſtinu gne tugovanye, biaſce umnoxenye, i povekſciavanye prigorke, i xeſtoke muke tvoye. Gne miloſtivi glas, i grozne ſuze, uyedno s' prislatkim govorenyem

gnioy-

gnioyniem proſtriegliavahu milo ſarcze tvoye. Koyechie ſarcze biti tako ſuho, i nemiloſtivo, daſe ne priobrati ù ridanye, uzdihanye, i plaç, i da ne ucini yedan kladenacz od ſuza razmiſcgliayuchi prikrotkoga Gospodina Iſukarſtu na priſvetomu krixu prigvozdena, i polita ſuzami, i karvyu. Iz priſvietlih onieh oçiyu, izhodyahu potoczi od ſuza, koi natapahu priſveti obraz, ſtiſnut neizmiernom materinom gliubavyu. Teçahu takoyer niz ono priſveto çelo kapglie od karvi iz prigorkieh, i gliutieh bodglina tarnove krune, i zajedno ſvete ſuze s'mnoggocziennom karvju natapahu pogliubglieni obraz, kapayuchi doli na pridragu, i milu Mayku, koya ſtaſce pod Krixem. Koye çudo yeſt dakle, akoſe ſve mayçine moxdani priobrachiahu ù ſuze, kada vidyaſce tielo ſina ſvoga daxditi karvyu, à pogliublieni oçi obrachieni ù kladenacz od ſuza? i neimayuchi drugo pokrepglienye, xeglion

cze-

czelivaſce kar*v*,koya izhodyaſce iz
ſmartnieh rana, toliko da pogliub-
gliena Mayka ſ*v*a biſce okar*v*a-
*v*ena. O tkobi *v*idio tuxnu May-
ku plakati, i bolechiſe gniu za Sin-
ka, a *S*inka za gniu. Sc̃to idem ya
mnoghe ſt*v*ari broyechi i proho-
dechi? Tolika bi bolezan Materi-
na ù ças prike i gorke ſmarti Sin-
ka gneye, da akobi bila ù ſ*v*a ſt*v*o-
renya razdiegliena, ſ*v*iehbi bila
ù tay ças od xi*v*ota raſta*v*ila; koyu
bolezan ona darxaſce zaklopglie-
nu ù duſci, neoſta*v*i*v*ſciye niyedan
dio tielu tarpieti, yere ne uzhote
da prie podobnoga *v*riemena pri-
mine. Tkochie takoyer mochi
kazati kolike boleſti, i kolika uz-
iſanya tarpeſce pogliubglieni uçe-
nik I*v*an, i Maria Magdalena, koi
biahu primili od miloſti*v*oga Iſuſa
tolika znamenya *v*laſtite gliuba*v*i?
O*v*a d*v*a pogliubgliena, ſaſ*v*emſe
priobrachiahu ù ſuze, i neizmier-
na boleſt upagliuyeſce ſarcza gni-
hova. Viſtinu biaſce pogliubglie-
ni, Vçenik I*v*an proboden ſarça-
nom

nom boleftyu, tya do unutargnih fvoih. O prislatki Ifufe, on ukaza dielom, date goruchie gliubgliafce, yere i tya do pokopanya tvoga ftaya udiglno polak Krixa. Ah tkobi mogao skazati tuxni glas Marie Magdalene, koya vapiyuchi govorafce? O pridraghi moy Mesctre, o dobroftivi moy Iefufe, bez tebe xivot moy bitichie fmart yerè vidim dafe raftavgliam od tebe prislatki moy Mesctre. Ya razmifcgliam onu glavu, koyu profciaftih dana pomazah mnogo-cziennom pomaftyu, gdie yu fada vidim fvu izbodenu; one plemenite noghe, koye toliko puta blaghiemi fuzami: poglievah, fadafu pogardyene, i karvyu polite; i tako ftoyechi ù xaloftnieh tuxbah, pogliedavfci pogliubglieni Ifus, i vid:chi prislatku *Mayku lexechi* pro ftartu na zêgli, iznutargniô finovagliô gliubavyu; yere muke, i bolefti neprestanòga ftriegliahu, hotejuchi utiefciti fvoyu boleft, niskiê, i miliem glafom izgovori ove male

le rieçi. koye kakono xarki plamik prohodyahu tya do unutargne utrobe ſarcza Materina, *Xeno*, preſtani plakati, i moya biti. *Eto* pogliubglieni *Vçenik* moy *Ivan*, od ſada ù na pried bitichie *ſin tvoy*; i polagahnoſe obrativſci k' Ivannu slatko gledayuchiga reçe: *Eto Mati tvoya*. Taybi trechi plamen od gliubavi, koyi izide i planu iz one goruchie pechi ſarcza slatkoga Iſuſa. Nehoteyu zvati Maykom, neka ono miloſtivo govorenye nebiyoy dalo vechiu muku. O koyi nox osctri ù utrobi materinoy bi ovo govorenye, tako da yedva uzmoxe progovoriti, i gledayuchi premiloga ſinka, govoraſce. Koyeſu to rieçi koye ya çuyem od tebe ſinu moy, oneſu kratahne, ali yeſu od tolike gorkoſti i osctrine da prohode ſarcze tya do iznutargnieh. Ah yaoh meni tuxnoy, koya izmena, i promena, evo mibi dā uçenik meſto Mesctra, sluga za Goſpodina, umarli za neumarloga, ſtvorenye za ſtvoriteglia.

Na-

Nakon ovo miloſtivo gouorenye, zapoſctenie prislatkoga ſinka Iſuſa, primi pogliubglenoga Vçenika za ſina, garlechiga miloſtivo. Tako uçini i Ivan primivſciyu za mater. O ſveti, i bogogliubni Vçeniçe, kolikoſi slatko od Iſuſa gliubglien bio kako ù vechie ſtvareh bi ti ukazano; dali navlaſtito ù ovoy priporuki oçitovatiſe, i ne malo nazvanye od kriepoſti bi tebi podano po doſtoyanſtvu reçene Matere, koyate biaſce uſadila ò ſvoyu utrobu, i ù ſvoye ſarcze, i zaradi vlaſtite priporuke ſina gnioyna, tyah do ſvarhe ù gne gliubavi napredo vao yeſi.

Razmiſcglianye od potavnutya ſuncza ù okolo çaſa devetoga, i od çetvartoga plamika, koyi izide iz ſarcza gliubeznivo ga Ieſuſa.

Poglavye XVI.

PIſmo S. Evangelia kaxe, da od ſceſtoga vriemena, ù koyeno bi propet Goſpodin Iſu-karſt, potavne ſuncze tya do vriemena Devetoga, i tavnoſti padoſce ſvarhu ſve zemglie, to yeſt, ſvarhu ſvega ſvita, tako daſe mogaſce razumieti, da to neizhodyaſce od pomagnkanya ſunçanoga, ni mieſeçnoga, yere biyaſce ſuproch naravi. Yereſe, i çti, da Dionyſio Areopagita Filoſof Atenienski, videchi onu tavnoſt uçignenu ſuproch obartayem, i tiekom od Zviezdà, reçe: *Aut Deus patitur, aut tota mundì machina deſtruitur*, to yeſt, *Ili, Bog tarpi*, (koya ſtvar bilabi çudnovata, da oni koyi ne ima ikada poçetka, i

koyi ne ima ikada poçetka, i koyi yednom rieçyu ſatvori Nebo, i Zemgliu, i ſve drughe ſtvari, mogaobi tarpeti koyu muku, à nisćta magne cziechia ſvoye neizmierne gliubavi, hotioye za nas tarpeti) *ili ſva ſagrada ſvieta*, i ſaſtava, ali ſtiſnutye od elementih ſmetaſe, i *imaſe razoriti*, po neki ludi naçin i krivi ſud nekoih, kako dabi rekao po Zakonu naſcemu, da *ſviet* mora imati ſvarhu; ſada ovo yeſt reçeno za potvargenye dobroga Ieſuſa, koyi prem da biaſce Bog, niſćta magne po ſvoyoy neizmiernoy, i neizbroynoy miloſti, i izvarſtitoy gliubavi uzamſci put ço vieçansku, i slabu za nas nevoglnieh greſcnikov hotè umrieti. Takoyer za pokaranye neviernih Xudiov, *koi* zasliepglieni nevieruyu da on yeſt Bog, *videchi* da Nebo, i Zemglia, i Zviezde ſvaſe ganuſce na poxalovanye, i veliku miloſt, videchi mrieti ſttvoritegli a ſvoga. Ti dakle ò Chriſtianine, koyiſi uvriedio prislavnoga Boga

Boga

Boga, koga nevriedi nikada ni Zéglıa, ni Nebo, à tebi bi obechian xivot blaxeni, koyi nebi obechian niyednoy drugoy ſtvari, xalechiſe ſve ſtvari, koye Bog ſatvori, ti jeſi neharan nepoznav dobrotvorſtvo, za kogaſe ſam Bog ponizi, kolikoſeye mogao poniziti. Toli nech dakle plakati za muku tvoga Goſpodina? o velika naharnoſti, o sliepoto beskonçanna. Ah akoti on uçini toliko dobrotvorſtvo, yerga ne noſiſc ſveger ù ſarczu tvomu, yer ſtoyiſc vas dan, da day yedan ças ne misliſc ò muçzi Iſuſovoy? do iſtine nie Karſtyanin oni, koyi ne misli svaki dan ò ovomu dobrotvorſtvu. Vigi dakle, ò duſcio bogogliubna, da tieleſa nebeska xaluyu ſmart Iſoſuſovu, i zato razmisli malahno prie çaſa Devetoga kako ſtaſce tuxan, uczviglien, izmuçen privelikemi boleznima, i nepodnoſnimi tugami boleznivih çavala, i prolitya mnogoczenne karvi, uyedno s'trudglivim znoyem.

Biaſce dobroſtivi Iſus ſtuden, i vas obnevoglien, nemoguchi darxati glavu negoli prignutu od targnia. Videchiſe dakle bez pomochi, i boxanſtvene, i gliudske uzdignuvſci oçi k'nebu s'velikom tugom, i s'veliczięm glaſom govorechi: *Hely, Hely, lamazabathani*, sсto bi iſtomaçeno: Boxe moy, Boxe moy, zaſсtoſime oſtavio? i ovo bi çetvarti plamen, koyi izmetnu ona uxexena pech od gliubavi. Sada vieçni Otacz oſtavi dobroſtivoga Iſuſa ù vlaſtitomu çovieçanſtvu tarpeti, kako da biſce ſamo prav i çoviek, i kako da nie ſin Boxij, i nikadare ne ima vechiu boleſt miloſtivi Iſus kako ima onda. Pogleday ò duſcio miloſtiva tvoga pridobroga Goſpodina Iſukarſta, zazivayuchiga bogogliubno, i milo razmiſcgliay s'kolikom tuxnom boleſtyu, i neizreçenimi uzdiſi, gliubavyu, i ſuzami izide ovi glas iz slatkieh uſtih blagoslovglienoga Ieſuſa, ne chie biti pamet toliko nemiloſtive

tvar-

tvardosti, ni parsi tako gvozdeni, dase nechie razbiti od miline xalosti. O Gospodine Isuse, scto vapiyesc ti? Otçe moy zasctomesi ostavio? O dobri Isuse, yersi tarpio toliko zarad mene, koyi sveger znasce datechiu uvregivati? I prēda dobri Isus bisce obhiten neizmernom bolestyu, i çudnovatiem i mukami tielesnemi, veoma vechie, i bez miere biscc muçena, blagoslovgliena duscia Isusova, czechia unutargne sarçane bolesti od mukah pametnih, koyeno bez pristanka prostriegliahu ono gliubeznivo sarcze tya od zaçetja gnegova dori do napokogni ças pritvarde, i nemile smarti gnegove, à premda zgor reçene smartne muke, i bolesti bihu bezkonçane, ù kratko niscta magne hochiemo uçiniti uspomenu samo od dvanadeste.

Parva bolest, ili muka bitichie cziechia uvregenya, koyim uvredi gnegova Otcza vieçnoga Adam parvi otacz, i svi sinovi gnegovi,

koya u*v*regenya biſce bezkonçana uzgledom, i zarad onoga, koyi bi u*v*rieden, koyi biaſce Bog, koyiye nay*v*echie, i neskonçano dobro.

Druga boleſt yeſt cziechia duxnoſti, i darxanya od greſcniko*v*, koyuſu duxni, i darxani mukam paklienim radi ſ*v*oih griho*v*: i kolike biahu prit*v*arde, i xeſtoke muke, koyem biahu darxani, i pod koye oni biahu pod*v*ezani, od tolike *v*eliçine biaſce muka, i boleſt ù duſci Iſukarſto*v*oy; i yere muka ona biaſce neskonçana, i bez-ſ*v*arſcna, skladaſe, zaklapa, i go*v*orri da, i boleſt od pameti, toyeſt duſce Iezuſo*v*e biſce neizkonçana.

Trechia bolezan yeſt cziechia uliſcenya, i razluke *v*ieçne sla*v*e, od koyeno biahu razluçeni, i uliſceni grieſcniczi. I kolika biaſce gliuba*v*, koyu on noſcaſce grieſcnikom, i koliko biaſce dobro *v*ieçne sla*v*e, od koye odagnani, i uliſceni biahu reçeni grieſcniczi, toliko *v*elika biaſce bolezan Iſuſo*v*a; i ka-

i kakono vruchia glibav, koyu nosi Isukarst griescnikom, bi neizmerna, i neiskonçana; tako, i dobro od slave yest neizmerno, i neiskōçano; zaklapase dakle, i govori da muka, i bolest dusce Isukaristove biasce neizkonçana.

Cetvarta bolezan biasce radi razdielenya, il razdvoyenya od uda tiela gnegova, yere Isus yest glava svieh izabranih, à izabrani yesu uda gnegova: i toga radi kolikaye muka odsiechi yedno udo yednoga tiela naravnoga, toliko bi vechma privelika nemilostiva muka ù dusci Isukaristovoy, videchi odriezana, i odsieçena sva uda gnegovoga duhovnoga Tiela, koya biahu bezbroyna, i neizkonçana: od çesa sliedi da i gorka muka Iesusova bi neizmerna, i neizkonçana.

Peta bolezan bi cziechia yer vidyasce prid oçyma svoyu pridragu Zaruçniczu, to yest Czarqvu, radi koye tarpgliasce dobrovoglno. I ovobi istinno, da nebi nikada,

nitichie biti bolezan takova, *v*i-
dechi ù gnioy neizbroyni, i bez-
konçani grieſi; i toga radi muka
Iſukarſtova biaſce bezkonçana.

Sçeſta bolezan biaſce od skru-
ſcenya, tojeſt, da boleſt koyu tarpe
ne za ſ*v*oye griehe, nego za naſce:
bi tolika da on zado*v*ogli za ſ*v*e
griehe od onieh, koi imahu biti
ſpaſeni: od koga skruſcenya, i bo-
leſti Iſukarſto*v*e go*v*ori proroçan-
ſt*v*o Ieremie Proroka, o*v*ako go-
*v*orechi. Veliko yeſt, kakono
More, skruſcenye t*v*oye, to yeſt
hochie rieti, da tako kako more
yeſt toliko da obhita ſ*v*u zemgliu,
tako bi bolezan koyu ima Iſus
cziechia naſcih grieho*v* iſtoçnih,
ſmartnih, i *v*aoddanih ili odpuſt-
gli*v*ih: od ſarcza, od uſtij, od die-
la, i od oſta*v*glienya ili mimopuſ-
ctenia. Imaſe takoger o*v*o pro-
roçasko go*v*orenye razumieti na
o*v*i naçin, to yeſt, da bolezan Iſu-
karſtova bi tako *v*elika, da kad bi
bile iziſcle ſuze iz oçiju, po mieri
od *v*eliçine boleſti od duſce, bile-
bi

bi uçinile yedno drugo more.

Sedma bolezan bi od xalosti, i miline, koyu ima Gospodin nasc Isukarst Svetiem, i Sveticzam, koi gliubavi radi gnegove imahu tarpeti, i podnositi tolike muke, progonstva, tughe, xalosti, i nevoglie: i bi tolika ova xalost od milovanya, il poxalovanya ù dusci Gospodina nascega Isukarsta prema svoim svetim, kolike vidyasce da biahu, i imahu biti tughe, i muke gnihove, koye zaisto biahu malone bezbroyne, i neizkonçane, i zatob olezan prislatkoga Isusa bi neizkonçana, i zato govorasce: sarcze moye rastapase od bolesti, kakono vosak na oggniu.

Osma bolezan bi cziechia smutenya, il razruscenya gnegove prilike, i slike, videchi dusce nasce stvorene na priliku, i sliku gnegovu smetene, razdruscene, unisctenē, i iztasctane. Smetene koliko od slike; yere pamet biasce potavnila za poznati istinu, voglia ostinula za gliubiti Boga, à spomena toli-

ko slaba za uſpominati dobrotvorſtva primglena od Boga. I tako razmiſcgliayuchi Iſukarſt ſvoyu sliku tako ſmetenu, i razorenu ù duſci naſcioy, i priliku unisctenu, i iztasctenu od miloſcchie koya biſce izgubgliena, uzrokovaſce to ù duſci gnegovoy jednu bolezan toliko veliku, koliko velika biaſce slava, i plemsctina od duſce, koya na ovomu ſvietu nemogaſce biti vechia.

Deveta bolezan bi razmiſcgliati otayſtvo pritvarde, gliute, i privelike muke, koju on oçitò vidyaſce proprie negoyu podneſe, ù komu razmiſcglianyu tolika bi bolezan ù duſci Iſuſovoy, dà da nebiaſce ona glava blagoslovgliena uçignena po kriepoſti ſvarhunaravnoy, nebi moglo biti uzmoxno, dabi mogla podnieti toliko utexglive unutargne boleſti, â da neumrie; dobroſe govori da oni veliki Filoſof Dionyſio od Atene, koyi bi poslie obrachien na vieru od S. Pavla Apoſtola, nahodichiſe ye-

yedan put ù privelikomu gradu Ieruzolimu ù ono vrieme, ù koye umrie Isus, i razumivsci poprie-çudnovate stvari koye Isus biasce uçinio, velikom xegliom iska viditiga, i nascadsciga yurve martva i slimngliena doli s'prisvetoga Krixa, veomase zaçudi od privelike-naravi, i sastava tiela onoga; i reçe, da bisce toliko dobro smesteno ono tielo, da po razlogu naravnomu nikada ne imasce umrieti; radi koye stvari nie çudo, da on mogasce podnieti tolike muke.

Deseta bolezan bi cziechia velikoga nesaznanya, i sliepo sti, koyu vidyasce ù pameti çovieçanskoy, za ne poznati svoga stvoriteglia, i bezbrojna dobrotvorya primglena, à navlastito dobrotvorstva od Vpuchienya, i odkupglienya, i koliko bisce ono gnihovo nesaznãye, toliko velika biasce muka Isukarstova: od kle, i govorasce sveti Ambrozij svarhu one rieçi, Xalostna yest duscia moya tya do smarti: da Isukarst reçe ove rieçi cziechia

velike boleſti, koyu imaſce ù duſci od naſce neharnoſti.

Yedanadeſta bolezan bi cziechia odbiyanya, ilihoch odskakanya, od oneh boleſtij, koye ima, i podnie ù ſarczu mati gnegova, kada vidiaſce ſinka ſvoga ù tolikoj ſmetgni, i pogardi, koye boleſti biahu vele vechma ù duſci Iſukarſtovoy, neg ù duſci Materinoy: i kolika biaſce gliubav, koyu noſcaſce Iſus Mayczi ſvoyoy, i bolezan, koyu vidyaſce ù gnioy, tolika biaſce muka, i boleſt koyu Iſukarſt imaſce ù duſci ſvojoy, ovoye ona gliubav koyunoſi Iſus Mayczi ſvoyoy, koya prem da biſce neizmerna, i tiſuchiu puta vechia od one koyu Mati gnegova imaſce prema ſinu ſvomu, niscta ne magne chiutyaſce Dievicza Maria vechiu bolezan, negoye chiutila ikada xena na ovomu ſvietu od ſmarti ſinovaglie. A to nayparvo, yere Iſus biaſce ſin Boxij. Drugo, yere biaſce gne ſin koliko ù çovieçanſtvu. Trechie, yere biaſce ù gne-

mu

mu ſvaka izvarſnoſt. I akobi tko rekao, da ako biſce tolike velike boleſti, koye ima, i podnie dievicza Maria, zasčto neumrie? buduchi da mnoghe xene bileſu na ovo mu ſvietu, koye zaradi ſmarti ſinov ſvoih ùmarle yeſu od boleſti. Govorim, da Goſpodin Bog htiaſce, da oſtane ſviet s'koyemgodi ſtvorenyem, ù koyemu bilabi uzdarxana izvarſtita, itemeglita viera: i toj ſtvorenye bi prislavna Dievicza Maria, ù koyoy ſamoy oſta izvarſtita viera na ſmarti Iſuſovoj; à ù ſvieh druzieh pomagnka viera, yosčer, i ù Apoſtoleh; i radi toga Dievicza Maria neumrie, prem da boleſt, koyu ima biyaſce nayvechia od ſvieh druzieh, koyeſu igda bile ù koyemuſe hoch drugomu priproſtomu ſtvorenyu. I u toliko sklapaſe, i govori da muka, i boleſt koyu ima Iſukarſt ù duſci ſvoyoy, videchi Mayku ſvoyu ù tolikieh tugah, i nevogliah, bi neizmerna, i bezkonçana.

Dvanadeſta bolezã bi od oſtavglie-

glienia, aliti odreçenya, i ovo bi, yere imaſce izvarſtitim naçinom narav çoveçanska yedan zakon od zakonih izvarſtite gliubavi, koyi zakon biſce dà gliubav prema naravi çovieçanskoy ſveger mogaſce trayati, il tarpiti, i tako ſveger bilabi trayala, i boleſt cziechia griehov gliudske naravi: i tako bi potrebno daſe odreçe, i da oſtavi na ças od ſmarti daſe vechie nikada ne boli, i da ne tarpi koyu muku cziechia griehov, koibiſe uçinili na ovomu ſvietu, premdabi bili neizbroyni vechie negoſu uçigneni, a to yereſe on bole zadovoglno za ſve griehe, koi bihu igda uçigneni, i koichieſe mochi uçiniti, i tako boleſt gnegova razproſtreſe na ſvaki ſmartni grieh napoſe, i akoye yedan ſami grieh ſmartni tolike tegochie, daye doſtoyan muke viecne, sctobi bilo akobi ſtavio ſvi ſmartni grieſi ù yedno? i prem da prigorka, i nemiloſtiva muka Gña naſcega Iſukarſta, proſtiraſe ſvarh ſvieh oſugenih, i ne

radi

radi pomagnkanya od muke, nego radi gnihovoga neuſtarpglienya, i otvardnutya ne im ſpaſonoſna, niſcta magne bilaye tolika, da ne ſamo yedan ſviet, nego tiſuchia, i bezbroyni mogahuſe zadovoglno ſpaſiti à to yer biaſce Bog, koyi podnoſaſce tu takovu muku, koyi ye nayvechie, i bezkonçano dobro, i tako radi gliubavi, koya biaſce neizkonçana prema çoveçanskoy naravi, podni, i ima ù oni ças yednu neizmernu, i prigorku bolezan. A yere ne mogaſce tako ù vieke podnoſiti bolezan za ne podnoſiti ſmart, i muku; zato biaſce potrebno daſe zvarſci, i doſpi muka ſmartyom, koyu ſmart nemogaſce vechie nikadare podnieti, poslie, buduchiſe na ſmarti ſvoyoy odrekao, i oſtavio ſvaku muku, i tarpenye, à i gniegov viecni Otacz primi neizkonçanu gnegovu miloſcchiu za dielo izvarſtito; ù koliko bimu ugodno, i gnegova voglia naslagena biaſce; i tako za ovu priueliku bolezan,

za-

zajedno s'ozgor reçenimi jedanae-
ſte zaklapam, i govorim, da duſcia
Iſukarſtova biaſce neizmiernim
naçinom veoma vecchie oxaloſte-
na, i muçena, nego tielo, i zato
vapiaſce k'vieçnomu Otczu,
buduchi ù tolikoj nevogli,
*Boxe moy, Boxe moy,
zasčtomeſi oſta-
vio.*

Razmiſcglianye od petoga, i ſceſtoga plamena, koyi planu, i izide iz prigoruchie pechi gliubeznivoga Iſukarſta Goſpodina naſcega, to yeſt, Xedam, *i* Svarſceno yeſt.

Poglavye XVII.

CIulaſi ò duſcio bogogliubna, i xaloſtivna miloſtivoga Ieſuſa, kako buduchi ù velikoy nevogli, i viſechi na krixu tuxnim glaſom, i xaloſtivim ſarczem vapi k'Otczu ſvomu, govorechi: *Boxe moy, Boxe moy, zaĉtomeſi oſtavio?* Nakon kojeh rieci obrativſe k'Xudiom reçe: *Xedyam.* Ovo bi peti plamen, koi izmetnu ona gliubeznivapech iz razbiyenih parſi Iſuſovieh.

Biahu polak Krixa mnozi Pogani, to yeſt Voyniczi, aliti Kogniczi Pilatovi, koi nerazumevſci Yevreyski yezik, i çuyuchi Iſuſa vapiyuchega *Hely, Hely,* hçziegnia-

gniahu, da Iliyu zove na pomoch, i govorahu meyu ſobom. Ovi çovik zove Iliyu; à druzi odgovarahu: Poçekaymo, i vigimo hochieli doyti Ilia oslobodititiga: kako rekuchi, da on biaſce mahnit uffati oslobogenye po Ilij: i kako reçe Iſus ovu drugu rieç *Xedyam*. potarça yedan od oneh hudobnieh sluga, i doneſſci podade gubu pumu oczta, xuçyu izmieſcanoga, na yednoy tarſti; à to yere viſoko biaſce Iſus dignut ſvarh priſveti Krix; i govore n.ki, da gliudi propeti poprie umierahu napivſciſe oczta xuçyu: i radi togamu daſce Voyniczi oczta xuçyu za uçinitiga poprie umrieti, buduchi imſe doſadilo ſtati na ſtraxi oko gnega, nekabi paka moghli dielitiſe, i pojti. ali neki od onieh paſa branehu onomu, koimu noſaſce oczta, damu ne da piti, govorechi, nechiemo, da po niyedan put ti mu daſcpiti, neka vidimo, hochieli priti oni Ilia, kogaye on zvao, oslobodititiga, i skinutiga s'Krixa;

à oni nepravedni, i nemili sluga odgovori: Nekaye meni, yere chiumu ya dati takovo çudno pitye, da chiuga veoma vechma izmuçiti, a to nechie biti zapreka, ako doyde Ilia osloboditiga, daga mi nechiemo viditi. O pripogliubglieni, i pridobri Gospodine Isukarste. O mnogoczenni, i priliepi Iesuse, ò dobrostivi Isuse kolikosi dostoyan, i vredan svakoga poxalenya, i koliko te imamo xaliti, koyi dori do nayposlednega, i nayskraynega çasa, i proscastya, yesi podnio tolike muke, i nevoglie. Ali pridobri nasc Gospodin drugu xedju imasce, kojamu biasce vechma ù sarczu, nego biasce xedja telesna, i zatose razumie takoyer na ovi naçin, *Xedyam*, to yest spasenye dusciam. Oduscio bogogliubna razumey Iesusu, i çuy scto tvoy spasitegl gcvori, ovo govorechi, ovoye velika bolezan, koyu Gospodin nasc Isukarst podnie za tebe, o naravi gliudska, ali hochie tieti, prem dami çudnovato texi

sve

ſve kokiko tarpim radi tebe, niſ-
ctane magne toliko gorim za dati
tebi slavu moyu, daſe evo yos cter
skonçavam od xege, i yoscte ne-
ſam naſichien tarpeti za tebe; yoſ-
cterſe iznova prikaxuyem podno-
ſiti drughe neizbroyne bolesti, i
inuke neizreçene yoscte vechie,
negoſu bile ove, cziechia da bare
ti poxaliti me budeſc i da ti obslu-
xiſc zapoviedi moye toliko po-
sctene, i ugodne, i pune slatkosti, i
meda. Takoger, i vi ſvi koliczi
koiste ovdi, i koimi dayete toliku
muku, tèrme toliko nemilostivo
yeste potezali, akoſe obratite, ho-
chiu vam slage meda s'velikim ve
ſelyem, i s'neizreçenom radostyu
oprostiti. Spoznayte, molim vas,
vaſce griehe, neka nebude imati
uzroka muçiti vas. Ah, ya vas ne
proſim stvar veliku. Ya proſim
piti, za naſititi xegiu tieleſnu, bu-
duchi daſam xedan radi velikieh
bolestij, i radi veliko prolitye ſve-
te karvi moye, zajedno s'mokrinō.
Evoſam ya ovdi za ſpaſiti tebe,

ya

ya xegiam ſpaſenye tvoje, i za tvoyu gliubav piyem xuç izmieſcian zayedno s'ocztom. O Iſuſe slatki, i dobri, koliko izvarſtito hotio yeſi ſvaku ſtvar iſpuniti za ſpaſiti nas. O Iſuſe koliko bi privelika, i neizmerna gliubav tvoya prema nami, primivſci ti gorku çaſciu od ſmarti zaradi nas, à navlaſc yere znadiſce, da chiemoti biti toliko neharni.

Na ovo ne potaçe Iſuſa iyedna druga ſtvar, negoli ſamo neizmerna gliubav gnegova: i buduchi okuſio ponixeni Yagagniacz oczta, gnegova uſta plemenita ne hotiahuga piti; i uxexen gliubavyu izmetnu ſceſti plamen, govorechi, *Svarſceno yeſt*. Ovo bi ſceſta rieç, i ſceſta ſvietlonoſna zraka, koya izide iz one prigoruchie i razpagliene pechi Iſuſa Karſta. Dovarſcena biahu, i iſpugnena ſveta Piſma, koya govorahu od ovega priviſokoga, i prislavnoga Iſuſa Karſta. *Svarſceno yeſt*. To hochie rieti. Vechie yeſt odkupglien vas narod çovieçanski, kako da re-

reçe. O Otçe moy, yasam podpuno dovarscio posluh, koimisi dao, i svako pismo yest ispugneno, i narod çovieçanski yest odkupglien; à nisćta magne moye gliubeznivo sarcze, uzgliubivsci da tarpi, xudi i hochie tarpeti za spasenye moyeh griescnikov, i veoma çudnovatò xudi ove muke tarpeti dori do napokognega vriemena, i çasa.
Onda sayde glas otçin, govorechi. Hodi, hodi, o moy prislatki sinu, jere jurve svaka stvar yest veoma zadovoglno, i podpuno dovarscena.

Raz-

Razmiſcglianye od izdahnutya naſcega pridobroga, i neumarloga Iſukarſta, od ſedmoga plamena, koyi yeſt, Otçe ù ruke tvoye pridayem duh moy, *i od ſtvari koyeſe zgodiſce ù ças od ſmarti gnegove.*

Poglavye XVIII.

POslie kako prikrotki, i priponizni Yagagniacz prislatki Iſukarſt reçe, *ſvarſceno yeſt*: buduchi vrieme Deveto, poçe ukazivati, da ças od ſmarti biſce blizu; i prem da obraz gnegov biaſce modar, i tavan, tako da biſce priliçan çoveku gubavu: niſcta magne buduchiſe priblixio k'ſmarti, uçini çudnovatu promienu: oni obraz miloſtivi potavne yednom novom, i ſtraſcnom tavnoſtyu, i ſtoyechi na Krixu, malone ſvegh biaſce darxao priſveti oçi prignuti na zemgliu, cziechia privelike boleſti od bodglivoga, i prioſctroga tar-

targnia. Ali sada *v*echma negolì poparvo biahumu otehçali da s' privelikim trudom mogasce ih ganuti, i biahumu uliezli ù gla*v*u: koyu. prem da on ne mogasce ganuti: nisćta magne cziechia neizmiernih, gliutih, i gorkeh bolestih od pris*v*etieh ruka, i plemenitieh noga bisce usilo*v*an ganutiyu, çestokrat stresayuchi gniome radi bolesti, i naslagniayuchiyu na pri-gorki, i prit*v*ardi Krix. Ruke, i misćke *v*echie ot*v*ardgni*v*ahu radi bolesti prigorke smarti koyase, priblixasce. Do istine, slatki Isuse Karste, t*v*oye pris*v*ete rieçi, i t*v*oya pridobra çignenya, moghli bihu omeksciati sarcza kamenna. Tada prisla*v*na Mayka *v*idechiga cziechia *v*elike muke pota*v*neti, i od pri*v*elike, i neizmerne bolesti od smarti ghibati sada gla*v*u, à sada plemenita ramena, ne mogasce *v*ech podnositi, nego kakonoti, i pridobri tèr obnevoglieni Isus krotahno, i potihò yeçasce, i ona yeçasce, i uzdisasce, padayuchi po

zem-

zemgli, i czelivayuchi mnogochê-
nu karv, koya biaſce iziſcla iz pri-
ſvetoga tiela gne prislavnoga ſin-
ka Ieſuſa Karſta.

Tada ſayde s'neba Angelsko voyſtvo, i obkoli priſveti krix, nekabi primili onu duſciu priblaxenu. I bez ſumgne imaſe vierovati, da ſvemoguchi, i neumarli Otacz çigniaſce pripokoiscte yedinorogenomu ſinu ſvomu pridragomu; yere ako na royſtvo gnegovo, ſve voyſtvo nebesko ſayde s'neba, koliko vechma na pritavno umierãye, i ſmart gnegovu imahu ſayti, i veſelitiſe ſc'gnime ò gnegovo pri ſveto Vskarſnutye: yere prem daſu boxanſtvenom mochiu ſatvoreni neumarli Angeli nebeski: nisćta magne ogagn boxanſtvene gliubavi iſpugnevaſce ù gnih ono sćto nemogasce naravno ſtvorenye: i toliko goraſce ù gnih plamen od gliubavi, da za slavu boxanſtvenu dobrovoglno bilibi poſcli na ſmart, kadbi uzmoxno bilo: i miloſt, koya ù gliudih bi potreba, i

krepoſt, uçini ù Angelih, tako po neki naçin od potrebe, krepoſt: i vieçni tèr neumarli Otacz primi ovu xegliu za dielo varſceno. i buducchi priſclo vrieme da onã slavna duſcia hotiaſce iziti, zavapi viſokiem glaſom, kako kaxẽ piſmo Evangelsko. I znay da nie bez veliko otayſtvo ſcto Evangeliſti skazali yeſu, da prislatki Goſpodin Iſukarſt vapio yeſt velikiẽ glaſom, yere ovo jeſu rekli za ukazati, i zlamenovati veliku bolezã, koyu Iſus imaſce, razmiſcgliayuchi veliku neharnoſt, i neſaznanoſt od gliudih, koi ne poznavahu veliki odkup, i veliku czienu ſpaſenya gnihova. O duſcio bogogliubna da ye nami dopuſcteno ſamo yedan put mochiga viditi, kako ſtaſce ù oni plaçni ças, glavomͅ prignutom, prikazuyuchi potoczi od ſuza, koye kapahu od viſcinẽ krixa tya do zemglie, i kako molechiſe muçe proſciaſce Otcza nebeskoga, govorechi: O priſveti Otçe, za onu neizmernu gliubav,

koyu-

koyuſi noſio naravi çovieçanskoy, prignuvſci tvoyu neizmernu dobrotu za imati k'gnioy miloſardje, i za doſtoyanſtvo moga gotovoga posluha, koi uçinih, ſniſciavſci od tebe Otçe na zemgliu, i za putovanye triyeſt (i tri) godiscta, i za czienu moye plemenite karvi, akoye uzmoxno, kochiute ſtiſnuti, da mi dopuſtiſc ſtati ù ovieh mukah, i boleſtih tya do nap kogne-ga dne, neka buduſe pogliubgliene duſce moye k'tebi povratiti, kako vazda yeſu vierovale meni temeglito. Oproſti Otçe moy, oproſti neharnoſti ovega otvardnutoga puka. I ſtoyechi ù ovakieh miloſtivneh molbah, duſcia hotiaſce iziti po obiçai naravi, ali neizreçeni Iſukarſt boxanſtv m zapoviedaſce naravi, da yoſcte xive. Yurve ſuncze biſce zatvorilo zrake ſvoye, tolika biaſce buka od puka, i treska od kamenya, i ſtenya, koyeſe biyaſce meyu ſobom, daſe çigniaſce dachie Nebo, i Zẽglia paſti, i proſieſtiſe; à nebeski

Otacz videchi pridragoga ſina Ieſuſa Karſta vapiyuchi glaſom reçe: O prislatki ſinu moy, scto hoch ti vechie darovati od tega? vidiſc da ſve tvoye neoczqvargneno tielo yeſt razdarto, i izragneno, karvye iziſcla, i drugo neoſtaye, nego da pridaſc meni duh za ſpaſenye gnihovo. Onda ſin uçiniv ſe poslusſcian; napokon na hip od ſmarti dignuvſci oçi gori viſokim glaſom zavapi, govorechi: *Otçe ù ruke tvoye pridayu duh moy*. I rekſci ove rieçi, prignuvſci glavu, puſti duh. Tada tavnoſti pokriſce zemgliu, i ſuncze potavne, á pokrov od Czarqve raſpadeſe, kamẽyeſe raſpuczaſce, grobovi ſe otvoriſce, i mnoga teleſa Svetih uſkarſnuſce iz grobov, i nakon Vſkarſnutya doydoſce ù ſveti Grad, i ukazaſceſe mnozim. Tada Stotinik, toye yedan koyi biſce glava nad ſto gliudi, videchi tolika znamenya, reçe: *Viſtinu ovi çoviek biaſce ſin boxÿ*, yerga pozna po glaſu, kako govori Euangeli-

ſta,

sta, *Ad vocem credidit*, po glasu vierova: samo glas progemu sarcze; a tako, i svi govorahu: *Vistinu sin Boxij biasce ovi*, i mnosctva okolo stoyechia, udarayuchi od straha parsi svoye, odhodyahu.

Razmiſcglianye od onega ſctoſe zgodi po ſmarti Iſuſovoy, i od privelikoga plaça Maryna, i drughieh ſeſtara.

Poglavye XIX.

ODdielivſciſe duh od puti, i oſtavſci priſveto Tielo na ſvetomu Krixu ſuho, i ſtiſnuto mnogoczennom karvyu, ſve hudobno mnosctvo naſichieno gnegoviemi mukami oddieliſe od onle, i povratiſe ù Grad; à xaloſtna Mayka, s'pogliubglienim Ivanom, i s'drughiemi Mariami oſtavſci polak Krixa, gorko plakahu, çekayuchi boxanſtveni ſavet, dabiga moghli dignut s'Krixa, i poſcteno pokopati, i ſtojechi doli polak krixa, razmiſcgliayuchi ſvoga pridragoga ſinka puna modricza, i gnegove koſti raſtavgliene, i neznaduch scto uçiniti, pogledavſci put grada, vidiſce gdi ide veliko mnosctvo pieſcicze, i na kognieh

gnich oruxano, i da s'naglostyu na planinu uzhodyasce, poslano od Pilata, i Poglavicza za probiti kosti lupexom, nekabi umarli, da ne bi ostali visechi ù dan subotgni za radi Vazam; i nasciad ih xiveh razbisce im golieni, metnuvsci ih ù yednu yamu; obrativscise paka k'Isusu, vidiscega martva, à Mayka boyechise, da mu nebi uçinili novu pogardu, bi ragnena bolestyu, i milo mogliasceih, da nebi ticzali tielo gnegovo, nego dayoj ga dadu ukopati; i gledayuchi prislatkoga sinka, govorasce: Slatkosti moya, yoscte hczienim da chiete pogargevati, a ya te vechie ne mogu braniti; i tako yedan Kognik zvan Longin, tarçuchi suliczom, udri ù parsi Isusovi, i izvadivsciyu na dvor, tay ças izide karv, i voda vele obilno, i tekuchi karv niz suliczu, okarvavi ruke onega Kognika, i po dopuscтenyu Boxyemu postavivsci on ruku na oko sliepo, krepostyu mnogoczenne karvi, on ças bi prosvetglien,

I koyi vide ſvedocanſtvo izvede, i
znamo, da iſtino yeſt ſvedoçanſtvo
gnegovo. Tada videchi tuxna
Mayka takovu nemiloſtivu ranu
ù gliubeznivom ſarczu pridrago-
ga, i dobroga ſinka, padè na zem-
gliu martva. O prislavna May-
ko, danaskaſe iſpuni proroçãſtvo
Scimunovo; to yeſt, da nox muke
ſinovglie, prob oſti chie ſarcze
tvoye. Nakon toga, kako bi dra-
go Bogu, oni narodſe dieli, a oni
ſvi pet poſtaviſceſe polak priſve-
toga Krixa, i ne priſtayuch plaçu-
chi, zaboraviſce ſve ſtvari ovega
ſvieta, yere buduchi izgubili ſva-
ko pokrepglienye, xivot biaſce
im ſmart. meju to vrieme dva ple-
menita çovieka, Vçeniczi Iſuſovi,
ali skroviti, zaradi Xudiov, toyeſt
Yozef od Abarimatiye Grada Iu-
dina, i Nikodem, koyi bjaſce do-
ſciao obnoch k'Iſukarſtu, kadaſe
obrati, buduchi Iſus yosčte xiv,
nebuduchi bio priſtao ſmarti Iſu-
ſovoy, pridoſce bez nikakova
ſtraha k'Pilatu, proſechi od gne-
ga

ga Tielo Isusovo; i razumivsci Pilat od Stotinika da Isus biasce martav, darova im Tielo gnegovo, i ovo uçini radi pravde Isusove, yere znasce da prav bisce umro; à k'tomu yere biahu plemeniti od Grada, i prosciahu stvar pravednu, i posctenu. Kako isprosisce tu milost; pridosce na planinu Kalvarie, gdi bisce propet Gospodin Isukarst, vodechi sobom neke svoye slughe, i kuchiane, koi nosciahu liestve, i maistorije potrebne za skinutiga s'krixa: i nevoglna Mayka napo martva, videchi ih hoditi iz daleko veomase uzboya. Ali pogliubglieni Vçenik pokrepiyu, govorechi: Mayko moya neboyse; yere poznayem meyu oviemi gliudi plemenita muxa Iosefa, i Nikodema, koisu nasci osobiti priyategli, i uçeniczi moga slatkoga Mesctra. I dosciad k'miestu videchi xalosnu Mayku Mariu lexechiu na zēgli, zayedno s'drughiemi Mariami, priblixivse k'xalostnoy Mayczi Marij, i posctenò

pozdravivyu, ukazaſceyoy, i poviedaſce uzrok doſcaſtja gnihova, i xaloſtechiſe plakahu, i oni veoma gorko. Ah yaoh prislatka duſcio moya, kolikoſe hczieniſc ti ponoviſce boleſti Marijne, videchi plakati tako gorko one draghe Vçenike? ali nisčta magne pakaſe pokrepi, kada razumie, da oni hote ſnimiti gne pogliubglienoga ſinka koga ona toliko yako xudyaſce taknuti. I uzamſci ti plemeniti gliudi mlatcze, i drughe ſtvari potrebne, zayedno ſvoyemi slugami nasloniſce lieſtve s'obe ſtrane krixa, i yedan od gnih uzleze na lieſtvu koya, ſtaſce ob deſnu, à drughi na onu koya ſtaſce ob lievu, i s'velikom mukom izvadiſce çavle, koi biahu zabiyeni veoma tvardo ù darvu Krixa; nakon toga skinuſcemu oba dva zayedno tarnovu krunu; paka yedan od gnih ſayde doli za izvaditi çavao iz nogah, à drughi ſtaſce gori na lieſtve darxuchi blagoslovglieno tielo: i buduchi izvadili çaval iz nogah, yedan

dan od gnih uze ono blaxeno Tie-
lo, obyamsciye rukama svoima. O
çestiti Vçeniczi, Iosef, i Nikodem,
koiste bili dostoyni darxati ù ru-
kah vascih onoga, koyi vas sviet
vlada; i polagahno znihodechi, s'
velikiem posctenyem snimahuga
nosechi. Razmiscgliay duscio bo-
gogliubna, ne bez prolitya od su-
za, milostivom xalostyu prislatku
Mayku koya stasce s'otvorenemi,
i razprostartemi rukami çekajuchi
s'velikom xegliom dabi mogla tak
nuti onoga, koga s'vesely em obi-
çayasce garliti, i nemoguchi çe-
kati doklega snimu na zemgliu, je-
re rukami nemogasce mu dati po-
moch, napokon kako bi slimglien
na zemgliu, postaviscega na ye-
dan linczuo prostart na zemgliu.
Ah, tko moxe zadovoglno skazati
suze, uzdisi, ridanya, i plaç, koise
ù to doba çigniahu.

Stasce ù okolo onoga prisveto-
ga Tiela ponixna Mayka, zayedno
z'drughemi Mariami, Mati svarh
glave, à Magdalena na nogah, à

druzi na ſtranu yednu, i drugu, i tolik gorak plaç çigniahu, daſe biaſce iſtinom izvarſcilo govorē-ye Proroka Ieremie. *Plakah yedinorogenoga, uçini tebi plaç gorak.* Ali ſvarh ſvega, i nayvechma xaloſtna Mayka çigniaſce xaloſtivnu tuxbu. O s'kolikom xegliom uzimaſce, i hitaſce ruke gnegove, i xegliom materinom garg liaſce ih, i poglievaſce ſuzami obraz martvoga ſina, i czelivaſce rane gnegove, ſad na nogah, à ſada na rukah i yedva od boleſti mogaſce rieç izgovoriti; li uſigliena gliubavju milim glaſom vapiyaſce, govorechi.

Sctoſi, scto uçinio, ò prislatki moy ſinko, daſi tako gorkò, i nemilò oſugen, i umoren? sctochie od ſada ù napried uçiniti prinevoglna Majka tvoya? Ah yaoh mili ſinko Ieſuſe, ù kolike gorkoſti obratilemiſe yeſu slatkoſti one, koye obiçayah od tebe imati. O neſrechni moy xivote, yachiu ſveger xiveti ù tuzi, i boleſti, i vazdachie biti ſarcze moe utopglieno ù vaju,

ah yaoh, nebi nikada, nitichie biti Mati tako nevoglna, i tuxna, kako ſam ya bedna. O ſinko moy, kako to ſtoiſc ſada vas izdart, i razkinut. O pravi Boxe, ò pridraghi, i slatki ſinu moy, pribiexisćte moye, utieho, i pokrepgliēye moye. O slatka duſcio moya koyu ya podnoſim bolezan, i tugu za tebe. Vigi ſinko moy, yere mi ſarcze pucza, i raſtapaſe, niti moxe najti miera. O priliepe, i ugliudne miſcicze, putti moya izabrana, kakoſiſe ſada uçinila, kako gubava. O plemenite ruke, koye ſatvoriſte nebo, i zemgliu, i narav iſtu, kakoſte ſada probodene tvardima çavli, i debegliaſtom provirom ragnene, i probiyene. O ſinko iſtim orudjem vidim daſu, i noghe tvoye probodene. O ſardaççze otvoreno toliko nemiloſtivom ranom. O obrazu plemeniti, ò liççze gliubeznivo, ò oçi ſuzechi, i pognuti, ù koyehſe ogledaſce vas Ray nebeski. O neharni puçe, i zlobivi, terè himbeni narode,

Xidovski, sctoti uçini moy prislatki ſinak, dagaſi tako nemiloſtivò razdrio, i nakazao? On tebe izvede oslobod vſci iz Egypta; à ti gnemu krix poda. On tebi dade za hranu ù puſtigni mannu nebeſku; à ti za povratak da gnemu xuç ocztom izmieſcan. On za tebe pokara Egypat s'parvorogenimi gnegoviemi; à ti nemiloſtivò ne ſamo yednokrat, nego vech ner ya mogu rieti, fruſtaoga yeſi, i biçovao. On tebi dade sctap Kraglievski; à ti gnega okruni tarnovu krunu. On tebe uzdixe ù velikoy yakoſti; à ti gnega uzdixe, i izmuçi na krixu. On prid tobō otvori more, da te shrani od nepriategli tvoih, a ti nemiloſtivò otvori ſarcze gnegovo. O koliki uzdaſi, ò kolike ſuze, ò kolike xaloſtne tuxbe. O dievicze miloſtiva, tvoja radoſt, i blagoſt biaſceſe priobratila ù veliku tavnoſt: i ſercze tvoje puno boleſti nenahodyaſce uteſcenye. O Dievicze prislavna, kolikoſi puta popogliubila glavu tvoga pridragoga

ga ſinka, koga darxaſce na skutu onako martva. O s'kolikiemi ridanyi, i s'kolikiemi uzdiſi bogliaſceſe tuxna mayka, i kako ſtiskayuchi, garlechi, i czelivayuchi razgledaſce ſvoga slatkoga ſinka. Misli ò duſcio bogugliubna ove ſtvari, yere skazati, i iſpiſatiſe nemogu. Staſce takoger, i pogliubglieni Vçenik, proglievayuchi prigorke ſuze, boyechiſe da nebi izgubio novu, i priporuçenu Mayku zayedno s'Mesctrom. Takoger, i Vçenicza Magdalena, grozniemi, i gorkemi ſuzami ſtaſce metnuta, nad one probijene noghe, i vapiyaſce. Yaoh prislatki moy Mesctre, h'komuchiuſe ja tuxna utechi? tkochie biti od ſada, koyimechie braniti, i ogovarati? O Iſuſe, moy Goſpodine draghi, timeſi obranio, i ogovorio od Farizeov, i timeſi moyoy ſeſtri slatko ogovorio, time pohvali, kadate pomazah pomaſtyu, kada umivah ſuzami noghe tvoye, otirayuchi ih koſami, i tvoyemi reçmi uteſci boleſt

moyu ,i oproſti bezbroyne moye griehe. Ove, i drughe takove rieçi, Magdalena pritiſnuta na noghe Iſuſove, s'velikom boleſtyu izgovaraſce. Buducchi çignen za dugo vrieme neizreçeni plaç, i tuxba ſvarh pridobroga Iſuſa, i priblixayuchiſe yur zahod ſunçani, oni plemeniti Vçeniczi ponizno, i posćteno moliſce Mayku, da yurve priſtane plakati, i da oſtavi pomazati tielo po obiçaji Xudioskoy, nekabiga moghli pokopati; à ona reçe: O bratyo moya, neuzimglite toliko barzo Mayczi xaloſtnoy pridragoga ſinka. Yedali hczienite vi pokopati ſina bez mayke? Hochiu da gnegov grob budu moye ruke, boglieye umrie ti s'xivotom duſce moya, neg'xiveti ù ſvegernoy ſmarti. O ſinko moy priliepi. O gliubavi moyà prislatka, hochliti oſtaviti mater bez tebe? Tada Ioſef, i Nikodem govorahu. Vechieje doczkna, radi ſvetkovine Vazmene, yurveye vrieme poyti; à Ivan slatko

tko molechi dobroſtivu Mayku, govoraſce. Pridraga Mayko moya, doczkneye yur, i yurve Sunczе zahodi, day nekaſe yurve pomaxe, i pokopa; à ona ſpomenu vſciſe, dagaye ſin gnioy oſtavio za ſtraxu, radi posctenye gnegovo nehotieſe ſuprotiviti Ivannu, negoli paçek priſta, i dopuſtimu, nekaſe pomaxe, i pokopa.

Onda plemeniti Vçeniczi razdvoyivſci xaloſtnu Mayku od ſinka, uzeſce priſveto Tielo, i poſtavivſciga na yedan pribieli linczuo Myrrhom, i Aloem, i drughemi ſtvari mirisnemi pomazaſce, i obkoliſce ſveto Tielo obvivſciga lenczulom ù okolo; i hotiyuchiga dignuti za poneſtiga ù grob, poçe iznova mila Mayka vapiti, i plakati govorechi: O ſinko moy kolikoye velika, i neizmerna boleſt moya? O ſarcze moye zasctoſe ne razſedeſc, neka budem i ya pokopana s'duſciom moyom zayedno? O ſinko moy, kakomi bi dobrò; i priſtoyno nadenuto vlaſtito ime,

kada

kada bih imenovana Mariom, yere iſtinom ſarcze moye yeſt yedno more prigorko, mislechi dachiu biti od tebe razdegliena. Evoſam ya vech trudna, i umorena, ò ſinko moy pridraghi, od tolikoga plaça, i yoſcte hotelabih novi plaç poçeti. Buducchi poſtavili ono mnogoczenno Tielo ù linczuo, ſviga zayedno podigoſce za poneſtiga tya, Mati uhitivſciga za glavu, Magdalena za noghe, à ſvi oſtali ù okolo s'velikiem poſctenyem, i tako ſvi naſtoyech, poneſoſcega k'grobu, koi biaſce ù vartlu, i biaſce daleko od Krixa okolo çetaryeſt ſexagn, il koraçai. Biaſce za grob uçignen na naçin yedne kuchicze, ù koyoy biaſce meſto, gdi imahu poſtaviti tielo, yere na ovi naçin biahu uçigneni grobovi Xudioski plemenitih gliudi, i hotiyuchiga pokopati digoſce veliki kamen od vrata od groba, à paka poſtaviſce unutra ono priſveto Tielo, ſtoyechi ſveger ondi xaloſtivna Mayka, koya s'nay vechiom

chiom pomgniom, koyom znasce boglie, gledasce gdi gne sinak pridraghi, postavglien biasce; i buduchiga stavili unutra, postavisce opeta oni veliki kamen na vrata od groba, radi scto videchise dobrostiva Mayka rastavena od sinka, i daga vech nemogasce viditi, çigniasce plaç novi. O dobrostiva Divicze, s'kolikiemi suzami czelivala yesi grob gdi sinak tvoy, i duscia tvoja biasce postavgliena. I buducchi dovarscili sve stvari polak pokopanya, i hotiyuchise povratiti domom oni Vçeniczi sa svoyom druxbom, zazvasce, i tuxnu Mayku, dabise dostoyala poyti poçinuti ù kuchi gnihovoy: ali milostiva Mayka liepo, i ponizno zahvalivsci im reçe: Yasam pripoçena Ivannu od moga dragoga sinka: on me vodi, i gnemusam posluscna. Toga radi molisce oni Ivanna, dabi hotio poyti ù kuchiu gnihovu s'Maykom, on odgovori dayu hotiasce povesti na planinu sionsku ù kuchiu gdi gnegov

gov draghi Mesctar biaſce uçinio Vazam s'Vçeniczi ſvoimi, i da ondi odluçujeſce umrieti ſc'gniome. A oni razumevſci ove rieçi, i pozdraviviſci Goſpu, obechiavſciſe gnioy ù ſveh potrebah, i pokloniviſciſe Grobu, odtidoſce; à dobroſtiva Mayka zayedno s'druziemi ſedechi oſtaſce ondi polak Groba: i videchi Ivan daſe priblixaſce vech noch, reçe: Draga moja Majko, ti vidiſc daye noch, nehczienim daye poſcteno oſtati ovdi, nitiye çaſtno povratitiſe paka po mraku ù Grad, negoye yur vrieme dielitiſe. Onda dobroſtiva Mayka dignuvſciſe, posćteno czelivajuchi grob s'velikiemi ſuzami, reçe: Prislatki moy ſinko, nemogu vechie ſtayati ſtobom, duſciu moyu oſtavgliam s'tobom pokopanu, i dielivſciſe pridoſce na ono miesto, gdi biaſce Krix, i ſvi pokleknuvſci pokloniſceſe gnemu, i iduchi put Grada çeſtokratſe obrachiahu gledati Krix, i Grob. Biaſce Goſpoya naſcia zaviena, i

ſva

ſva pokrivena, i idyaſce meju Ivanom, i Magdalenom: i buduchi doſcli ù Grad, zazvayu Magdalena ù kuchiu ſvoyu, govorechi: Molim vas za gliubav moga pridragoga Meſctra doſtoyteſe doyti ù naſciu kuchiu, yerechiemo boglie ſtayati. Vi znate da moy Meſctar dobrovoglno ovdi poçivaſce Tada odgovori Ivan, da muſe boglie vidyaſce poyti na planinu ſionsku, buduchi tako odgovorio onem plemenitem muxem, koi ih byahu zazvali, i na ovi odgovor priſta Magdalena, i oſta uteſcena, à Ivan zazvavſci i gniu da ide ſc'gnimi, odgovori da iu nechie nikada oſtaviti, i buduchi ulezli ù Grad, mnoghi narod zdruxuyeſce milu Mayku, teſcechiyu s'plaçem, i xalbom pomilovanya, govorechi: Velika neharnoſt, i nepravda uçignena bi danaska od naſcieh Poglavicza: buduchi oſudili na ſmart ſinka ove dobre Mayke, i buduchi doſcli ù kuchiu ulezoſce unutra, i gledayuchi

yuchi milla Mayka pametyu ſinka ſvoga, govoraſce: Yaoh, yate, ne vidim ù ovoy kuchi, ſinko mili. O ſinu Ivanne, gdiye Mesctar tvoy, koyi te toliko gliubi? O ſeſtro moya, gdiye uteſcitegl naſc, oddieliloſeye veſelye naſce, i vteſcenye. O ſinu moy draghi, kakomi bi uzet ù yedan hip? koliko bi nemiloſtiva ova oſuda ù ovu noch proſciaſtu; ty bi uhvachien, i s'tolikom nagloſtyu Pilatu prikazan, ſvezan, kako lupex, biyen bez miloſti, ù vrieme Trechie oſugen na ſmart, à ù Deveto izdahnu s'velikom boleſtyu. à Ivan, i oſtale Marie na ovu tuxbu nemogahu odgovoriti, nego ſvikoliczi plakahu neuteſcglivom boleſti: tèr Ivan boyechiſe neizgubiti, i Mater zayedno ſinom, pokrepiſe, i moliyu slatko, dabi yur priſtanula plakati, ponavgliati tolike boleſti ſebi, i druziem, i dabi uzela scto izyeſti, yere yoscte nebiahu niscto izyeli.

yeli. Onda dobroſtiva Mayka
za gliubav ſvoga ſina Ivan-
na priſta plakati, u-
zamſci nekoli-
ko ye-
ſti.

Raz-

Razmiſcglianye, kakoſe povratiſce V çeniçzi k' Mayczi Iſuſovoy.

Poglavye XX.

BVduchi ſvanulo yutro ù ſobotu, ſtaſce pridobra Mayka ù kuchi zayedno s'Ivannom, i drughemi Mariami ù velikoy boleſti, i tuzi, ne razgovarayuchiſe, nego ſtoyechi kako izvan ſebe, toliko biahu ſmetena, i ogorçana ſarcza gnihova, i ſtoyechi tako xaloſtni, etò netko naglo zakucza na vratih, i dixeſe Ivan viditi, i pozna, da bieſce Petar, i otvorivſcimu uleze ù kuchiu s' prigorkiem plaçom, tako da ſvieh potaçe na plaç, i nakon gnega dojdoſce drughi çinechi toliko velik plaç daſe ponoviſce ſve boleſti, i utaxivſe Petar poçe govoriti, govorechi: Goſpoye, yaſam naygori, i nayneſrechnij çoviek, negogaye na ovomu ſvetu, i proſedamſe od ſtida ſtoyechi prid vami: yere malu yakoſt

imayuchi, i radi ſtraha zatayah, i oſtavih moga dragoga Meſctra, komu biah obechiao, i umrieti ſe'gnime: tako govorahu, i oſtali Vceniczi. Tada dobroſtiva Mayka milo plaçuchi odgovori: Dobri Paſtir, i vierni Meſctar, otiſciao yeſt od vas, i oſtavio vas ye ſirote; tuxna mayka oſtala jeſt bez ſinka ſvoga gliubglienoga; à draghi ſinovi bez dobroſtivoga Otcza. Ah yaoh, kolikoye nevoglian, ovi moy tuxni xivot, ali draga, moya bratyo, imayte miloſardye ſvarh mene, i oſtavite te tolike, ſuze, i pokrepiteſe: koliko od mene nemoyte ſumgniti, à moy ſinak dobroſtivi, yereje miloſtiv, hochie vam slatko oproſtiti, ya znam ſtanovito, da prem daga vi, i nebudete bili oſtavili, nebi bilo uzmoxno izvaditiga iz rukah xidovskih. Odgovori Petar. Doiſtine to yeſt tako, yere videchi ya ſamo poçetak, bih poraxē tolikim ſtrahom, da nehcziegniah utechi; i skaza Petar ono, ſcto biaſce re-

kao Iſus na *veçeri*. Reçe tada pridobra Mayka: Ya *vele* xudim çuti one ſt*vari*, koye reçe, i uçini na *veçeri*; à Petar uçini znamenye I*vannu*, dabi rekao, à I*van* skaza Mayczi ſ*ve* one ſt*vari*, koye Mesctar biaſce uçinio, i naçin koyi biaſce darxao na *veçeri*, à to yeſt kako on kaza poprie daga Iuda imaſce izdati, i kako ſ*viem* s' *v*elikim ponixenſt*vom* biſce umio noghe, i uçinio yednu Beſiedu, kakoga zdruxiſce ù gradinu, i naçin koga darxa molechiſe trikrat, kako himbeni Izdaicza pride s' mnosct*vom* oruxniko*v*, kakomu da mir czeliva*v*ſciga himbeno, i tako skaza po redu ſ*v*aku ſt*var*, i priſcad *v*rieme kada slobodno mogahu dielo*v*ati Magdalena zayedno s'drughemi Mariami poslaſce kupiti ſt*vari* potrebne za pomaſt, nekabi na *v*rieme ù yutro mogle poyti pomazati Tielo Iſuſo*v*o.

Raz-

Razmiſcglianye, kako Xudei poſtaviſce ſtraxu na Grob, i kako duſca Iſukarſtova sÿde nad limbo, i oslobodi puk ſvoy.

Poglavye XXI.

BVduchi umro dobroſtivi Iſus, i poçivayuchi mnogoczenno Tielo ù Grobu, nevierna ſarditoſt Xudioska yoſcte ne biaſce ugaſcena, i zato iskaſce ſvakako uçiniti, da Iſus nebude vierovan da ye ſin Boxij. I drughi ſtanovito dan, koiye za Petkom, to yeſt dan koyi sliedi pò Sobote doydoſce Poglavicze, i Popovi zayedno s' Farizei, i poydoſce k'Pilatu, ovako govorechi: Pilato, miſe ſpominamo da oni hignіacz, dokle yoſc xiv biaſce rekao yeſt; da nakon tri dni ima uskarſnuti. Zapovieday dakle daſe çuva, i pazi grob gnegov tya do trechiega dne, da nebi doſcli Vçeniczi gnegovi ukraſtiga, tèr paka reku uskar-

ſnuoye od martvieh, yerebi ovo bila yedna ſmetgnia velika, gora od parve, yerebi ſvi vierovali ù gnega; koyem odgovori Pilat, govorechi: Imate ſtraxu. Eto, reçe Pilat, moi gliudi, i moi kuchiani, uzmite od gnih koliko vi vagliayu, i koliko vi ye drago, tèr poydite, i pazitega, kako vi znate boglie: i Xudei s'gliudi Pilatovi dielivſciſe poſtaviſce ſtraxe na grob, zapeçativſci kamen peçatom Pilatovim: i etoſmo razumeli naçin pokopanya blagoslovglienoga Iſuſa.

A ſada nebudi doſadno duſcam bogogliubnem razmiſcgliati ono sçto uçini, i gdi poyde duſcia Iſuſova ù ono vrieme dokle poçiva tielo ono mnogoczeuno ù onomu grobu novomu. V tay ças kako izide ona blaxena Duſcia, ſyedignena s' boxanſtvom ſayde ù dubinu paklenu, i ſtavivſci na verighe Poglaviczu od tavnoſti, ſve Duſce pravih, koye zaradi iſtoçnoga grieha biahu darxane

oko-

okovane ù pritavne tmasti od lim
ba, po gnegovoy spasonosnoy
smarti povrati ih gnihnoy parvoy
slobodi. Velika zaisto, i neizmer-
na bi dobrota, i milosćchia nasce-
ga svemoguchiega Spasitteglia, ye-
re samo yednom reçyu mogasce,
ih osloboditi, à on nisćta magne
dobrovoglno, i milostivo yako-
styu od gliubavi sam ù kipu hote
poyti onamo. Vlezsci ona svie-
tluyusćta zraka ù pritavnu tavni-
czu ù tay ças bisce razvezani, i o-
dresceni iz pritvardih verigah pa-
klenih, i naydoscese ù velikoy sla-
vi, i prignuvscise s' neizmernim,
i privelikim posćtenyem poklo-
nisce muse, i s'velikim ponixenst-
vom molehuga govorechi. Vzay-
di, i uzlezi o pridobri Gospodine
nasc Isukarste, koyisi svukag, i o-
plinio Pakao pristrasćni, i svezaosi
Poglaviczu smartnoga ù vieçneh
mukah, povrati yur neizmerno,
i neizbroyno veselye svietu, neka
svi tvoi izabrani oveselese na tvo
ye Vzisciastye, alise ne moy zabo-
 ravi-

raviti ò slatki Goſpodine povratitiſe k'nam, evobo, mi çekamo videti te ù dvoru nebeskomu. I buduchi odrio Pakao, ſveta Duſcia gnegova obkogliena neizbroynim mnosctvom od Angeli povratiſe k' ſvetomu Tielu ù grob.

Razmiseglianye, kako Marie poydosce k'grobu, i naydosce, da-ye Gospodin nasc Isukarst uskarsnuo.

Poglavye XXII.

I*Susa isčtete propetega, uskarsnuoye niega ovdi*. S. Marko na naypokognem Poglavyu. Premdaye veliko veselye nayti yednu stvar xudenu; veomaye vechie naytiyu ù bogliemu bityu, i redu, negoli çoviek uffasce. Evo boxāstveni Karstyani, od kolikoga veselya, i od kolike radosti yest dan danascgni. Ove svete Xene, koye nazvane bisce nayparve Karstyanke, hczenechi nayti Isusa martva, naydoscega xiva: i hczenechi naytiga umarloga, naydoscega, neumarla; i zato nasc gudacz Kragl David svoyem organom zaziva svakoga karstyanina na razgovor, i govori ù Psalmu: *Ovoye dan, koga uçini Gospodin, veselimose, i raduymose ù gnemu*.

Ovoye dan slavni, veselimose ù gnemu. Raduyse, i veselise, ò puçe Karstyanski; jere danaska xivot tvoy, toyest, Isukarst slatki Mestar, ù slavi yest uskarsnuo, uffay dakle, i ti da chiesc uskarsnuti; onye blaxen, i ti vieruy dachiesc biti blaxen; onye neumarli, tako vieruy dachiesc, i ti biti; on ye svietao, i ti prosvetglien slavom, sedetichiesc s'Isukarstom na desnu oçinu. Od ovega Vskarsnutya govorechi, viditchiemo bili potrebno, da Isukarst martav uskarsne, i od strane potvardujuchie rescti hochiu da bi potrebno, radi mnoghieh razloga. Parvise zove od prilikah Yedna prilika od Isukarsta uskarsnuta vidise ù staromu Zakonu, koyaye ova. Buduchi Iona Prorok poslan od Boga ù Grad Ninive pripoviedati pokoru, pojde on bexechi, i uleze ù jednu Plav za poyti daleko, i inamo; i spavayuchi ù plavi, Mornari za olaksciti plav, yere biasce velika fortuna, metnuscega ù more; i staya tri dni

ù tar-

ù tarbuhu yedne ribe, imenom Balene, i trechi dan bi izmetnut nadvor xiv na kray mora. O Karſtyanine, ſcto hczieniſc ti, da Bog çigniaſce ù ono vrieme? Yedali hczieniſc daſe igraſce s'Proroczi? Ne: nego ſve ovo çigniaſce Bog, ù priliku drugoga otajnoga Ione, koyibi Iſukarſt, novi Prorok poslã od Boga na zemgliu pripoviedati Evangelie ù Ninive, Grad veliki: on boyechiſe bixaſce, i ſakriſe ù Plav, ogovarayuchiſe posluhu veçnoga, i verhovnoga otcza, ne koliko od ſtrane razloxite duha potvargenoga ù miloſti; nego koliko od ſtrane chiuchienya plaçuchi, i bexechi ſmart, kakoſe vidi kod Matthea na 25. i, 26. pogl. *Otçe, akoye uzmoxno, da mimoide çaſcia ova od mene.* O otçe, akoye uzmoxno çini, da ja nepopiyem ovu çaſciu od muke. O otçe ſveti ya nebih hotio umreti, ochiuchienye ſe boyi, à put slabaſe tuxi. Odgovori vieçni Otacz: Hochiu, da poydeſc pripoviedati na dre-

vu od Krixa; i tako tri dni ſtaya ù utrobi zemglie, i kamena; a trechi dan bi izmetnut na kray mora xiv, kad uskarſnu. O Magdaleno, govori Iſukarſt, rieti hochieſc Vçenikom, da chiuſe ya̲ povratiti ù Galileu; ovo danaska vapiyaſce Angeo, govorechi oviĕ Xenam, Vi isctete Iſuſa, à on ye̲ uskarſnuo, &c. etoti dakle parva prilika.

Druga bi od yakoga Sanſona: çtiſe ù kgnikah Iudicum, ali Sudacza na 15. pog. da Sanſon ſpava tya do po nochi, i oni çaſse vſta̲, i uze vrata od Grada gdi biaſce̲ zatvoren, i poſtavijh na rame, i poneſe ih zajedno ſa zatvori ſvarh yedne planine, koya blizu biaſce̲. Sanſon, iſtomaçuyeſe naſcki ſuncze, i znamenuye Iſukarſta, koyi ye sluncze iſtinite ſvietloſti, kako imaſc ù Evangeliu Ivanovu, gdi govori Iſus na 11. i, 1. pog. *Ya yeſam ſvietloſt iſtinna. Koya proſvetgliuye ſvakoga çovika prihodechiega na ovi ſviet* Ovi Sanſon uze obod-

bodvoya vrata, to yest tielo, i dusciu, s'gni hovimi zatvori, to yest sa svemi gnih izvarsnosti potrebnemi za biti izvarsnomu çovieku; ponese ih tja do varha planine, to yest Isukrast ù dan svoga Vskarsnutya poyde ù dusce, i ù tielu na Nebo. ù S. Marku, na napok. pogl. Isus bi uzet na nebò, i siedi ob desnu otcza.

Trechia nie prilika, nego Proroçanstvo, i govori David ù Psalmu ù kipu Boga Otcza k'Sinu, *Vstanise slavo moya:* A Isukarst odgovara, *V statichiu ù yutro rano*, to yest ù zoru; i ovo budi zadosti koliko od parvoga skazanya.

DRVGO potvardyenye govorise svedoçastvo Prokov. Cti Ixaiyu na pogl. 4. gdi govori: *Onchie umrieti, i grob gnegov bitichie slavan.* To yest Isukarst chie umrieti, i gnegov grob bitichie slavan, yere biasce nov, i ne biasce prie gnega nitko postavglien unutra. Mat. 26. i bi zvan slavan grob, jere slavno uskarsnu Isukarst iz gnega.

Cti Amoſa Proroka na pogl.9. gdi govori ù kipu Boxyemu. *Vzdignutichiu pribivaliſcte Davidovo, koye upade, ponovitichiu otvorenya zidov gnegovih*. Pribivaliſcte Davidovo, biaſce Tielo Iſuſovo rogeno od ſemena Davidova, kako imaſc ù Pſalmu reçeno od Boga, *Od ploda utrobe tvoye poſtavitichiu ſvarhu priſtolya tvoga*; ovo pribivaliſcte biaſce oboreno na zemgliu, kada Iſukarſt umrie na Krixu, onada bi ponoveno, kada trechi dan uskarſnu bez otvora, toyeſt bez rana, i utlina na rukak, i nogah, koye oczqvarnilebi czielinu tiela; i oſtaſce ſamo za beleg, i znamenye.

Vigi Ieremiu na 24. pog. gdi govori. *V zide lav iz loxnicze ſvoye.* Vſtaſe, i dignu yedan lav iz odra ſvoga, koyi kradeſce, i plegniaſce narode, i uſtaoye gori ſam po ſebi. O Karſte moguchi, ò Iſuſe gliuti, ò lave ſtraſcni, ò lupexu, ò razboyniçe od puta. Pokrade, ſvuçe, i opleni Iſukarſt libo ſvetih Otacz, koi ſpavahu ù gnemu, i kako lav re

vuchi,

vuchi, dignu Krix, vapijuchi: Navor, na dvor, ò ſuxgni.

TRECHIE potvargenye bi reçeno oçitovanye. Ciuy ſtvar çudnovatu, àto dà Proroczi buduchi yurve proſclo toliko godiſcta, i toliko, razumeli jeſu ſveto Vskarſnutje Iſukarſtovo; à yeſt doſti ſcto çuditiſę od nevirnikov, i poganov koi bez zakona niyednoga poznaſce, i razumeſce, da Iſukarſt imaſce uskarſnuti. Vzmi nayparvo uſtarpglivoga Ioba, koyi ne bi Xudijn, ni od puka Boxyega, iliti od kolena Abrahamova, negoli bi od yednoga mieſta po ime Hus; i biaſce çovek pravedan, kçyi govori ovako. *Znam dà Odkupitegl moy xive, i da u pokogni dan iz zemglie uskarſnutichiu, i da ù puti moyoy viditichiu Boga Spaſiteglia moga.* Znam veli Iob da Odkupitegl moy xive, i da chie uskarnuti na pokogni dan od Zemglie, i ya viditichiu ù puti moyoy moga Spaſiteglia. O priſveti Iobe, reczimi kakoti to znadeſc? Odgovara,

vara, po oçitovanyu Boxyemu. Proſvetgliena pamet gnegova iſ-povieda uskarſnutje naſce, kad go-vori: *I ù napokogni dan, uskarſnu-tichiu iz zemglie, &c.* Iſpovieda dachie biti tieleſa naſca slavna; i potvargena yeſt prilika tielom Iſukarſtovim, kada govori: *I ù puti moyoy viditichiu Boga Spaſi-teglia moga.* Primi ù drugo mie-ſto onoga hudoga, i zloga Proroka Balaama, i çti u knigah Numeri, ili od çisla na 24. pogl. gdi piſano jeſt: *Onchie kakono lavicza uſtati, i kako lav bochieſe uſpeti, i iſpraviti, i ne-chie priſtati dokle ne izyi lov vuka.* Primi napokon, i razumey ono scto govori nauçni Platon Filiſof. Buduchi on upitan od yednoga Kraglia, koya ſtvar yeſt Bog: od-govori ovako. *Deus eſt circulus rotundus, & dilaceratus.* Bog yeſt kakono yedan obruç okolçaſt, ok-rugao, i iskinut, ali kako nabiyen. O koye çudnovato govorenye, ù koliko scto govori, Bog yeſt ye-dan obruç nabiyen, ili skinut, on

go-

govoraſce od Iſukarſta muçena, i biyena od Xudiov,&c. à ù koliko ſcto govori, on yeſt yedan obruç okolçaſt, znamenuye izvarnoſt; yere obruç ondi zavarſciuye, gdi i poçigne: i hote rechi, premdaſe çigniaſce da biaſce umarli, nis cta magne barzoſe opet povrachiaſce na ſvoy poçetak, to yeſt na xivot; i zato dobro pieva Angeo govorechi, Iſuſa isctete? Onye uskarſnuo: yere prilike, Proçanſtva, i ſvaka recenya poganska yeſu iſpugnena i zato govori iſti Iſukarſt ù Luke na napokognem poglavju: Potrebno biaſce da ſe bude iſpuniti piſmo koyeye piſano od mene ù Prorocezih, i Pſalmih.

SVARHA

Razmiſcglianij S. Bonaventuræ.

Sta-

Statutum eſt hominibus ſemel mori. Hebr.9.

Odluçenoye gliudem yednokrat umrieti.

OD DVOSTRVKE SMARTI COVIEKA.

SLOGA.

O. FRA PETRA BOGDANA Bakſcichia, Cuſtoda Bulgariæ, Reda Male Bratye Svetoga Otcza Franceſcka obluxevayuchib.

BO-

BOGOGLIVBNOY,
I V I S V K A R S T V
vele pogliubglienoy
G. MARII KATICINOY
Bratucedi ſvoyoy, i Kchieri duhovnoy,
Poklon, i milo Pozdravglienye.

PIſcuchi ſveti Paval ſvomu Vçeniku Timotheu, meju oſtaliemi ſvetiemi nauki, koyemu podà, reçe na petomu Poglavju ſvoye parve Kgnighe, ove reçi: *Posctuy Vdovicze, koye iſtinò Vdovicze yeſu*. Koye reçi premda S. Apoſtol li ſamomu Timotheu onada piſa, niscta magne uçechi gnega, nauçi ù gnemu, i ſvieh oſtaleh. Nemoyſe dakle çuditi, Kchierko moya duhovna, ako po zapoviedi Apoſtola uzhotih ya tebe posctovati, poklonivſci ti ovi moy trudak, koga uçinih ù ovoy sloghi. *Od dvoſtruke ſmarti çovieka*. Yere znaduchi ya daſi Vdovicza, i iſtinom prava Vdovicza; imajuchi ti izvarſne one krepoſti, koye ù iſtomu mieſtu

S.Pa-

S. Paval skazuye, i broyi: à to yer
si vladala, i vladasc kuchiu, i çe
gliad tvoyu vele pomgnivò, i çast
no, kako mi to sviedoçiti mox
ista çegliad, à navlasc staricza Maj
ka tvoya koyoy s'tolikom misinõ
i zdravoy, i nemochnoy prigle
dasc, i sluxisc; yersi takoyer met
nula sve tvoye uzdanye ù Boga
dan, i noch nastojechi na molitvu
i pokorenye od tiela: i napokon
yer pokleti Bog uze parvoga,
yedinoga muxa, moguchi, nesis
hotielã udati za drugoga, obslu-
xivsci ù tomu oni savet koga ù
parvoy Kgnighi Korinthianom
na sedmomu poglavju isti Aposto
upisa govorechi: *Xena priveza-
na yest zakonom koliko vrieme
mux gnioyni xive. da ako umre
mux gne, oslobodena yest: za koga
bochie moxese udati, samo ù Gospo-
dinu. Ali blaxeneysca bude, ako ta-
ko prebude, po moyem savietu*
Blaxeneysca zaisto podloxivsci se-
be Bogu samomu: i mislechi sve-
ger ne kako ima ugoditi muxu,
ne-

negoli kako ima ugoditi Bogu.
Imayuchi dakle ti krepoſti te, i oſtale kako to ſvi dobro znayu, koite poznavayu, s'razlogom mogahte posctovati kako Vdoviczu, kakono i posctuyem ovim çim ſam yaki, bududuchi razloxno posctovati oneh, koyeh Apoſtol posctovati zapovieda. Ti sctoſe tebe doſtoyi primi, i zagarli ovi moy darak, i beleg od posctovanya kakono naydraxu ſtvar, koyu ti moxem za ſada pokloniti: koi premda malahan yeſt, ni nedoſtoyan, negoli vriedan datiſe pokloni nekaga, i laſniye moxeſc prosctati, i na pameti darxati. Malahan yeſt, aliſe uzdam, da i tebi, i oſtaliem bitichie veoma koriſtan: to yer uzdarxi ono scto nemoxemo minuti, uzdarxi, reku, ſmarttieleſnu, i duſcevnu; tieleſnu koyoy itko nemoxe utechi: à duſcevnu, kome umirayu oni koi umirayu bez pokayanya. Ovaye yedna od çetireh napokogneh ſtvarih, od koyeh reçe Mudri: *V ſvakomu dielu tvomu uſpo-*

uspomeni tvoya napokognia, i nikadare nechiesc sagriesciti. Tako yest Bratuçedo mila, yer ako razmisli çoviek, onada prem, kad napastovan kani, i odluçuye sagresciti, i Boga, koigachie na sudgni dan suditi, uvriediti; ako reku, razmisli da uçinivsci greh, i umrevsci ù gnemu bez ispoviedi, i pokayany a dachie umrieti ne samo smartyu telesnom, negoli, i vieçnom, i ù vieke tarpeti muke paklene: nedarxim da yest Karstyanin, akose neusteghne od grieha koga miscgliasce uçiniti. Nastoy ti xiveti kako prava Vdovicza, i napreduy kakosi poçela sluxiti Isukarstu, tèr darxi stanovito da nechiesc okusiti smarti vieçne: negoli chiesc primiti plachiu onu scesdesetnu slave nebeske, i ù vieke prebivati ù Rayu sa svetimi Vdoviczami Annom, Proroçiczom, Monikom materom S. Augustina, Pavlom Rimgliankom, Yelenom Czariczom, materom S. Konstantina, i nascom S. Elisabetom Kragliczom Vgarskō,

à pos-

a poslie Koludriczom Tretoga, Reda S. O. Franceska, s'ostaliemi. Bog svemoguchi imay svarhu tebe osobitu prigledu, komu te priporuçam.

Iz Rima na 26. Iulia, 1637.

Tvoye Dobrote

Bratuçed, i Otacz duhovni.

O. Fra Petar Bogdan, Kustod Bulgarie.

OD DVOSTRVKE SMARTI COVIEKA

Smart parva.

SMart, koyaſey' na ſem ſvitu
Ciudnovato uſilila,
I pod koſu grozovitu
Vas ſviet yurve pribitila.
I yeſt toli ſviem oçita,
I ſvakomu prid oçima:
Da nie vechie ſtvar skrovita
Prid ſobomyu ſvaki ima:
Kako boglie ſad uzmogu
Hochiuyu ovdi ukazati,
Nekye slava vechia Bogu,
A nam uzrok grieh plakati.
Grieh bi uzrok da izniçe
V poçalu ſmart nayprïe:
Grieb yeſt uzrok da protiçe,
I da ſvuda davi, i bïe.
Prigorka yeſt, i neslatka
Svim ſinovom Adamovim;
Nù dobrim ye vele slatka,
Kako Piſmo zvoni ovim.

K *Do-*

Dobrieh s' Bogom syedinuye,
I ù vieçni dvor postavglia,
I Rayski im put kazuye,
Gdise vieçna radost spravglia.
A griscnim ye gliuta strila,
Koya sobom nalip nosi:
I britki maç, koga sila
Yaoh grescnike gliuto kosi.
Dobrim svese s'dobrim vrachia
I ù xivot, i po smarti:
A zlieh çeka gorka plachia,
Ka ih ù vik bude tarti.
Smartye, kako svaki znade,
Nam cziech griba ostavgliena.
Otacz namyu Adam dade
Basčtinikom od plemena.
Istoçnoga radi griha
S'kimse na svit poragiamo
Na smart svaki od nas diha,
Yer xivechi umiramo.
Hczieni çovik kadse ragia,
Onda xivit da poçigne,
Nè. neg'onda xivot sragia,
Yer xivechi mret poçigne.
I od çasa, ù koyise
Na svit ovi covik rodi,
Tey

Tey naredbi podloxise,
Ku nam parvi Otacz zgodi.
Nitye mochi ubegnuti
Tega suda, tey nevoglie,
Tyęmsmo uzlom svi stegnuti,
Tay britki maç svih nas koglie.
Stvarye ova svim oçita,
I niye laxi nikakove,
I svemuye svitu odkrita,
I gne ime svuda slove.
Ona Kragliem gospoduye,
I pod noghe Vlasti tlaçi:
Ona sama svud voyuye,
I gdi koga bita, svlaçi.
Ona Bane, i Herczeghe,
I Knezove, i Vlastcle
Povagliuye pod beteghe
Stare, mlade, svake fele.
Ona sama sve isparxi
Nauçene, i Razumne,
I ù svoyu mrixu darxi
Tako mudre, yak bezumne.
Veletiye yaoh britka
Smartna kosa gliudskom rodu;
Strahovita pogub xitka,
Adamovu tuxnu plodu.

Gdigod çovik upisanu
Gnie priliku uzre oçima,
Kosemuse s'glave ganu;
I nekiga strah poyima.
Ter uzdisce na gniu zrechi,
I promiscglia gorku scietu,
Koy nemoxe nitko utechi
Kise rodi na sem svetu.
Niese mochi od gnie skriti,
Ni na zemgli, ni pod nebom,
I niese moch potaiti
Svuda ona ide s'tobom.
Bixat toye sve za ludu
Yeryoy nechesc igda utech,
I svi oni zaman trudu
Ki nastoye prid gniom ne lech.
Svakomuchie odoliti,
Kada pride smartna sila;
I gnim doli obaliti,
Yerye gliuta gnioyna strila.
Kad navali na çovika
Tescka nemoch bolexgliva,
Tadye smarna tay prilika,
Ka pod nemoch sebe skriva.
Nemoch smartni Poklisarye,
Ku smart sama sobom traxi,

I gdi

I gdi nemoch pruxi granye,
Smartnu ſvarhu ſvak tu kaxi.
Kad *navali ſardoboglia*
Na çovika, al groznicza,
Pritiſnega ſva zla voglia,
Oſtanumu blida licza.
Na *vrimena kuga, i reſt*
I tropika ſas grozniczom,
I od glave gliuta boleſt,
I bodexi ſas kaſcgliczom,
Gutta ù nogah, ſvrah pod koxom,
Pokoſticza, i Vloghe,
Boleſt zubna yadnom tuxbom,
I boleſti drughe mnoghe.
Kad*ſe vidi ù nevoglie,*
I ù ſtrahu tuxni çovik,
Gdiga ſmartno nemoch koglie,
Suproch koyoy neima lik.
Obrachiaſe, i obzira
Yedabiga tko pomogal,
Na rodyake oçi upira,
Dabi koga vidit mogal.
Yednim glavu ù skut skriva,
A drugomu ruku daye,
Milu mayku pak zaziva,
Primesčtayuch ſvud uzglavye.

A kadaga ſmartna ſila
Vech yakoſtyu pridobiye,
Koyagaye priklopila,
Tad vech onda nezna gdiye.
Niti çuye oko ſebe
Priatcglie, ni Rodyake,
Od priteſcke ſmarti zebe,
Yerye velmi ſile yake.
Plaçe otacz, plaçe mati,
Plaçu kchieri, i ſinovi,
Nemogomu pomoch dati
Suproch ſmarti kaga lovi.
Oko gnega ſtav gledayu,
I plaçuchi, i xalechi,
A otetga moch nemayu,
Niti mogu yoſc hotechi.
Yereſuga obkolili
Sa ſve ſtrane ſmartne boli,
I zamçiczu poſtavili,
V koyuchie paſli doli.
Onda blago nechie pomoch,
Ni imanye ſega ſvita,
Tu ſinovi nemogu doch,
Ni bogaſtva imenita.
Priategli, tuxna xena,
Drobna diecza ſtav gledayu;

I dru-

I druxina ubigliena,
Yaoh al pomoch ſvi nedayu.
Neg' ſam çovek, ki umira
Obrachi aſe na ſve ſtrane,
A uzgoru oçi upira,
Date tuxni ſtrah ubvane.
Duſca hochie da izide,
I skupgliaſe ſa ſve ſtrane;
Yeryoy ſmartni konacz pride,
Daſe s'tilom vech raſtane.
A izlazech yoſchi btila
Da zayedno pribivayu,
Alye priſcla ſmart nemila,
Nechie daſe zabavgliayu.
Nego hochie da raſtavi
Duſciu s'tilom ſvakoyako.
A to nami yaoh pripravi
Adam, çime zgreſci opako.
Kada davno yoſc ù Rayu
Vze vochku zapriçenu:
Ter oſtavi nas ù vayu,
Posluſcavſci ludu Xenu.
Ter bi uzrok od nevoglie,
I od ſmarti prike, i bude,
Radi çeſa ſmart nas koglie,
I klatichie dok' ſvit bude.

Dru-

Druga smart.

A Nè samo dabi uzrok
Nam od smarti on telovne,
Nego yosčte yadovit skok
Pridade nam, i duhovne.
Yerye malo strahovita
Smart tilesna ku nosimo,
Koya namye taç odkrita,
Ku soçima svegh vidimo.
Yer oruxye koy vidimo
Magniu ranu nami daye;
Kako ù svetih kgnigah çtimo,
Gargur sveti svedokuye.
Nego ono sčto neznamo
Sčto ima bit ù napridak,
Na sud Boxÿ ki çekamo
Koyichie bit vele bridak.
Gdise grisčni osugiuyu,
I ù viçne muke odhode,
Gdise drugom smartyu truyu,
Odkle vechie neizhode.
Tay smart, vegliu, gliuto gorka,
Koya nami dusciu gubi,
Taye, i Bogu vele marska
Yer gnegovu vogliu grubi.

Ta

Ta ſmart ſtraſcno ſuxgne vodi
Okovane, i ſvezane,
Ona Pakao ſc'gnima brodi,
I propaſne dogne ſtrane.
Tay ſmart paklen ogagn ſtiçe,
Gdiſe griſcni parxe, i vare,
Gdi kakono zmije czviçe,
Ki Pokoru malo mare.
Gdi Lucifer ſam Obole
Davi, muçi, i razdira.
Nedava im mira ikole,
Gdiye ſtado bez Paſtira.
Azmodeo bez miloſti
Gdi Bludnike plamom gori
V tavniczah, ù tminoſti
Peçe, vari, davi, mori.
Gdi Satanas gliutim tirom
Neuſtarpglive gliuto davi,
Neoſtavglia ih nigda s'mirom
Sveg'im nove muke pravi.
Gdi Belfegor Sladokuſe
Sarxbom Boxyom zakuſuye,
Ku nevoglni kad okuſe
Xeſtoko ih varlo truye.
Gdi Belzebub gliut, i ſardit
Zavidglive nenavidi,

Na-

Nastoyi gnih gliuto satrit
Nad gnimise sveger yidi
'A Bemota od lienosti
Lienih vaglia, i satira
Gdisu dusce ù grusnosti,
Odkle viçni plam izvira.
Gdi Lakomcze sve Mamona
Voggneni sinxir stavglia;
S'Kamatniczi, yaoh gdi ona
Pech paklena gnima vaglia.
Ovaye smart yaoh ruxna,
I gorçine svake puna,
Ovaye smart velmi tuxna
I grescnikom yadna kruna.
Od koye ti Gospodine
Ki ù Troystvu sam pribivasc,
Ne day da nas tko pogbine
Za milosccbiu koyu imasc,
Kom grisnike k'sebi primasc.

SVARHA.

